

11 PRIEDAS

Visuomenės informavimo dokumentų kopijos

11.1. Visuomenės informavimo apie PAV programą dokumentai

Aplinkos apsaugos agentūrai

2020-07-28 Nr. S20-128

Juozapavičiaus g. 9,

LT-09311 Vilnius

el. paštas: aaa@aaa.am.lt

DĖL INFORAMVIMO APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROGRAMĄ

Teikiame informaciją apie parengtą „LT Energija“ UAB planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. – poveikio aplinkai vertinimo programą. Prašome šią informaciją paskelbti Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje.

Direktorė

Rosita Milerienė

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt.

2. PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221 www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

4. PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius. **Atsakingoji institucija, kuri tvirtins PAV programą:** Aplinkos apsaugos agentūra.

5. Pasiūlymus dėl PAV programos galima teikti 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos (raštu: paštu, el. paštu) VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, info@corpi.lt.

6. Susipažinti su PŪV PAV programa galima: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-programa-vejo-elektriniu-parko-irengimas-ir-eksploatacija-taurages-apskrities-pagegiu-savivaldybes-natkiskiu-sen-pagegiu-sen-lumpenu-sen-vilkyskiu-sen/>

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖ
GAUTA

2020 m. 07 ... mėn. 29 d.
Nr. KI-1066

Pagėgių savivaldybės administracijai
Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai
el. paštas: info@pagegiai.lt

2020-07-28 Nr. S20-129

Virginijus Komskis
Pagėgių savivaldybės
administracijos direktoriaus
Virginijus Komskis
2020 m. 07 mėn. 30 d.

DĖL INFORAMVIMO APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROGRAMĄ

Teikiame informaciją apie parengtą „LT Energija“ UAB planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. – poveikio aplinkai vertinimo programą.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2017-10-31 d. įsakymu Nr. D1-885 patvirtinto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo II skirsnio 67 punktu **prašome šią informaciją paskelbti Pagėgių savivaldybės administracijos interneto svetainėje ir skelbimų lentoje.**

Remdamiesi Tvarkos 67.3 punktu prašome jūsų ant skelbimų lentoje skelbiamos informacijos kopijos **uždėti informacinę žymą apie gavimo faktą, data ir pasirašyti** (o jeigu paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių, ant skelbiamos informacijos šalia informacinės žymos apie gavimo faktą turite pažymėti, kad informacijos paskelbti skelbimų lentoje nėra galimybių) bei per 3 darbo dienas nuo informacijos paskelbimo dienos **prašome informuoti PAV dokumentų rengėją elektroniniu paštu rosita@corpi.lt arba info@corpi.lt apie gautą ir paskelbtą informaciją, nurodyti informacijos gavimo ir paskelbimo datas arba nurodyti, kad paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių.**

Pridedama:

1. Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą – 1 lapas.

Direktorė

Rosita Milerienė

Kontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖ

Biudžetinė įstaiga
Vilniaus g. 9, 99288 Pagėgiai. Tel.: 8 441 57 482.
Faks.: 8 441 57 874. El. p. info@pagegiai.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre,
kodas 188746659

Pagėgių savivaldybės administracijos darbo laikas:
Pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 8.00 iki 17.00 val.
Penktadieniais nuo 8.00 iki 15.45 val.
Pietų pertrauka pirmadieniais - penktadieniais nuo 12.00 iki 12.45 val.
Nustatytos dvi papildomos asmenų prašymų priėmimo valandos per savaitę pasibaigus darbo laikui – antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 17 val. iki 18 val. administracijos priimamajame.
Šeštadieniais ir sekmadieniais poilsio dienos.

VERSIA NEIGALIESIEMS

| LT | EN | RU

Adobe Flash Player is blocked

SAVIVALDYBĖ

MERAS

TARYBA

MERAS

Pagėgių savivaldybės meras
Vaidas Benderavičius

[Mero darbotvarkė](#)

ADMINISTRACIJA

- Struktūra ir kontaktai
- Teisinė informacija
- Veiklos sritys
- Korupcijos prevencija

- 2020-07-30 -

INFORMACIJA APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO (PAV) PROGRAMĄ

- Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt
- PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221 www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt
- Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyskių sen.
- PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius. **Atsakingoji institucija, kuri tvirtins PAV programą:** Aplinkos apsaugos agentūra.
- Pasiūlymus dėl PAV programos galima teikti 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos (raštu: paštu, el. paštu) VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, info@corpi.lt.
- Susipažinti su PŪV PAV programa galima: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-programa-vejo-elektriniu-parko-irengimas-ir-eksplotacija-taurages-apskrities-pagegiu-savivaldybes-natkiskiu-sen-pagegiu-sen-lumpenu-sen-vilkyskiu-sen/>

Pagėgių savivaldybės administracijos
Natkiškių seniūnijai

2020-07-28 Nr. S20-130

el. paštas: natkiskiai@pagegiai.lt

Pagėgių savivaldybės administracijos
Lumpėnų seniūnija

el. paštas: lumpenai@pagegiai.lt

Pagėgių savivaldybės administracijos
Vilkyškių seniūnija

el. paštas: vilkyskiai@pagegiai.lt

Pagėgių savivaldybės administracijos
Pagėgių seniūnija

el. paštas: pagegiai.seniuniija@pagegiai.lt

DĖL INFORAMVIMO APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PROGRAMĄ

Teikiame informaciją apie parengtą „LT Energija“ UAB planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. – poveikio aplinkai vertinimo programą.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2017-10-31 d. įsakymu Nr. D1-885 patvirtinto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo II skirsnio 67 punktu **prašome šią informaciją paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje.**

Remdamiesi Tvarkos 67.3 punktu prašome jūsų ant skelbimų lentoje skelbiamos informacijos kopijos **uždėti informacinę žymą apie gavimo faktą, datą ir pasirašyti** (o jeigu paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių, ant skelbiamos informacijos šalia informacinės žymos apie gavimo faktą turite pažymėti, kad informacijos paskelbti skelbimų lentoje nėra galimybių) bei per 3 darbo dienas nuo informacijos paskelbimo dienos **prašome informuoti PAV dokumentų rengėją elektroniniu paštu rosita@corpi.lt arba info@corpi.lt apie gautą ir paskelbtą informaciją, nurodyti informacijos gavimo ir paskelbimo datas arba nurodyti, kad paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių.**

Pridedama:

1. Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą – 1 lapas.

Direktorė

Rosita Milerienė

Kontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą

- 1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:** „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt.
- 2. PAV dokumentų rengėjas:** VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221 www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt.
- 3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta:** Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.
- 4. PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas:** Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius. **Atsakingoji institucija, kuri tvirtins PAV programą:** Aplinkos apsaugos agentūra.
- 5. Pasiūlymus dėl PAV programos galima teikti 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos (raštu: paštu, el. paštu) VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“** Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, info@corpi.lt.
- 6. Susipažinti su PŪV PAV programa galima:** <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-programa-vejo-elektriniu-parko-irengimas-ir-eksploatacija-taurages-apskrities-pagegiu-savivaldybes-natkiskiu-sen-pagegiu-sen-lumpenu-sen-vilkyskiu-sen/>

Tema: Re: dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Kas: Natkiškių seniūnija <natkiskiai@pagegiai.lt>

Data: 2020-07-28 13:37

Kam: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

2020.07.28 11:09, Rosita Mileriene rašė:

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV programą, kurią prašome paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje. Daugiau informacijos lydraštyje.

Prašome patvirtinti laiško gavimą. Taip pat laukiame informacijos apie skelbimo paskelbimą.

Laba diena, informacinį pranešimą gavome, skelbimų lentoje patalpinsime rytoj, t.y. liepos 25 d. .

Gerų jums darbų.

Pagarbiai., seniūnė Vilyta Sirtautienė

Tema: Re: dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Kas: Lumpėnų seniūnija <lumpenai@pagegiai.lt>

Data: 2020-07-28 15:48

Kam: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

2020-07-28 11:09, Rosita Mileriene rašė:

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV programą, kurią prašome paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje. Daugiau informacijos lydraštyje.

Prašome patvirtinti laiško gavimą. Taip pat laukiame informacijos apie skelbimo paskelbimą.

Laba diena.

Laišką gavom, skelbimą pakabinsim.

Pagarbiai

Raštvedė Jūratė Dargienė

(8 441) 40 638

—Priedai:—

ptpi skelb..pdf

237 KB

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

2. PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221 www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiskių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyskių sen.

4. PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius. **Atsakingoji institucija, kuri tvirtins PAV programą:** Aplinkos apsaugos agentūra.

5. Pasiūlymus dėl PAV programos galima teikti 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos (raštu: paštu, el. paštu) VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, info@corpi.lt.

6. Susipažinti su PŪV PAV programa galima: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-programa-vejo-elektriniu-parko-irengimas-ir-eksploatacija-taurages-apskrities-pagegiu-savivaldybes-natkiskiu-sen-pagegiu-sen-lumpenu-sen-vilkyskiu-sen/>

Tema: Re: dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Kas: Vilkyškių seniūnija <vilkyskiai@pagegiai.lt>

Data: 2020-07-28 15:31

Kam: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

Laba diena,

informaciją iškabinome skelbimų lentoje.

Pagarbiai

Pagėgių savivaldybės administracijos
Vilkyškių seniūnijos raštvedė
Elena Smulkienė

2020-07-28 11:09, Rosita Mileriene rašė:

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV programą, kurią prašome paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje. Daugiau informacijos lydraštyje.

Prašome patvirtinti laiško gavimą. Taip pat laukiame informacijos apie skelbimo paskelbimą.

— Priedai: —

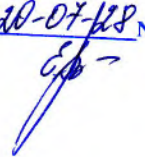
informacija.pdf

662 KB

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilkyškių seniūnija
GAUTA

1010-07-18 Nr.

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą

- 1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius:** „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt.
- 2. PAV dokumentų rengėjas:** VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221 www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt.
- 3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta:** Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.
- 4. PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas:** Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius. **Atsakingoji institucija, kuri tvirtins PAV programą:** Aplinkos apsaugos agentūra.
- 5. Pasiūlymus dėl PAV programos galima teikti** 10 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo dienos (raštu: paštu, el. paštu) VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, info@corpi.lt.
- 6. Susipažinti su PŪV PAV programa galima:** <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-programa-vejo-elektriniu-parko-irengimas-ir-eksploatacija-taurages-apskrities-pagegiu-savivaldybes-natkiskiu-sen-pagegiu-sen-lumpenu-sen-vilkyskiu-sen/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT10000827714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Tema: Re: Fwd: dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Kas: Pagėgių seniūnija <pagegiai.seniunija@pagegiai.lt>

Data: 2020-07-31 13:13

Kam: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

2020.07.30 15:14, Rosita Mileriene rašė:

Sveiki,

noriu patikslinti ar gavote 2020-07-28 siųstą laišką dėl parengtos PAV programos viešinimo. Labai laukiame patvirtinimo.

Rosita

----- Persiųstas laiškas -----

Tema:dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Data:Tue, 28 Jul 2020 11:31:48 +0300

Kas:Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

Kam:pagegiai.seniunija@pagegiai.lt

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV programą, kurią prašome paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje. Daugiau informacijos lydraštyje.

Prašome patvirtinti laiško gavimą. Taip pat laukiame informacijos apie skelbimo paskelbimą.

--

Pagarbiai,

Rosita Mileriene
Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

mob. +370 682 39537

fax. +370 46 390818

e-mail: rosita@corpi.lt

Gavome, informacija paskelbta skelbimų lentoje.

Tema: Re: Fwd: dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Kas: Pagėgių seniūnija <pagegiai.seniunija@pagegiai.lt>

Data: 2020-07-31 13:13

Kam: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

2020.07.30 15:14, Rosita Mileriene rašė:

Sveiki,

noriu patikslinti ar gavote 2020-07-28 siųstą laišką dėl parengtos PAV programos viešinimo. Labai laukiame patvirtinimo.

Rosita

----- Persiųstas laiškas -----

Tema:dėl informacijos apie parengtą PAV programą paskelbimo

Data:Tue, 28 Jul 2020 11:31:48 +0300

Kas:Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

Kam:pagegiai.seniunija@pagegiai.lt

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV programą, kurią prašome paskelbti seniūnijos skelbimų lentoje. Daugiau informacijos lydraštyje.

Prašome patvirtinti laiško gavimą. Taip pat laukiame informacijos apie skelbimo paskelbimą.

--

Pagarbiai,

Rosita Mileriene
Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

mob. +370 682 39537

fax. +370 46 390818

e-mail: rosita@corpi.lt

Gavome, informacija paskelbta skelbimų lentoje.

Daugiau informacijos apie pertvarkymo darbus galima gauti susisiekus su projekto rengėjais arba puslapyje www.projektavimas.net.

11.2. PAV ataskaitos viešinimo dokumentai ir viešo susirinkimo protokolas

Su pinigų plovimo
nusikaltimais bus
kovojeama veiksmingiau

3 p.

„Nekalta“ pramoga gali
virsti priklausomybe

4 p.

Įamžinamas kraštui
brangaus šviesuolio
atminimas

8 p.

Šilutės „važnyčiotojai“ pralaimi eilinį karaliaus gambitą, bet partija nebaigta

Valdžia akla savo rinkėjų valiai

S. Gvildžio nuotr.

Vienas svarbesnių pastarųjų dienų įvykiu drąsiai galėtume įvardinti Šilutės valdžios dedamas pastangas įrengti žiedinę sankryžą mūsų miesto urbanistinėje dalyje, kuri akivaizdžiai ir galutinai sunaikins istorinę Žibų aikštę. Šiam sumanymui įgyvendinti buvo žengtas beprecedentis miesto naujojoje istorijoje žingsnis – surengta gyventojų apklausa... per elektroninius valdžios vartus. Tačiau kokia reali nauda iš tokio valdžios „ėjimo žirgu“ ir kiek bus atsižvelgiama į apklausos rezultatus?

Nukelta į 2 p.

Save vadina nesurimtėjančia moterimi

Viena populiariausių moterų laisvalaikio praleidimo formų yra mezigimas. Kai kas teigia, jog tai net savotiška gydymosi forma. Pagėgių seniūnijoje socialinio darbo organizatore dirbančiai Daiva Karpienei mezigimas - tai palaima, kurios metu ji panyra į savo erdvę, pasaulį.

Paveldėjo iš tetų

„Mezgėja buvo mano senelio

sesuo Petronėlė gimusi 1911 m. Jos dukros, mano tetos Irena, Bronislava ir Antanina, teta Antanina Freitakienė - ypatingos mezgėjos. Paveldėjau tai iš jų“, - sakė Daiva. Ją, kaip puikią riešinių mezgėją, mums padėjo atrasti facebook'as. Išvydus socialiniame tinkle pavišintas jos megztų riešinių fotografijas buvo sunku patikėti, kad tai ta pati Daiva, kuri vienuoliktus metus dirba socialinį darbą.

Gera, kad anuomet būdavo

Darbščiųjų rankų būrelis, jo dėka mergaitės daug ką išmokdavo. Daivos pradžia buvo šiame būrelyje. Nors Daivos mama Albina Gaidienė, Pagėgių vaikų lopšelio darželio buvusi vedėja, Pagėgių himno muzikos autorė, buvo puiki siuvėja ir mezgėja. Jos rankose gimdavo gražiausi rūbai, kilimų rišimai, pynimai, viskas Gaidžių šeimoje buvo išbandyta.

„Mama dar vesdavo privačias akordeono pamokas vaikams, o aš sėdėdama stebėdavau. Vakare, parėjusi namo, viską, ką grodavo mamos mokomi vaikai, atkartodavau. Kąžkoks nesuprantamas noras įsi-

Nukelta į 9 p.

Šilutėje į klases grįžta pradinių klasių mokiniai

Asociatyvi nuotr.

Nuo pirmadienio, kovo 22 d., 45 savivaldybėse į klases leista sugrįžti pradinių klasių mokiniams. Leidžiamos kontaktinės konsultacijos abiturientams – grupėmis ne daugiau kaip po 5 mokinius. Pamažu atveriamas neformalusis vaikų ir suaugusiųjų švietimas. Taip ketvirtadienį nuspręsta Vyriausybės posėdyje. Taigi, moksleiviai į klases sugrįžta ir Šilutės rajone.

Nukelta į 2 p.

Policija prašo atpažinti įtariamuosius

Tauragės AVPK nuotr.

Skaitykite 3 p.

**NAUJA AKINIŲ RĖMELIŲ
ŽIEMOS KOLEKCIJA**

OPTIKOS SALONAS,
Lietuvinių g. 20, Šilutė
Tel. (8 441) 77 001,
8 698 72 724

Pagėgių krašto puslapis

Įamžinamas kraštui brangaus šviesuolio atminimas

Vydūno viešoji biblioteka teikė pasiūlymą suteikti
doc. dr. Vaclovo Bagdonavičiaus vardą Pagėgių miesto gatvei

Simboliška ir liūdna, jog 2021 m. kovo 22 dieną, minint Vydūno (tikr. Vilhelmas Storostas) 153-iasias gimimo metines, bus minimos ir 2020 m. Amžinybėn iškeliavusio Pagėgių krašto Garbės piliečio, filosofo, Mažosios Lietuvos kultūros tyrinėtojo, ilgamečio Vydūno draugijos vadovo, Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos, Akademinio Skautų Sąjūdžio Vydūno fondo premijos laureato doc. dr. Vaclovo Bagdonavičiaus mirties metinės.

Šis liūdnas sutapimas, rodos, nėra atsitiktinis – gerb. Vaclovas visą savo gyvenimą skyrė Vydūno – filosofo, mąstytojo, rašytojo – asmenybės atskleidimui, jo kūrybinio palikimo studijoms ir sklaidai plačiajai visuomenei.

V. Bagdonavičius – 1991 m. spalio 19 dieną vykusio Vydūno palaiškų perlaidojimo Bitėnų kapinaitėse iniciatorius. Ne vieną dešimtmetį Vydūno atminimui skirtą veiklą vykdęs V. Bagdonavičius numatė, jog ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje vertinamo filosofo, visuomenės veikėjo, rašytojo, sveikuolio Vilhelmo Storosto (Vydūno) vardas turi būti suteiktas būtent Pagėgių savivaldybės viešajai bibliotekai. Ir tai pareiškė visai Lietuvai, inicijuodamas, jog šis sprendimas būtų įtrauktas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 150-ųjų Vydūno gimimo metinių minėjimo rengi-

nių planą. Pritarus Pagėgių savivaldybės tarybai, 2018 m. kovo 29 d. Pagėgių savivaldybės viešajai bibliotekai buvo suteiktas Vydūno vardas. Tai – didžiulė garbė ne tik bibliotekai, tačiau ir visai Pagėgių savivaldybei.

V. Bagdonavičius visą gyvenimą siejo ypatingai glaudus ryšys su Pagėgių kraštu. Svarų indėlių šio krašto kultūrai V. Bagdonavičius įnešė savo skelbtomis publikacijomis, kuriose minimas Pagėgių vardas, aprašomi čia savo gyvenimo brydę palikusių krašto raštijos, visuomenės veikėjų – Vydūno, Martyno Jankaus, Enzio Jagomasto, Viliaus Gaigalaičio ir kt. – veikla, darbai, nuopelnai Pagėgių kraštui. V. Bagdonavičius visuomet rasdavo laiko apsilankymams Pagėgių krašto kultūros įstaigų organizuojamuose renginiuose, kraštiečiams pristatydavo naujausius savo leidinius, negailėdavo gražių žo-

džių bei patarimų vykdant Vydūno idėjų bei kito kultūrinio palikimo sklaidą, kuri šiuo metu ypatingai reikšminga visoje Lietuvoje.

2020 m. rugpjūčio 7 d. Pagėgių savivaldybės Vydūno viešosios bibliotekos organizuotos tarptautinės konferencijos „Vydūno ir doc. dr. V. Bagdonavičiaus atminties ženklai Pagėgių krašte“ metu nuskambėjo idėja įprasinti V. Bagdonavičiaus indėlį į šio krašto kultūrą, pavadinant jo vardu vieną iš Pagėgių miesto gatvių.

Dėl visų šių priežasčių Pagėgių savivaldybės Vydūno viešosios bibliotekos bendruomenė 2021 m. kovo 22 dieną, minint Vaclovo Bagdonavičiaus mirties metines, teikė raštišką pasiūlymą Pagėgių savivaldybės tarybai įamžinti šio Pagėgių kraštui brangaus šviesuolio atminimą, suteikiant V. Bagdonavičiaus vardą Pagėgių mieste esančiai gatvei. Sprendimą Taryba turėtų priimti 2021 m. kovo 25 dieną vyksiančio posėdžio metu.

**Milda Jašinskaitė-
Jasevičienė,
Pagėgių savivaldybės
Vydūno viešosios
bibliotekos direktorė**

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių k., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: [www.corpi.lt](http://corpi.lt), tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyskių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadą: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambynų regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybe/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremaliosios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17.00 val.; transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVIxMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17.00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybe/>.

SAVAfoto

SERGĖJUS

+37 067 314 452

vsfotografija@gmail.com

www.savafoto.eu

Pagėgių savivaldybės administracijai

el. paštas: info@pagegiai.ltPagėgių savivaldybės administracijos
Natkiškių seniūnijaiel. paštas: natkiskiai@pagegiai.ltPagėgių savivaldybės administracijos
Lumpėnų seniūnijael. paštas: lumpenai@pagegiai.ltPagėgių savivaldybės administracijos
Vilkyškių seniūnijael. paštas: vilkyskiai@pagegiai.ltPagėgių savivaldybės administracijos
Pagėgių seniūnijael. paštas: pagegiai.seniunija@pagegiai.lt

2021-03-18 Nr. S21-040

Vald. Dikmonui
Pagėgių savivaldybės
administracijos direktoriaus
pavadootojas
Eugenijus Dargužas
20 21 m. 03 mėn. 18 d.

2021-03-19
PASKELBTA

Architektūros ir kraštotvarkos
syriaus vedėjas -
vyriausiasis inžinierius
Valdemaras Dikmonas

**DĖL INFORAMVIMO APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ATASKAITĄ IR VIEŠĄ VISUOMENĖS SUPAŽINDINIMĄ**

Informuojame apie parengtą „LT Energija“ UAB planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. – poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2017-10-31 d. įsakymu Nr. D1-885 patvirtinto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo II skirsnio 75 ir 67.3 punktais **prašome pridėdamą informaciją paskelbti savivaldybės ir seniūnijų skelbimų lentose bei Pagėgių savivaldybės interneto svetainėje.**

Remdamiesi Tvarkos 67.3 punktu prašome jūsų ant skelbimų lentoje skelbiamos informacijos kopijos **uždėti informacinę žymą apie gavimo faktą, datą ir pasirašyti** (o jeigu paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių, ant skelbiamos informacijos šalia informacinės žymos apie gavimo faktą turite pažymėti, kad informacijos paskelbti skelbimų lentoje nėra galimybių) bei per 3 darbo dienas nuo informacijos paskelbimo dienos **prašome informuoti PAV dokumentų rengėją elektroniniu paštu rosita@corpi.lt arba info@corpi.lt apie gautą ir paskelbtą informaciją, nurodyti informacijos gavimo ir paskelbimo datas arba nurodyti, kad paskelbti informacijos skelbimų lentoje nėra galimybių.**

Pridedama:

1. Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą – 1 lapas (*.pdf ir *.docx formate).

Direktorė

 – Rosita MilerienėKontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambyno regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlzMjRlcmZMKlVPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

- 2021-03-19 -

Mero darbotvarkē

ADMINISTRACIJA

- Struktūra ir kontaktai
 - Teisinė informacija
 - Veiklos sritys
 - Korupcijos prevencija
 - Administracinė informacija
 - Pranešėjų apsauga
 - Paslaugos
 - Atviri duomenys
 - Asmens duomenų apsauga
 - Nuorodos
-
- Statyba ir teritorijų planavimas
 - ES ir kitų programų projektai
 - Tarptautinis bendradarbiavimas
 - Vietos veiklos grupė "Pagėgių kraštas"
 - Pagėgių miesto vietos veiklos grupė
 - Gamtosauaga ir paminklosauga
 - Turizmas
 - Švietimas
 - Jaunimo reikalai
 - Kultūra

INFORMACIJA APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO (PAV) ATASKAITĄ IR VIEŠĄ VISUOMENĖS SUPAŽINDINIMĄ

PAJŪRIO TYRIMU IR PLANAVIMO INSTITUTAS

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renergia.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomų g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrityje
Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambynų regioninio parko direkcija; Paoramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės pateikimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VŠĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corp.lt ir info@corp.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpoje **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.:

transliacijos nuoroda: <https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlxMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

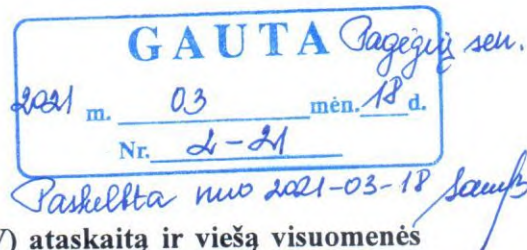
Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpoje, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas 2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpoje, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagaidu-savivaldybeje/>

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambyno regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremaliosios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlXMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilkyškių seniūnija

GAUTA

2021-03-19

Nr. 2-49

Iskabinio skelbimų leidybė
ef-

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambynų regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau patektu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlXMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybeje/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambyno regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplloatacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlxMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplloatacija-pagegiu-savivaldybeje/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Natkiškių seniūnijos raštvėdė
Milda Kesarauskienė

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas**Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą**

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambyno regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlxMDJRaEl2cmZMKlVPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybeje/>

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Tema: dėl parengtos LT Energija planuojame vėjo elektrinių parko Pagėgių rajone poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos

Kas: Rosita Mileriene <rosita@corpi.lt>

Data: 2021-03-18 16:58

Kam: lumpenustrazdas@gmail.com

Sveiki,

siunčiame informaciją apie parengtą PAV ataskaitą.

Ataskaita patalpinta internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybeje/>

Susipažinti ir pastabas teikti galima iki 2021 balandžio 20 d. 17 val. vykšančio viešo supažindinimo pabaigos.

Jeigu karantinas ir ribojimai tęsis pristatymas bus vykdomas per internetą:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlxMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

O jei bus galima bendrauti gyvai, tuomet vyks viešas pristatymas Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-99288 Pagėgiai.

Prašau patvirtinti informacijos gavimą.

--

Pagarbiai,

Rosita Mileriene
Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

mob. +370 682 39537

fax. +370 46 390818

e-mail: rosita@corpi.lt

—Priedai:_____

S21-041 lydrastis Lupmenu strazdas informavimas apie PAV.pdf

659 KB

Asociacija kaimo bendruomenė
„Lumpėnų strazdas“

2021-03-18 Nr. S21-041

Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav.
el. paštas: lumpenustrazdas@gmail.com

DĖL INFORAMVIMO APIE PARENGTĄ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITĄ IR VIEŠĄ VISUOMENĖS SUPAŽINDINIMĄ

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro 2017-10-31 d. įsakymu Nr. D1-885 patvirtinto planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo II skirsnio 75.2 punktu informuojame Jus apie parengtą „LT Energija“ UAB planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. – poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą (pridedamas skelbimo tekstas).

Priedama:

1. Informacija visuomenei – 1 lapas.

Direktorė

Rosita Milerienė

Kontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Informacija apie parengtą poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitą ir viešą visuomenės supažindinimą

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaičių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renerga.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija; Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba; Lietuvos geologijos tarnyba; Rambyno regioninio parko direkcija; Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra.

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės ir seniūnijų patalpas atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

Jei apribojimai bus panaikinti, su PAV ataskaitos popierine versija bus galima susipažinti Pagėgių rajono savivaldybės administracijos patalpose. Dėl PAV ataskaitos eksponavimo vietos kreiptis į Pagėgių savivaldybės Priėmimo skyrių adresu Vilniaus g. 11, Pagėgiai.

Su ataskaita susipažinti ir pasiūlymus galima teikti (raštu: paštu, el. paštu) PAV rengėjui VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ Berbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221, rosita@corpi.lt ir info@corpi.lt iki viešo susirinkimo pabaigos (2021 balandžio 20 d.) (pasiūlymų kopijas pagal kompetenciją teikti PAV subjektams ir Aplinkos apsaugos agentūrai informacijai).

Dėl ekstremalios situacijos metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpose **viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita** organizuojamas internetinės vaizdo transliacijos būdu žemiau pateiktu laiku pagal transliacijos nuorodą:

2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val.;

transliacijos nuoroda:

<https://zoom.us/j/94894577809?pwd=QVlXMDJRaEl2cmZMK1VPSDc5WUpYdz09>

Tuo atveju, jei bus leista organizuoti renginius uždaroje patalpose, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita bus vykdomas **2021 m. balandžio 20 d., 17:00 val., Pagėgių savivaldybės administracijos patalpose, Vilniaus g. 11, LT-92288 Pagėgiai.**

Prisijungimo prie tiesioginės transliacijos instrukcija ir daugiau informacijos pateikta VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksploatacija-pagegiu-savivaldybeje/>.

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

PTPI. Veikla, licencijos, narystė

Skelbimai

Paslaugos

Projektai

Veiklos rezultatai

Kontaktai

EN

Informacija apie parengtą PAV ataskaitą: VE parko įrengimas ir eksploatacija Pagėgių savivaldybėje

2021-03-17 PAV Skelbimai

Vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybėje poveikio aplinkai vertinimo ataskaita

- 1-3 priedai
- 4 priedas
- 5 priedas
- 6-7 priedai
- 8 priedas
- 9 priedas
- 10 priedas
- 11 priedas

Prisijungimo prie viešojo pristatymo instrukcija

Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius: „LT Energija“ UAB, Vėjo g. 5, Benaikių km., LT-97282, Kretingos r., internetinė svetainė: <https://ltenergija.lt/>, tel. +370 65667515, el. pašto adresas: info@renergia.lt

PAV dokumentų rengėjas: VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, V. Berbomio g. 10-201, Klaipėda LT-92221, internetinė svetainė: www.corpi.lt, tel.: +370 46 390818, info@corpi.lt

Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

PAV subjektai, kurie nagrinėja poveikio aplinkai vertinimo dokumentus ir pagal kompetenciją teikia išvadas: Pagėgių savivaldybės administracija, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamentas; Klaipėdos apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Tauragės skyrius, Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Rambynų regioninio parko direkcija, Pagramančio regioninio parko direkcija.

Atsakingoji institucija, kuri priims sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai: Aplinkos apsaugos agentūra

PAV ataskaitos eksponavimas ekstremaliosios situacijos metu apribojus visuomenės patekimą į savivaldybės (-ių) ir (ar) seniūnijos (-ių) patalpas, atliekamas internetu PAV dokumentų rengėjo interneto svetainėje www.corpi.lt

Search

🔍

Projektai

European Regional Development Fund

INCONE60

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

BalticRIM

Baltic LINES

Coherent Linear Infrastructures in Baltic Maritime Spatial Plans

Baltic InteGrid

Integrating Energy Efficiency and Smart Grids for EU Development

EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

VIEŠO SUPAŽINDINIMO SU LT ENERGIJA UAB PLANUOJAMO VĖJO ELEKTRINIŲ
PARKO ĮRENGIMAS IR EKSPLOATACIJA TAURAGĖS APSKRITIES PAGĖGIŲ
SAVIVALDYBĖS NATKIŠKIŲ SEN., PAGĖGIŲ SEN., LUMPĖNŲ SEN., VILKYŠKIŲ SEN.
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA

PROTOKOLAS

2021-04-20

Susirinkimas įvyko 2021 m. balandžio 20 d. 17.00 val. Dėl karantino metu paskelbtų apribojimų vykdyti renginius uždaroje patalpoje, viešas visuomenės supažindinimas su ataskaita organizuotas internetinės vaizdo transliacijos būdu naudojant ZOOM platformą.

Prasidėjus transliacijai PAV dokumentų rengėjas pristatė susirinkimo darbotvarkę bei informavo, kad susirinkimą ves poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) rengėjo atstovai: pirmininkaus Rosita Milerienė, sekretoriaus – Arūnas Balčiūnas. Prieštaraujančių nebuvo. Iki susirinkimo pradžios visų prisijungusių buvo paprašyta identifikuoti save vardu pavarde bei teikiant pastabas atgaliniam ryšiui nurodyti savo el. paštą arba pašto adresą.

Viso susirinkime dalyvavo 17 dalyvių. Iki viešo susirinkimo pradžios suinteresuotos visuomenės pasiūlymų raštu (faksu, paštu arba el. paštu) gauta nebuvo.

Susirinkimo darbotvarkė:

1. Projekto pristatymas. Pasisakė UAB „LT Energija“ direktorius Mindaugas Juodis;
2. PAV ataskaitos pristatymas. Pasisakė VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“ (toliau – PTPI) atstovė Rosita Milerienė;
3. Diskusija, klausimai, atsakymai.

Susirinkimo metu kalbėta:

1. **LT Energija, UAB direktorius Mindaugas Juodis.** Pristatė planuojamą ūkinę veiklą – numatomą vėjo elektrinių (toliau – VE) parką, investicijas, planuojamą naudą vietos bendruomenei, savivaldybei. Planuojamas 62 VE parkas, bendra galia 310 MW, pagamintų per metus 1 TWh energijos arba 1/12 Lietuvos suvartojamos elektros energijos. Projekto teikiama nauda: savivaldybė gautų nekilnojamojo turto mokestį, apie 600 000 eurų per metus, investicijos į parką siektų 340 mln. EUR. Numatoma parama bendruomenėms: pasirašytos sutartys su 7 bendruomenėmis, 58 000 EUR bus išmokama kasmet nuo parko eksploatacijos pradžios. Parama mokama jau dabar, iki parko veiklos pradžios. Planuojama sukurti iki 500 darbo vietų statybos darbų metu. Planuojama prisidėti prie turizmo skatinimo: statyti apžvalgos bokštą. Šiuo metu kuriamas bokšto projektas bei organizuojamas finansavimas.

2. **VšĮ PTPI, Rosita Milerienė.** Pristatė parengtą PAV ataskaitą. VE parko planavimo procedūros pradėtos nuo 2017 metų, atliktos PAV atrankos, kurių metu gautas pritarimas 93 VE teritorijoje įrengimui. Rinkoje atsiradus didesnės galios VE, tam, kad pasiektų 310 MW galią, nebereikia 93 VE, užtenka mažesnio jų skaičiaus. Tam, kad būtų išsiaiškinta, ar yra galimas didesnės galios VE modelio įrengimas, pradėtas PAV procesas, suderinta ir patvirtinta PAV programa bei parengta PAV ataskaita. Pristatė PŪV užsakovą, PAV rengėją, PAV subjektus bei atsakingą instituciją. Pristatė vertintas alternatyvas: „nulinė“ alternatyva – esama būklė; I-a alternatyva – 70 VE parkas, II-a alternatyva –

62 VE parkas. Pristatė analizuojamas VE technologijas bei VE modelių fizinius-techninius parametrus. Pristatė, kad VE vietos patenka į Pagėgių rajono alternatyvios energijos vystymo specialiojo plano sprendiniais suplanuotą teritoriją. Pristatė analizuotus aplinkos komponentus ir poveikio aspektus. Pristatė pagrindinius poveikio visuomenės sveikatai aspektus: triukšmas, šėšėliavimas, elektromagnetinė spinduliuotė, infragarsas. Pristatė triukšmo ir šėšėliavimo ribines vertes bei poveikius, numatomas poveikio mažinimo priemonės. Informavo, kaip nustatytos sanitarinės apsaugos zonos. Aptarė poveikį paviršiniam ir požeminiam vandeniui, aplinkos orui ir klimatui, saugomoms ir „Natura 2000“ teritorijoms, miškams, taip pat poveikį biologinei įvairovei: paukščiams ir šikšnosparniams, atliktus stebėjimus, poveikį kraštovaizdžiui bei naudotas vertinimo metodikas, poveikį kultūros vertybėms bei atliktą rizikos vertinimą. Pristatė alternatyvų analizę ir I bei II alternatyvų palyginimą. Pristatė, kad pagal atliktą vertinimą II-oji alternatyva yra vertinama kaip palankesnė parko įgyvenimui, taikant PAV metu numatytas poveikio mažinimo priemonės. Pristatė tolimesnes PAV procedūras.

3. Diskusija, klausimai, atsakymai:

Lina Krūminienė, Lumpėnų kaimo bendruomenė, klausė, ar jau yra žinoma, kurioms VE bus taikomos šėšėliavimo mažinimo – stabdymo – priemonės.

R. Milerienė atsakė, kad yra žinoma. PAV ataskaitos visuomenės sveikatos skyriuje yra pateikta lentelė, kurioje pagal kiekvieną alternatyvą ir pagal kiekvieną skirtingų charakteristikų modelį yra būtina instaliuoti šėšėliavimo stabdymo mechanizmą.

L. Krūminienė paklausė, kaip vykdomas paukščių ir šikšnosparnių stebėjimas. Kokiose vietose yra vykdomi?

J. Morkūnas, atsakė, kad stebėjimai buvo vykdomi tiesioginiu metodu. Stebėtojai su optiniais prietaisais parinktose vietose, transektose, stebi, apžvelgia maždaug 3 km. Vykdomi paukščių sancaupų, žiemojančių paukščių stebėjimai. Stebima vakarinė ir rytinė parko dalis. Paskaičiuotas paukščių tankis, skridimo trajektorija, duomenys analizuojami pagal paukščių grupes, jų jautrumą VE poveikiui. Atlikti perinčių paukščių tyrimai. Stebimos paukščių sancaupos. Šikšnosparniai stebėti maršrutais. Užfiksuotos visos Lietuvoje aptinkamos rūšys. Buvo instaliuoti du detektoriai, užfiksuoti vėjo stiprumo duomenys, pagal nustatytą intensyviausią migraciją bus parenkamos poveikio mažinimo priemonės.

L. Krūminienė paklausė, kas reguliuos VE stabdymą šėšėliavimo atveju.

R. Milerienė paaiškino šėšėliavimo stabdymo mechanizmo veikimo principą.

J. Morkūnas papasakojo, kad VE gali būti stabdomos ir dėl poveikio šikšnosparniams mažinimo. VE viduje yra instaliuota operacinė sistema ir užprogramuota, kad, pvz., naktimis nuo rugpjūčio pradžios iki rugsėjo pabaigos, kada vėjas yra silpnesnis negu 6 m/s, VE nesisuka. Kai vėjas stipresnis, šikšnosparniai neskraido ir VE gali suktis. Poveikio mažinimo priemonių įgyvendinimo kontrolę vykdo Aplinkos apsaugos departamentas. Taip pat yra matoma iš elektrinės darbo režimo ataskaitos.

L. Krūminienė: VE bus apie 600 m nuo mano namų. Jeigu iškiltų, kad poveikis realiai didesnis nei prognozuojama, kaip tuomet?

R. Milerienė atsakė, kad, kol VE nėra įrengtos, atlikti poveikio matavimų nėra galimybių, todėl poveikiai yra modeliuojami matematinėmis programomis. Norint sužinoti koks poveikis prognozuojamas konkrečiame sklype, galite parašyti mums savo sklypo kadastrinį numerį ar kitaip jį nurodyti ir suteiksime tikslios informacijos apie prognozuojamą poveikį. Jei realus poveikis bus didesnis nei prognozuojamas, tuomet užsakovas turės taikyti papildomas poveikio mažinimo priemones.

L. Krūminienė paklausė apie planuojamas darbo vietas. Numatoma 500 darbo vietų, ar čia tiek savivaldybės darbuotojų galės gauti darbo vietas?

M. Juodis atsakė, kad 500 darbo vietų, tai yra visi prie projekto prisidedantys specialistai, ne tik iš Pagėgių savivaldybės. Tai ir rangovai, kurie ties kelius, kabelius, drenažo darbus, ir kiti darbuotojai. Tiek iš viso reikės personalo. Vėliau reikės VE parko priežiūros, kurią vykdys savivaldybės gyventojai, nes taip ekonomiškai naudingiau.

A. Stumbras papildė, kad dar nepradėjus statybų jau 10–15 vietinių žmonių yra įdarbinti, kurie darbuojasi projekte: renka sutikimus, derina projektą su gyventojais bei važinėja po pasaulį montuoja/išmontuoja kitas VE. Vienas iš tikslų yra, kad projekte darbuotųsi kuo daugiau vietos žmonių.

P. Petraška papildė, kad didžiausią įtaką vietos gyventojai pajus dėl būsto nuomos, ypač statybos laikotarpiu, bei maitinimo įstaigos, kurios turės pamaitinti vienu metu dirbančius nuo 50 iki 100 žmonių.

L. Krūminienė paklausė ar tiesa, kad apžvalgos bokštas stovės Lumpėnų seniūnijoje?

A. Stumbras atsakė, kad renkama geriausia vieta. Svarstoma vieta pakeliui iš Pagėgių į Lumpėnus, kad keliaujant būtų galima iš vienos pusės aplankyti regioninį parką ir iš kitos pusės susipažinti su technologiniu parku. Su savivaldybe vyksta vietos derinimo procesas. Kai bus sprendimas, bus pradėtas techninis projektavimas ir apžvalgos bokšto įgyvendinimo darbai.

Jūratė Mažutienė pokalbių langelyje uždavė klausimą ar su ataskaita galima susipažinti tik savivaldybės administracijoje, ar galima ir viešojoje erdvėje kažkur rasti šią ataskaitą?

Valdemaras Dikmonas pateikė nuorodą į ataskaitą: <http://corpi.lt/index.php/informacija-apie-parengta-pav-ataskaita-ve-parko-irengimas-ir-eksplotacija-pagegiu-savivaldybe/>.

Jūratė Mažutienė pokalbių langelyje paklausė: ar čia paskutinis pristatymas, ar bus dar?

R. Milerienė atsakė, kad daugiau pristatymo bendruomenėms nėra numatyta, tačiau ataskaitos derinimo metu Aplinkos apsaugos agentūra gali kviesti PAV subjektų išvadų, visuomenės nuomonės ir pastabų aptarimui.

L. Krūminienė paklausė kada numatomi konkretūs darbai.

M. Juodis atsakė, kad konkretūs darbai galėtų prasidėti kitų metų vasarą, 2022 metų II–III ketvirtį.

Jūratė Mažutienė pokalbių langelyje paklausė: Ar bendruomenėms taip pat buvo pristatyta ataskaita? Gaila, kad tik šiandien pamačiau ir aš sužinojau... Manau, kad daugiau su bendruomenėmis reikėtų bendrauti, manau mūsų bendruomenės pirmininkė Lina tikrai būtų daugiau dalyvių sukvietusi...

R. Milerienė atsakė, kad bendruomenės yra suinteresuotos visuomenės dalis. PAV programos derinimo metu buvo gauta raštiškų pasiūlymų, todėl jos buvo asmeniškai raštu informuotos apie PAV ataskaitos viešo pristatymo susirinkimą. Kitos bendruomenės buvo kviečiamos bendra tvarka per seniūnijas, savivaldybę ir vietos laikraščius.

L. Krūminienė pastebėjo, kad pakvietimą sužinojo tik paskutinę dieną.

R. Milerienė atsakė, kad buvo prašymas seniūnams, savivaldybei, kad kuo daugiau informuotų vietos gyventojus, tačiau nepriklausomai nuo to kaip bebūtų informuojama, dažnai svarstant PAV ataskaitas būna visuomenės pastebėjimų, kad per vėlai sužinojo. Kaip PAV rengėjai įvykdėme visus įsipareigojimus, kvietėme gyventojus ir per savo tinklą. PAV rengėjas visuomet pasiruošę atsakyti į visus klausimus, prašome kreiptis nurodytais kontaktais, suteiksime informaciją.

D. Grigaliūnas papildė, kad bendraudami su bendruomenėmis stengėmės pranešti, kad bus projekto viešinimas, buvo tik datos klausimas. Datos kiekvienam asmeniškai nepasakėm, tačiau visi žinojo, kad bus viešinimas. Oficialiomis priemonėmis buvo pranešta. Vietos gyventojai tikrai buvo gerai informuoti.

L. Krūminienė sužinojau iš seniūnės. Yra įdomu ir aktualu.

A. Stumbras: mes atviri ir galima diskutuoti ir po susirinkimo. Visuomet einame į kontaktą ir stengiamės įsiklausyti. Galėsime ir toliau aktyviai komunikuoti, procesas dar ilgas.

J. Mažutienė pokalbių langelyje apgailestavo, kad net tarybos narių nėra prisijungusių... Su kiek tarybos narių bendravote.

R. Milerienė atsakė, kad Pagėgių rajono tarybai projektas buvo pristatytas dar PAV programos rengimo etape. PAV programos pristatyme dalyvavo visi tarybos nariai.

D. Grigaliūnas informavo, kad su tarybos nariais yra nuolat bendraujama, jiems teikiama daug informacijos.

A. Stumbras: taryba vienbalsiai pritarė PAV programai. Labai tikiuosi, kad tarybos nariai susipažino ir su ataskaita. Vienas iš PAV subjektų yra Pagėgių savivaldybės administracija, tai derinimo metu atsakysime į visus tarybos klausimus.

J. Mažutienė pokalbių langelyje padėkojo už norą bendrauti.

R. Milerienė padėkojo visiems dalyvavusiems ir teikusiems klausimus. Informavo, kad susirinkimo protokolas bus surašytas ir paskelbtas corpi.lt svetainėje.

Susirinkimo pirmininkė

Susirinkimo sekretorius

Rosita Milerienė

Arūnas Balčiūnas

Protokolo pasirašymo data 2021-04-26

11.3 PRIEDAS

Visuomenės pateiktų pastabų registravimas ir įvertinimas

ASOCIACIJA KAIMO BENDRUOMENĖ „LUMPĖNŲ STRAZDAS“
BŪSTINĖ: STRAZDŲ K. 2, LUMPĖNŲ SEN., PAGĖGIŲ SAV.
EL. PAŠTAS: LUMPENUSTRAZDAS@GMAIL.COM
JURIDINIO ASMENS REGISTRO KODAS: 302709131

VšĮ „Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas“
Bėbomo g. 10-201, Klaipėda LT-92221
El. paštas: info@corpi.lt

2020-08-12 Nr. R3-10
I Nr.

Kopija:
Pagėgių savivaldybės administracija,
El. paštas: info@pagegiai.lt

PASIŪLYMAI
DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS PROGRAMOS

Kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis, ne pelno siekiantis juridinis asmuo, veikiantis Lumpėnų gyvenamojoje vietovėje, vienijantis ir jos apylinkių socialiai aktyvius piliečius bei joje registruotus juridinius asmenis, koordinuojantis Bendruomenės narių veiklą, atstovaujantis Bendruomenės narių interesams ir juos ginantis ar tenkinantis kitus viešuosius interesus (Asociacijų įstatymo 2 str. 1 d.). Asociacijos įstatuose įtvirtinta, kad bendruomenė siekia šių tikslų: formuoti geros būties aplinką, kurti saugią ir patogią gyvenamąją aplinką, rūpinti Lumpėnų ir apylinkių gamtinio paveldo išsaugojimu ir kt. Nei asociacijos įstatatai, nei Asociacijų įstatymo 16 str. nedraudžia bendruomenei ginti viešuosius interesus.

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas parengė pagal UAB „LT Energija“, adresu Vėjo g. 5, Benaičių k., LT-97282, Kretingos r. užsakymą Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą. Informacija patalpinta 2020 m. liepos 30 d.: <http://pagegiai.lt/index.php?1985013803>
Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

Teikiame šiuo raštu pasiūlymus PAV programai.

1. Programos rengėjų teiginiai: „PAV procese VE vietos alternatyvos nenagrinėjamos. PAV eigoje pagal atlikto vertinimo rezultatus gali būti keičiamas VE išdėstymas analizuojamų sklypų ribose, numatomas triukšmo mažinimo, šešėliavimo ar poveikio gyvosios gamtos komponentams mažinimo priemonės bei jų alternatyvos“.

Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti VE vietų alternatyvas (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 10): „Siekiant tinkamai parinkti vietą vėjo jėgainėms įrengti bei įvertinti galimus aplinkos pokyčius įrengus vėjo jėgaines ar jų parkus, turi būti atliekama pasirinktos vietos ir gretimų sklypų (atsižvelgiant į gretimų teritorijų žemės naudojimo tikslinę paskirtį, apsaugos statusą, gali būti analizuojama teritorija iki 10 km spinduliu, atstumu pakankamu nustatyti galimą poveikį aplinkai) analizė“.

2. Programos rengėjų teiginiai: „Poveikio aplinkai vertinimo metu numatoma išanalizuoti dvi alternatyvas: „nulinė“ <...> ir „VE parko įrengimas ir eksploatacija analizuojamoje teritorijoje“.

Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti bent tris (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 9) alternatyvas: „„nulinė“ alternatyva, kuri apibūdina aplinkos sąlygas

bei natūralius aplinkoje vykstančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju, palankiausia aplinkai ir palankiausia veiklos organizatoriui (užsakovui) alternatyva.”

3. Programos rengėjų teiginiai: „teigiamas poveikis klimatui dėl atsinaujinančių energetinių išteklių naudojimo ir iškastinio kuro naudojimo mažinimo“.

Tačiau pagal ataskaitą „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „anot Ontario energetikos ir infrastruktūros ministerijos: gamtos išteklių ir vėjo jėgainių pramonė teigia, kad vėjo jėgainės padės sumažinti aplinkos užterštumą, CO2 išmetimą, globalinį atšilimą, elektros energijos išlaidas. Tačiau kiekvienoje šalyje, kurioje buvo pastatytos vėjo turbinos, jie šių teiginių įrodyti negalėjo. Šalyse, kuriose buvo naudojamos vėjo jėgainių energija, elektros kainos ženkliai padidėjo. Vokietijoje ir Danijoje yra pastatyta daugiausiai vėjo jėgainių, šiose šalyse elektros energijos kainos yra didžiausios visoje Europoje. <...> 2005 m. Vokietijos elektros energijos tiekėjas E-ON Netz ataskaitoje įspėjo, kad energija iš vėjo jėgainių gali tik dalinai pakeisti energiją iš tradicinių gamintojų iki atitinkamo lygio. <...> Atitinkamai, tradicinės energijos gamintojos galinčios tiekti iki 90 % energijos kiekio kaip gaunama iš vėjo jėgainių, turi nuolatos būti pajungtos į tinklą, kad galėtų garantuoti nenutrūkstamą energijos tiekimą.“ Todėl vėjo energetikos plėtra tampa itin brangi, nes būtinas nuolatinis tradicinių energijos gamintojų darbas tinkle, dėl ko ženkliai išauga elektros energijos kaina vartotojams. Panašią išvadą pateikia Europos klimato ir energijos instituto (Europaeisches Institut für Klima und Energie) Dr. Gunther Keil 2011 m. gruodžio mėn. ataskaitoje „Germany’s Energy Supply Transformation Has Already Failed“, kurioje teigia: Pagrindinis argumentas naudojamas pagrindžiant „atsinaujinančią“ energiją, yra iškastinį kurą deginančių jėgainių pakeitimas vėjo ir saulės jėgainių parkais. Bet iš tikrųjų iki šiol, nepaisant šimtų milijardų investicijų, nė viena iškastinį kurą deginančių elektrinių nebuvo uždaryta todėl, kad iškastinį kurą naudojančios elektrinės būtinos kaip atsarginės, rezervinės - net kai yra ženklus "žaliosios" energijos padavimas. Jei padavimas iš vėjo ar saulės energijos atslūgsta dėl tam tikros oro struktūros, tai iškastinio kuro elektrinės turi tiekti energiją tiek skubiai kiek galima, kad tarnautų kaip pakaitalas. Be to, iškastinį kurą naudojančios jėgainės turi būti paleistos per 30 minučių, kas reiškia, kad jas negalima įjungti į tinklą, kol jos nėra pasiekusios savo pajėgumų. Jų įjungimas nuo šaltos būsenos užtrunka valandas. Savalaikis reagavimas į energijos gamybos-poreikių svyravimus tampa neįmanomas. Todėl iškastinio kuro jėgainės privalo nuolatos veikti, laukimo būsenoje degindamos kurą. Todėl vėjo ir saulės energiją naudojančios jėgainės negali pakeisti iškastinio kuro ekvivalento vienas prie vieno – bet greičiau tik to dalis.“

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti kompetentingos Lietuvos institucijos raštą ar nutarimą, kad pastačius aptariamas VJ, bus sunaudojama mažiau iškastinio kuro; kiek bus uždaryta ar planuojama uždaryti eksploatuojamų elektrinių. Ar įgyvendinus konkretų projektą bus sumažinta oro tarša? Ar planuojama uždaryti ar atitinkamu pajėgumu sumažinti esamos iškastinį kurą naudojančios elektrinės pajėgumus? Koks planuojamas 1 kWh pabrangimas Lietuvos gyventojams, įgyvendinus VJ statybos projektą?

4. Programos rengėjų teiginiai, kad VJ parko plėtra turi teigiamos įtakos Pagėgių savivaldybės, jos gyventojų ir Lietuvos ekonominiam gerbūviui.

Tačiau šios investicijos iškelduoja iš Pagėgių savivaldybės ir Lietuvos Respublikos, nes Pagėgių sav. nei viena įmonė neužsiima VJ komponentų gamyba, o Lietuvoje tik smulkių elementų gamyba, statyba ar priežiūra, todėl vietos bendruomenei ir gyventojams tai yra nulinė ekonominė nauda.

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti duomenis kiek mokesčių ir kitų išmokų planuojama sumokėti per metus/eksploatacijos periodą, įrodant šios investicijos ekonominę naudą Pagėgių sav. gyventojams. Kokios planuojamos investicijos į infrastruktūrą, vietos darbuotojų samdymą, įrengiant ir prižiūrint VJ parką? Kiek planuojama skirti lėšų kasmet vietos gyventojų ir

bendruomenių poreikiams tenkinti (jei numatyta, tuomet tai pagrindžiantį dokumentą)? Kokia suma nuo planuojamų investicijų liks Lietuvos ar Pagėgių sav. biudžete? Ar yra Pagėgių sav., Lietuvoje specialistų, atitinkančių reikalavimus, keliamus VJ priežiūrą ir aptarnavimą vykdančiams darbuotojams?

5. Dėl žemės sklypų vertės kaitos.

Sklypuose, kur statomos VJ tikrai padidėja jų vertė, nes šiems sklypams VJ valdytojai moka kompensacijas. Tačiau ataskaitoje būtina analizuoti poveikį nekilnojamam turtui, kuriame žmonės gyvena. Daugybiniai tyrimai atskleidžia, kad nekilnojamo turto vertė ženkliai sumažėja iki nulinės, priklausomai nuo atstumo iki VJ. Dažniausiai žmonės net nepajėgia už niekinę kainą parduoti savo turto, todėl yra priversti palikti savo namus tuščius, išsikeldami toliau nuo VJ. Kritinis neigiamas poveikis fiksuojamas įvairiose šalyse iki 1-2 km. atstumu nuo VJ. Daugybiniai tyrimai išvadose nurodo apie dėsningą visur pasaulyje pasireiškiantį dramatišką namų vertės kritimą pastačius vėjo jėgaines (yra daug oficialių nekilnojamo turto agentūrų vertės pokyčių analizių). Neigiamą (mirtiną) įtaką VJ turės tiek žemės ūkiui, nes nesikurs tose vietose ūkininkų (šeimos) ūkiai, tiek turizmo, poilsiautojų aptarnavimo verslui. Prašome pristatyti objektyvių tyrimų, atliktų užsienio šalyse. Mūsų turimomis žiniomis investicijos į VJ „apiplėšia“ dešimteriopai vietos gyventojus per patiriamus nuostolius dėl turto nuvertėjimo ir ekonominės veiklos apribojimus. Jei šiame krašte nekilnojamas turtas yra santykinai pigus, tai nereiškia, kad žmonės nėra „apiplėšiami“, nes jų turto vertė iš mažos tampa nuline.

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti bent kelių užsienio valstybių, kuriose VJ gaminama energija sudaro ženklų įnašą į bendrą energijos tinklą, autoritetingos institucijos raštą, kad gyventojų nekilnojamo turto vertė artimoje kaimynystėje nuo VJ nesumažėja. Būtina pateikti Lietuvoje veikiančių turto vertintojų atstovo garantinį raštą, kad VJ kaimynystė ateityje neturės neigiamos įtakos vertinant gyventojų nekilnojamą turtą.

6. Programos pasiūlymai dėl paukščių laikinos santalkos ir migracijos kelių.

Ar yra atlikta migruojančių paukščių, paukščių sankaupų, tranzitu skrendančių paukščių, PŪV teritorijoje ir jos prieigose gyvenančių plėšriųjų paukščių, šikšnosparnių ir kitos ornitofaunos atstovų tyrimų, kuriais būtų galima priimti vienokį ar kitokį sprendimą dėl VJ parko (ne pavienių VJ) statybos Pagėgių sav. teritorijoje (kas, kada atliko tyrimus)?

6.1. Manome yra akivaizdu, kad paukščių migracija itin susijusi su žemės ūkio veikla konkrečioje vietoje, bet taip pat su galimybe ne tik pasimaitinti, bet taip pat pernaktuoti tradicinėse vietose. Žemės ūkio pasėliai metai iš metų keičiasi ir ne kiekvienais metais konkrečioje zonoje būna paukščiams būtinų pasėlių, vadinasi konkreti apsilankymo vieta labiau aktuali paukščiams kaip nakvynės vieta, o maitintis skrenda ir toliau nuo nakvynės vietos, kol randa maisto, todėl migruojantys paukščiai (žąsys, gulbės ir kt.) daugybę kartų gali kirsti planuojamą PŪV zoną. Kaip pažymima „Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ identifikavimas 2010–2011 metais“ galutinėje ataskaitoje, Vilnius, 2011 m. rugpjūčio 26 d., parengtoje Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) „įprastas migruojančių įvairių rūšių žąsų ir pilkųjų gervių elgesys yra toks, jog sankaupų vietose paukščiai apsistoja nakčiai, tačiau dieną išskrenda į aplinkinius laukus maitintis ant želmenų, žalienu bei ražienų. Šiuo metu net dalinai nėra išspręsta jų apsauga maitinimosi vietose. Laikino apsistojimo migracijų metu vietose šie paukščiai padaro nuostolių ūkininkams, todėl yra išbaidomi, patiria nuolatinį stresą, netenka daugiau energijos, todėl daugiau paukščių žūsta nepasiekę migracinių kelionių tikslo.“

Motyvuotas pasiūlymas: Ar migruojančios žąsys apsistoja Piktupės slėniuose tik maitintis ar poilsiui ir maitinimuisi (paukščių sankaupa)? Kiek vidutiniškai užtrunka žąsys laikinoje poilsio vietoje? Kokiu atstumu, kuriomis kryptimis ir kaip dažnai paprastai skrenda į maitinimosi

plotus iš sankaupos-laikino poilsio vietos? Ar VJ trikdydys/apribos migruojančių paukščių maršrutus iš sankaupos į maitinimosi vietas?

6.2. Atkreiptinas dėmesys, kad egzistuojančios nakvynės vietos (šiuo atveju apsemtuose Piktupės upelio slėnio plotuose) yra numatytos VJ statymo vietos, todėl yra paukščių žuvimo rizika, todėl klausiame: kiek paukščių gali žūti konkrečioje vietoje, koks įvertinimas būtų pripažintas kaip kritinis, lemiantis ženklų poveikį migruojantiems paukščiams.

Ornitologai yra vieningos nuomonės, kad paukščių migracijos koridoriuose vėjo jėgaines statyti yra neleistina (pvz. M. Žalakevičius). Planuojamos VJ bus statomos viduryje Piktupės upės slėnio (esamoje paukščių sankaupoje), nes po metų nuo šių VJ statybos Piktupės upelio slėnyje neapsistos nei vienas paukštis nakvynei.

Motyvuotas pasiūlymas: būtina iš kompetentingos institucijos pateikti raštą ar leidimą apie saugų atstumą nuo ne pavienių VJ, bet nuo 10 km. ilgio ištisinio VJ parko konkrečioje aptariamoje PŪV teritorijoje. Taip pat raštą ar leidimą apie leidžiamų paukščių žūčių skaičių. Ar liks paukščiams patraukli paukščių sankaupa Piktupės upelio slėnyje, jei VJ parkai išsidėstys joje?

6.3. Siekiant apsaugoti paukščių sankaupą, išnagrinėti vėjo jėgainių alternatyvių statymo vietų variantai dėl paukščių migracijos. Jei nagrinėjamoje vietoje žus paukščiai, tai gal už kelių kilometrų pastačius VJ paukščių žūčių tikimybė bus visiškai maža arba nulinė?

6.4. Apibrėžti atstumus auginamų kultūrų nuo PŪV zonos ir nuo nuolatinės paukščių nakvojimo vietos Piktupės slėnyje. Ištirti ūkininkų pasėlių struktūrą – kokių kultūrų kokie plotai auginami nagrinėjamoje teritorijoje ir numatyti kompensacijos kainą/mechanizmą neauginant nepageidaujamų kultūrų. Ornitologai pažymi „Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ identifikavimas 2010–2011 metais“ galutinėje ataskaitoje, Vilnius, 2011 m. rugpjūčio 26 d., parengtoje Lietuvos ornitologų draugijos (LOD): „reikia remti ūkininkų veiklą, kuria jie prisidėtų prie tinkamų sąlygų paukščiams formavimo (pvz. agrotechninėmis priemonėmis, tinkamų pasėlių įveisimu ir pan.), jų netrikdytų. <...> Taupant lėšas, mūsų nuomone, pradžioje nereikėtų specialiai auginti javų laukiniams paukščiams, tačiau skatinti ūkininkus už palankų paukščiams ūkininkavimą. Tikslinga būtų auginti daugiau žiemkenčių, žieminio rapso, palikti rudeniui pievas su didesniais atolais, nenaudoti pesticidų, trąšų, vėliau suarti ražienas, paukščių nebaidyti, nemedžioti ir kt. Už pageidaujamą veiklą reikėtų numatyti ir tinkamo dydžio išmokas.“

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar informaciją apie rekomenduojamą atstumą nuo VJ parko iki dirbamų laukų, kuriuose nebūtų ribojamas kultūrų auginimas. Pateikti duomenis apie auginamas kultūras PŪV teritorijoje ir 10 km. spinduliu apie ją.

6.5. Prašome atsakyti į šį klausimą: „Jei PŪV teritorijoje ir atitinkamu atstumu neliks paukščių, tai VJ statyba galima ar ne?“ Kas atsakys jei, įgyvendinus VJ parkų statybą, neliks nei vietinių paukščių, šikšnosparnių nei migruojantys ar tranzitu skrendantys paukščiai neužsuks į istoriškai nusistovėjusią sankaupą Piktupės upelio slėnyje ar gretimose jos aplinkoje?

6.6. Rambyno kraštovaizdžio draustinyje ir visoje PŪV teritorijoje perintys gandrai, gali lankytis PŪV teritorijoje. Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų gandrų žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį.

6.7. PAV programoje 3.6.6 pav. pateiktas šikšnosparniams jautrios teritorijos, tačiau šis žemėlapis yra labai netikslus, nes mūsų bendruomenės nariai gali patvirtinti, kad šikšnosparniai paplitę po visą gyvenamąją teritoriją. Jei žus šikšnosparniai, tuomet reikia atsakingos institucijos rašto ar nutarimo dėl galimų neskaitlingų šikšnosparnių žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. Taip pat reikia atsakingos institucijos rašto dėl šikšnosparnių poveikio gyvajai gamtai, nes, mūsų žiniomis,

šikšnosparniai yra itin saugomi, nes jie yra bene vieninteliai skraidantys gyvūnai Lietuvoje, kurie medžioja naktinius kenkėjus. VJ kaimynystėje masiškai žūva šikšnosparniai. Jie išnyksta, arba stipriai sumažėja jų populiacija dideliu spinduliu nuo vėjo jėgainių. Žemiau pateiktoje nuorodoje yra daug mokslinių straipsnių teigiančių ypatingai didelį VJ poveikį šikšnosparnių populiacijai : <http://www.windaction.org/documents/c37/>. Dar papildomai galima paskaityti apie poveikį šikšnosparniams: Keeley et al. 2001, Johnson et al. 2002, Johnson et al. 2003, Manes et al. 2002, Manville 2003.

Motyvuotas pasiūlymas: Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų šikšnosparnių žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. Būtina atlikti pilną šikšnosparnių tyrimą suskaičiuojant jų buveines ir preliminarų individų kiekį. Gyvosios gamtos monitoringo plane būtina numatyti reguliarią šikšnosparnių apsaugą ir apskaitą. Įgyvendinus VJ statybą neliks šikšnosparnių, todėl kas gaudys naktinius kenkėjus, vamzdžius?

6.8. Pateikti plėšriųjų paukščių apskaitos duomenis, skaitlingumas PŪV teritorijoje ir atsakingai apibrėžtu saugiu atstumu. Nelikus plėšriųjų paukščių kas atliks jų gamtoje surėdytą funkciją?

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pristatyti tyrimo duomenis ir išvadas apie plėšriuosius paukščius PŪV teritorijoje. Prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą apie VJ parko nekenksmingumą plėšriesiems paukščiams.

6.9. LR AM 2009-11-24 d. raštu Nr. (11-1)-D8-10240 LR Seimo Aplinkos apsaugos komitetui pažymi, kad „Lietuvos pajūryje migruojantys paukščiai skrenda palyginti siauru, aiškiai išreikštu migraciniu srautu. <...> pavasarį ir rudenį šis migracijos kelias yra vienas stipriausių pasaulyje, juo rudenį praskrenda dešimtys milijonų paukščių. Jo **plotis** virš sausuminės pajūrio dalies yra maždaug **30 kilometrų**. Migracijos koridorius šioje zonoje neturi griežtų ribų, nes srauto glaustumą, skridimo intensyvumą, aukštingumą ir kitus parametrus gali iš esmės keisti klimatinės sąlygos, vėjo kryptis ir stiprumas. Kadangi apie 85% paukščių skrenda naktį, radaru gauti duomenys patvirtina nuostatą, kad migracijos srautų apsaugai sunku nustatyti pastovias konkrečias vietas, teritorijas ir zonas. Tačiau šis faktas svarbus apsisprendžiant dėl jėgainių statymo, nes jų išdėstymas negali kisti, ypač jeigu po kurio laiko poveikis neatitiks išankstinių nustatytų sąlygų. <...> Aplinkos ministerijos nuomone, būtina studija apie vėjo jėgainių poveikį paukščių ir šikšnosparnių migracijai, taip pat visai biologiniai įvairovei“ 2011-12-01 LR Seimo kanceliarijos Parlamentinių tyrimų departamento Ekonominės ir socialinės informacijos skyriaus parengtoje mokslinėje ataskaitoje pažymima, kad „Vėjo elektrinių poveikis paukščiams pasireiškia per jų sutrikdymą, natūralių buveinių praradimą ar žalą jiems ir susidūrimus. Jeigu vėjo elektrinės statomos toliau nuo paukščių migracijos kelių, saugomų paukščių rūšių maitinimosi ir perėjimosi vietovių, tai jos daro minimalią įtaką¹“.

Motyvuotas pasiūlymas: Prašome kreiptis į atsakingas institucijas dėl pritarimo konkrečiam VJ parkui Pagėgių savivaldybėje dėl paukščių migracijos (ne)sutrikdymo. Ar parengta studija apie vėjo jėgainių poveikį paukščių ir šikšnosparnių migracijai, taip pat visai biologiniai įvairovei?

6.10. Pagal ataskaitą „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „taip pat buvo ištirtas poveikis ir gyvūnams. Ilgos Europos biologų studijos parodė, kad vėjo jėgainės turi įtakos ir gyvūnams. Tolimesni tyrinėjimai parodė, kad pagrindinės gyvūnų išgyvenimo funkcijos, tokios kaip: medžiojimas, savęs apsauga ir dauginimasis buvo sutrikdytas dėl skleidžiamo žemo dažnio triukšmo. <...> Žemo dažnio triukšmas gyvūnus veikia

¹ Assessing the impacts of wind farms on birds, in:

<http://www.gflrpc.org/programareas/wind/TechnicalDocuments/AvianImpactsSocietyforProtectionofBirds.pdf>

kur kas labiau nei žmonės. <...> Poveikis gyvūnams: naminiai paukščiai deda mažiau kiaušinių, ožkos pradėjo duoti mažiau pieno, avių ir ėriukų širdies sutrikimų dažnis padidėjo. Ūkininkai gyvenantys Ontario gyvenvietėje teigia, kad jų galvijai pradėjo elgtis agresyviai, (suspardydavo gimusius veršelius), suserga mastitu, veršeliai gimsta deformuoti, taip pat gimdavo negyvi veršeliai. Ožkos nebeėsdavo, jas taip pat kankindavo nemiga.”

Motyvuotas pasiūlymas: pateikti atsakingos institucijos raštą ar atitinkama metodika įvertintą tyrimą dėl VJ poveikio naminiams gyvūnams. Kas prisiims atsakomybę, jei bus neigiamas poveikis naminiams gyvūnams? Kokie kompensaciniai ar žala atstatantieji mechanizmai yra numatyti? Ataskaitoje numatyti ir suderinti su atsakinga institucija už naminių gyvūnų sutrikdymus, žūties, apsigimimus, sumažėjusį produktyvumą.

7. Prancūzijos nacionalinė medicinos akademija (French National Academy Of Medicine) 2006 m. teigė: “Kenksmingas vėjo jėginių skleidžiamas triukšmas nėra pakankamai įvertintas. Sparnų gaminamas garsas yra žemo dažnio, kuris sklinda lengvai pagal vėjo kryptį keldamas nuolatinį pavojų žmonėms, gyvenantiems šalia. Akademija rekomenduoja nestatyti vėjo jėginių stiebų arčiau kaip 1.5 km. nuo gyventojų”. Ataskaitoje „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „Vienintelis būdas išvengti šio neigiamo poveikio, tai tinkamai atskirti vėjo turbinas nuo laukinių gyvūnų buveinių ir žmonių gyvenviečių - Dr Christopher Hanning”

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ p. 8 nurodo, kad “pastovus [triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje vertinamas] – pagal ekvivalentinį garso slėgio lygį. Prognozuojamas planuojamos ūkinės veiklos triukšmas vertinamas pagal **ekvivalentinį garso slėgio lygį** arba pagal L_{dvn} , L_{dienos} , L_{vakaro} ir $L_{nakties}$ triukšmo rodiklius“, kuris pagal 1 lentelę „**Gyvenamųjų pastatų (namų) gyvenamosios patalpos**, visuomeninės paskirties pastatų miegamieji kambariai, stacionariųjų asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos“ tarp 22 ir 6 val. turi būti ne aukštesnis **35 dBA**. Vadinasi net šiltą, karštą vasaros naktį gyventojai bus priversti miegoti su uždarytais langais, nes atidarius langą iš lauko sklis iki 45 dBA triukšmas, kai mažai apgyvendintose PŪV teritorijose dabar esantis foninis garsas neviršija 20 - 30 dBA (B.Thorn, 2010; J.Harrison, 2009, Kaperman and James, 2008, WHO, 1999; WHO, 2009 ir t.t). Taigi, jeigu vėjo jėginių triukšmo lygis bus apie 35-45dBA, jis apie 30-300 kartų viršys natūralaus fono triukšmo intensyvumą., tai yra visiškai jį užgoš. Žmonės dideliu atstumu nuo jėginių nebegirdės natūralių gamtos garsų. Daug foninio triukšmo matavimų yra atlikta, todėl, kad daugelyje valstybių (Prancūzija, Australija, UK) nustatomas leistinas ūkinės veiklos triukšmo lygis, kuris negali viršyti foninio triukšmo 3-5 decibelais. Tai yra labai svarbu, nes jeigu gamtinis fonas yra viršijamas daugiau, triukšmas užgožia natūralius garsus, sukelia žmonėms erzinimą, dirginimą, o tai jau neišvengiamai sukelia neigiamas pasekmes žmonių sveikatai. Būtina pateikti VJ akustinio triukšmo modeliuotus žemėlapius ir atlikti akustinio triukšmo skaičiavimą prie 35 dBA triukšmo lygio, atsakant kiek gyvenamųjų namų patenka į šią triukšmo zoną ir pan. Jei stovėtų tik 1 VJ iš vienos pusės nuo gyvenamųjų teritorijų, tuomet šis reikalavimas būtų nepagrįstas, tačiau VJ yra išsidėsčiusios didesnėje nei 10 km. ilgio ir 7 km. pločio teritorijoje, kurioje yra daugybė pavienių gyvenamųjų pastatų, kaimų bei tankiai apgyvendintų gyvenviečių (Lumpėnai, Piktupėnai, Kentriai, Trakininkai, ribinis akustinis triukšmas siekia net Natkiškius ir Benininkus, Pagėgius). Akustinio triukšmo įvertinimas prie 35 dBA būtinas, nes triukšmo šaltiniai visoje PŪV teritorijoje yra išsisklaidę ir konkrečioms gyvenamosios teritorijoms tenka po kelis triukšmo šaltinius, kurie priklausomai nuo oro sąlygų, vėjo krypties ir greičio skirtingai veikia konkrečią gyvenamąją teritoriją (vienam triukšmo šaltiniui nuslopus kito triukšmas pasieks gyvenamąją teritoriją). Būtina įvertinti tai, kad PŪV teritorijoje didžioji dalis pastatų yra senos architektūros, t.y. be šiuolaikinių triukšmą sumažinančių priemonių, todėl dažnai

koks triukšmas yra lauke, toksai ir viduje. Šis reikalavimas būtinas, siekiant nuraminti vietos gyventojus, kad būtų atsižvelgiama ir į mūsų interesus.

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo rezultatus, kurie apimtų triukšmo zoną, siekiančią 35 dBA.

8. UAB „New energy group“ parengtas Lietuvos vėjų žemėlapis, parengtas pagal THE UNDP/GEF Baltic Wind Atlas (žr. <http://www.neg.lt/index.php/lt/vjo-energija/lietuvos-tinkamumas-vjo-energetikai>), PŪV teritorija patenka į vėjuotą zoną, kurioje vyrauja atvira lygi vietovė su pavienėmis sodybomis ir pavieniais medžiais ir 50 m. aukštyje vidutinis metinis vėjo greitis gali siekti iki 7,6 m/s, o 100 m. aukštyje (kuriam stovės planuojamos VJ) vėjo greitis gali siekti iki 9 m/s. Netgi esant vietovėje pavienių medžių sankauptų ir kaimų vidutinis metinis vėjo greitis 100 m. aukštyje gali siekti iki 8,2 m/s. Priimant vidutinį vėjo greitį 5 m/s bus buikai neigiamas faktas, kad šioje teritorijoje vyrauja stipresnis vėjas, nei poveikis yra vertinamas

Motyvuotas pasiūlymas: Vertinimo ataskaitoje naudoti tiksliai 10 m/s vidutinį metinį vėjo greitį.

9. Programoje neradome užfiksuoto PŪV teritorijos foninio triukšmo lygio. Didinant foninį, autotransporto, geležinkelio triukšmą, akustinio triukšmo modeliavimas atliekamas VJ skleidžiamo triukšmo įtakos mažinimo linkme. Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėginių įrengimų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijomis R 44-03, patvirtintomis 2003 m. liepos 31 d. LR AM įsakymu Nr. 406 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėginių įrengimų) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ (2003, Nr. 60-578) **p. 10.3** numato, kad PAV ataskaitoje turi būti **įvertintas esamas triukšmo lygis, esant skirtingiems vėjo parametrams.**

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti informaciją apie išmatuotą ilgalaikį foninio triukšmo lygį skirtingose PŪV teritorijos vietose (visuose gyvenamosiose teritorijose) ir gautus duomenis naudoti modeliuojant akustinio triukšmo įvertinimus.

10. Daugelyje šaltinių (pvz. Minnesota Department of Health, “Public Health Impacts of Wind Turbines”, 2009; UK Department of Transport and Industry, 2006; J.Harrison, 2009; Kaperman and James) yra nurodyta, kad faktinis triukšmo lygis pastačius vėjo jėgines kaip taisyklė yra 10-15 dBA, o kartais ir 25 dBA, t.y. pagal triukšmo intensyvumą, galingumą nuo 10 iki 300 kartų ir daugiau didesnis negu sumodeliuotas pagal gamintojo iškeitinius duomenis. Dar didesnis skirtumas būtų jei būtų naudojamos Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis (Guidelines for Community Noise, WHO, 1999) t.y. poveikiui žmonių sveikatai įvertinti būtų naudojamas žemas dažnis matuojantis “C” svertinis triukšmo matavimo metodas. Pateikiami gamintojų duomenys negali būti naudojami triukšmo vertinimui. Būtina pateikti VJ akustinio triukšmo modeliuotus žemėlapius ir atlikti akustinio triukšmo skaičiavimą, prie gamintojo deklaruojamo triukšmo lygio pridėdant 15 dBA ir pateikti apimamą PŪV teritoriją, atsakant kiek gyvenamųjų namų patenka į šią triukšmo zoną prie 45 dBA ir prie 35 dBA. VDU gamtos mokslų fakulteto aplinkotyros katedros studentas Tadas Budreika 2008 m. parašė magistro baigiamąjį darbą tema „Skirtingų tipų vėjo jėginių triukšmo ir jo spektro tyrimai“, kuriame faktiškai matavo VJ skleidžiamą akustinį triukšmą. Tyrimo duomenyse matyti (39 psl.), kad Enercon E40 VJ esant 8 m/s vėjo greičiui ekvivalentinis garso slėgio lygis pasiekia 45 dBA ribą tiksliai didesniu nei 500 m. atstumu, o 42,67 dBA akustinio triukšmo lygis dar fiksuotas ties 800 m. riba. Taip pat tyrime nurodyta, įvertinant kelių VJ triukšmo lygius, kad „garso slėgio maksimumai užfiksuoti ne prie pat jėgainės, bet tarp vėjo jėginių.“ Ataskaitoje akustinio garso žemėlapiuose išryškinti kitą svarbią akustinio triukšmo savybę – akustinio triukšmo padidėjimą artėjant prie pastatų, medžių, kitų gamtinių kliūčių, kurios tyrime taip pat nustatytos „toliau didinant atstumą iki jėgainės garso slėgio L_{Aeq} reikšmė padidėjo iki 45 dBA, šį padidėjimą būtų galima sieti su priartėjimu prie sodybos.“ Taip pat tyrime nustatytas akivaizdus neatitikimas tarp teoriškai, pagal modelį, apskaičiuoto garso slėgio

mažėjimo ir matavimais nustatyto garso slėgio mažėjimo. 400 m. atstumu nuo VJ skirtumas siekė apie 7 dBA. Darbo autorius konstatuoja, kad „teorinis modelis nusakantis triukšmo slopinimą neatitinka realiai išmatuotų reikšmių. Todėl nustatant vėjo jėgainės keliamo triukšmo lygius, bei sanitarinę zoną būtina remtis sudėtingesniais skaičiavimais arba matavimais atliktais panašios vėjo jėgainės aplinkoje.“

Motyvuotas pasiūlymas: Prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo duomenis, žemėlapius, kai naudojami faktiniai matavimų duomenys prie Lietuvoje jau stovinčių VJ. Neturinčių analogų VJ (daugiau nei 4,5 MW galios) VJ akustinio triukšmo modeliavimui naudoti faktinius duomenis gautus kitoje valstybėje. Šiuo atveju akustinio triukšmo apimama teritorija prie gyvenamųjų sodybų ribų gali siekti iki 45 dBA, o patalpose iki 35 dBA.

11. Ataskaitoje įvertinti triukšmo amplitudės moduliacijas, pulsacijas, aerodinamines moduliacijas. Pulsacijos siekia 5-10 dBA, tuo labiau padidindamos triukšmo lygį ir sukeldamos susierzinimą. Aerodinaminės moduliacijos susidaro dėl nevienodo vėjo greičio įvairiuose aukščiuose. Tas skirtumas ypač ryškus nakties metu, todėl nakties metu vėjo jėgainių sukeliamas triukšmas paprastai yra gerokai didesnis negu dienos metu (Van Den Berg 2005; 2008; UK Department of Transport and Industry, 2006)

Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti akustinio triukšmo modeliavimus prie -5 dBA, t.y. apibrėžti VJ skleidžiamo 40 dBA ir 30 dBA akustinio triukšmo apimamą teritoriją ir aprašyti koks plotas tampa triukšmingas, kiek žmonių jame gyvena. Galutinį modelį pateikti visuomenei supažindinimui.

12. Minesotos sveikatos departamentas „Minnesota Department of Health“ 2009 m. gegužės 22 išleido ataskaitą apie žemo dažnio ir triukšmo įtaką žmogaus sveikatai. Išvadoje pabrėžė, kad vėjo jėgainės gamina labai plataus spektro žemo dažnio triukšmą. Žemo dažnio bangos veikia žmones, ypatingai naktį: „Populiariausi nusiskundimai įvairiuose vėjo jėgainių įtakos žmonių sveikatai tyrimuose yra įtaka žmonių gyvenimo kokybei. Nemiga ir galvos skausmas yra dažniausi nusiskundimai ir jie labai stipriai susiję su (tiesiogiai) susierzinimu. Nusiskundimai yra stipresni ir ženklesni, kai vėjo jėgainės yra matomos arba jų šešėliai krinta šalia. Lengviausiai pamatuojama ir nustatoma aplinkybė nuo kurios ženkliai didėja nusiskundimų kiekis yra, kai viršijamas 35 dB(A) akustinio triukšmo lygis“.

Buxton I., 2006. “Low Frequency Noise and Infrasound. Some possible causes and effects upon land-based animals and freshwater creatures” ir Leventhall, H. G. (2005). “How the “mythology” of infrasound and low frequency noise related to wind turbines might have developed.” Fizikas G. Leventhall’is dirbantis ir atstovaujantis vėjo jėgainių statytojams savo labai šališkuose, dažnai klaidinančiuose straipsniuose nedrįsta teigti, kad žemi dažniai ir infragarsas skleidžiamas vėjo jėgainių neturi neigiamo poveikio žmonių sveikatai. Net jis pripažįsta neigiamą poveikį ir siūlo vertinant VJ poveikį žmonėms dėl skleidžiamų žemų dažnių ir infragarso pulsacijų pridėti 3dB A”penalty” (Leventhall, H. G. 2003). Ataskaitoje naudoti nepriklausomų, pasaulinio garso gydytojų, akustikos specialistų Dr Ch. Hanning, Dr. A.Harry, Dr.M. Nissenbaum, Dr. N. Pierpont, B. Frey G.Kamperman tyrimus, kurie įrodo, kad VJ skleidžiamas pulsuojantis žemo dažnio triukšmas ypatingai neigiamai veikia žmonių, gyvenančių netoli (iki 2 km. spinduliu) VJ, sveikatą. Ataskaitoje „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „Moksliniais tyrimais įrodyta, kad žmonių nemigos priežastis yra žemo dažnio triukšmas. Įrodyta, kad ilgalaikis jų veikimas veda prie rimtų sveikatos sutrikimų. Vienintelis būdas išvengti šio neigiamo poveikio, tai tinkamai atskirti vėjo turbinas nuo laukinių gyvūnų buveinių ir žmonių gyvenviečių. <...> Australijoje žmonės gyvenantys netoli vėjo jėgainių fermų, skundžiasi, kad žemo dažnio ūžimas jiems sukelia pykinimą. <...> Žemo dažnio garsas gali paveikti žmones esančius savo namuose, ypač naktį. Nemiga ir galvos skausmai yra pagrindiniai ir dažniausiai pasitaikantys

nusiskundimai, kuriuos patiria žmonės. <...> Amerikoje buvo atliktas tyrimas, kuriame dalyvavo 21 suaugęs žmogus, 7 paaugliai ir 10 vaikų. Visi tyrime dalyvavę dalyviai teigė, kad jie jaučiasi irzlūs, jaučia nerimą, nervingumą, juos kankina nemiga. Sunku susikoncentruoti ir atsiranda problemų su atmintimi. Japonijoje gyvenantys žmonės netoli vėjo jėgainių negalėdavo užmigti, juos kankino galvos svaigimas. Kai šie žmonės išvykdavo kuo toliau nuo savo namų, šie visi nemalonūs pojūčiai pradingdavo.”

Motyvuotas pasiūlymas: prašome atsakingai ir pilnai įvertinti žemo dažnio ir infragarso poveikį gyvajai gamtai. Siūlome atlikti tyrimus prie Lietuvoje veikiančių VJ ir apie tyrimų duomenis informuoti visuomenę.

13. Nuo VJ krintantis šešėlis ryte ir vakare gali driektis iki kelių kilometrų, priklausomai nuo reljefo ir saulės padėties. Praktika rodo, kad šešėliavimo zonos neigiamai veikiančios gyventojus siekia gerokai toliau nei 3 VJ aukščius (šešėliavimo įtakos skaičiavimo metodikose tas atstumas paprastai atitinka 10 vėjo jėgainės aukščio, tai yra- iki 2000m).

Motyvuotas pasiūlymas: atlikti šešėliavimo modeliavimą, įvertinant realų šešėliavimo dydį (iki 10 VJ aukščio). Supažindinti vietos gyventojus su šešėlių mirgėjimo efektu, mažinimo priemonėmis.

14. Dėl kraštovaizdžio.

Motyvuotas pasiūlymas: Būtina pateikti atsakingos institucijos už kraštovaizdžio vertinimą (pvz. Gamtos tyrimų centro Botanikos instituto Kraštovaizdžio ekologijos laboratorijos) pritarimą galutiniam VJ parko išdėstymui dėl atitikimo ekoestetiniui kraštovaizdžiui, ar žala ekoestetiniui kraštovaizdžiui bus neženkli.

15. Dėl teršalų – triukšmo – monitoringo plano. Keith et. al. (2008), įvardino susierzinimą kaip tiesiogiai įtakotą vėjo jėgainių skleidžiamo triukšmo. Tą patvirtina keliuose straipsniuose Pedersen (ir kiti) kaip susierzinimas susijęs su vėjo jėgainėmis. Ryšys tarp triukšmo ir tiesioginio poveikio žmonių sveikatai yra aprašytas Michaud et. al (2008) darbuose. Kaip seniau tabako pramonė neigė, kad jos produktai neigiamai įtakoja žmonių sveikatą taip vėjo energetikai šiandien neigia savo produktų neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Nacionalinis sveikatos institutas (National Institutes Of Health (NIH)): 2008 m. (part of the US Department of Health and Human Services) įspėjo: „Vėjo energija neišvengiamai sukuria triukšmą, kuris didina stresą, kuris vėliau padidina riziką susirgti širdies ir kraujagyslių ligomis bei vėžiu“ (Environmental Health Perspectives, volume 116, pg A237 – 238, 2008). Pasaulio sveikatos organizacija konstatavo, kad triukšmas šiuo metu yra vienas iš pagrindinių teršalų, labiausiai veikiantis aplinką ir žmonių sveikatą, o jo neigiamas poveikis ypač labai sparčiai auga (World Health Organization „Occupationat and Comunity Noise“, Fact Sheet No. 258; February 2001). Atlikti moksliniai tyrimai konstatuoja, kad net gyvenantiems keleto kilometrų spinduliu nuo jėgainės itin pablogėja gyvenimo kokybė. Absoliuti dauguma respondentų skundžiasi pablogėjusia sveikata dėl jėgainės poveikio. Apie 80% kamuoja chroniška nemiga, nuolatinis nuovargis. Daugumai pasireiškia nerimas, galvos skausmai, migrenos, nervingumas, depresijos, nuolatinis zvimbesys ausyse, klausos sutrikimai. Žmonėms vystosi psichologinė alergija jėgainių vaizdai ir garsui. Neigiamas poveikis vaikams yra kur kas stipresnis.

Remiantis Europos parlamento ir komisijos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo yra išskiriamos 4 esminės akustinių taršos šaltinių grupės, kurioms taikomos atitinkamos metodikos: 1. Pramoninis triukšmas ...“ E.Pederseno atlikti tyrimai įrodė, kad vėjo jėgainių triukšmas dėl dažnių spektre vyraujančių žemų dažnių yra žymiai labiau erziantis ir neigiamai veikiantis žmones, palyginus su kitų industrinių šaltinių triukšmu. Jau 40 dB(A) vėjo jėgainių keliamas triukšmas labai stipriai erzina daugumą žmonių (palyginimui, Lietuvos higienos norma leidžia nuolatinį 45 dB(A) triukšmą gyvenamo namo aplinkoje). Nereikia būti didžiu visuomenės sveikatos specialistu, kad suprastum, kad nuolatinis be perstojo diena, naktį žmogų

erzinantis, dirginantis triukšmas, dėl jo atsirandantis susierzinimas, nervinė įtampa, stresas, neišvengiamai anksčiau ar vėliau sukels labai rimtų pasekmių žmogaus sveikatai. „Triukšmas“ yra taršos šaltinis.

Monitoringo planas yra svarbiausias poveikio aplinkai vertinimo procedūros elementas. Jame privalu nustatyti galimo neigiamo poveikio fiksavimo būdus, mažinimo ar šalinimo priemonės. Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijomis R 44-03, patvirtintomis 2003 m. liepos 31 d. LR AM įsakymu Nr. 406 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ (2003, Nr. 60-578) **p. 16.** kuris teigia sekančiai: „poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje, išnagrinėjus galimą vėjo jėgainių poveikį aplinkai ir numačius priemones neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti, **turi būti pateikiamas monitoringo planas**, kuriame pateikiami stebėjimo objektai, atsižvelgiant į galimus neigiamus poveikius aplinkai (pvz., **triukšmas**, elektromagnetinis laukas, gyvūnų žūtis ir kt.). Monitoringo plane turi būti pateikta informacija palyginimui prieš pradedant veiklą ir tam tikru laikotarpiu vykdant veiklą. **Veiklos vykdymo metu nustačius tokį veiklos poveikį, kuris nebuvo įvertintas poveikio aplinkai vertinimo metu, turi būti imamasi priemonių šiam poveikiui sumažinti, jo išvengti ar jį sušvelninti.**“ Vadinasi, neparengus monitoringo plano, nebus būdų atsiradusiam neigiamam poveikiui **fiksuoti**, sumažinti, sušvelninti ar pašalinti. Nevykdant triukšmo stebėsenos, neigiamas poveikis gali viršyti šias ribas, jei nebus numatyta monitoringo plane priemonių fiksuoti, mažinti ar šalinti neigiamą poveikį.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymu įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971) 3 straipsnyje įtvirtinti triukšmo valdymas **principai**: 1 punkto 1 papunktyje „**žmogaus apsauga nuo triukšmo** – joks asmuo neturi būti veikiamas tokio lygio triukšmo, dėl kurio **kyla pavojus jo** gyvybei ar **sveikatai**“, 2 papunktyje „**žmogaus gyvenimo kokybės užtikrinimas**“. To paties straipsnio **2 punkto** 2 papunktyje išskirtas „teritorijų planavimas, projektų ekspertizė ir statinių priežiūra“ kaip **triukšmo valdymo priemonės**. 4 papunktyje išskirtos „**techninės priemonės triukšmo šaltiniuose** (mažesnę triukšmą skleidžiančių šaltinių parinkimas, triukšmo mažinimas šaltinyje, **triukšmo mažinimas poveikio vietoje**). 6 papunktyje išskirtas „**ūkinės veiklos sąlygų reglamentavimas ir triukšmo normavimas**“. 7 papunktyje išskirta „**triukšmo kontrolė**“. 8 papunktyje išskirtas „planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimas, visuomenės sveikatos saugos ekspertizė, triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimas“. 10 papunktyje išskirtas „strateginis triukšmo kartografavimas ir triukšmo lygio ribojimo zonų nustatymas“. Įstatymo 8 straipsnis apibrėžia aplinkos ministerijos kompetenciją triukšmo valdyme, o 4 punktas nurodo prievolę įstatymų nustatyta tvarka išduoti leidimus naudoti triukšmą skleidžiančius įrenginius ir vertinti, ar šių įrenginių skleidžiamas triukšmas atitinka teisės aktų patvirtintus ribinius dydžius. Be kita ko, 5 punkte įtvirtinta nuostata teikti informaciją visuomenei apie įmonių ir įrenginių skleidžiamą triukšmą. Įstatymo 14 straipsnio 1 p. įpareigoja triukšmo šaltinių valdytojus laikytis kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą: „[t]riukšmo šaltinių valdytojai, planuojantys savo ūkinėje veikloje naudoti stacionarius triukšmo šaltinius, privalo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlikti triukšmo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą“. Įstatymo 22 straipsnio 1 p. įtvirtintas reikalavimas triukšmo kontrolei: „[t]**triukšmo kontrolė privaloma aglomeracijose ir zonose, kur triukšmas viršija arba gali viršyti ribinius dydžius**“. Pagal to paties straipsnio 4 p. 1 papunktį teisėtus triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus turi įvykdyti „juridiniai asmenys, užsiimančios gamyba, – ne vėliau kaip per 90 kalendorinių dienų“. Neparengus triukšmo monitoringo plano, įgalinama vėjo jėgainių valdytojus nestebėti, nekontroliuoti ir neįrengti triukšmo mažinimo priemonių, kaip to reikalauja Įstatymo 22 straipsnio 1 p., t.y. privalomai vykdyti triukšmo kontrolę zonose, kur triukšmas viršija arba gali viršyti ribinius dydžius. Dėl triukšmo šaltinio nepastovumo, meteorologinių sąlygų ir faktinio (fiksuojamo) triukšmo lygio kitimo, triukšmo kontrolė tyliosiose zonose (gyvenamosios paskirties teritorijose) prie įrengtų vėjo jėgainių, pagal galiojančius teisės aktus nėra įmanoma. Todėl triukšmo monitoringo planas turėtų susidėti iš planinių, techninių ir organizacinių priemonių, kurios esamu laiku fiksuotų triukšmą prie vėjo jėgainių, artimiausiose

tyliosiose zonose (gyvenamosios paskirties teritorijose) ir keistų esamu laiku vėjo jėginių skleidžiamą triukšmą. Informacija apie esamą triukšmo lygį turėtų būti teikiama Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai. Siekiant įgyvendinti Triukšmo valdymo įstatymo 8 straipsnio 5 punkte įtvirtintą reikalavimą teikti skleidžiamo triukšmo duomenis visuomenei, visuomenė taip pat turėtų turėti tiesioginę prieigą prie ūkio subjekto teikiamų duomenų Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai apie esamą triukšmo lygį tyliosiose zonose. Monitoringo plane, siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, be kita ko turi būti įvardintos priemonės, vadovaujantis Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 punkto 1 papunkčiu, t.y. stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimas. Siekiant įgyvendinti Įstatymo 28 straipsnio 2 punktą, turi būti numatytos priemonės triukšmo lygiams mažinti. Be kita ko to paties straipsnio **3 punktas įpareigoja planavimo organizatorius, planuojamos ūkinės veiklos užsakovus**, rengiant ir tvirtinant teritorijų planavimo dokumentus ir **planuojant ūkinę veiklą užtikrinti, kad nebus viršijami nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai**. Šiuo metu Lietuvoje nėra galiojančių teisės aktų aiškiai ir vienareikšmiškai reglamentuojančių planuojamą ūkinę veiklą – vėjo jėginių (pavienių, grupių, parkų) statybą ir jos poveikio aplinkai vertinimą. Įstatymo 30 straipsnis apibrėžia asmenų teises, o 2 ir 3 papunkčiai ne tik įtvirtina nuostatą dėl asmenų dalyvavimo vertinant planuojamos ūkinės veiklos, kurioje numatoma naudoti triukšmo šaltinius, poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, bet taip pat reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai. Neparengus triukšmo monitoringo plano nėra galimybės įgyvendinti Įstatymo 31 straipsnio 3 punkte numatytos pareigos triukšmo šaltinių valdytojams naudoti triukšmo šaltinius pagal technines ir papildomas sąlygas, kurios turėtų būti įrašytos monitoringo plane ir suderintos su atsakingomis institucijomis dėl saugios, aplinkai nekenksmingos vėjo jėginių eksploatacijos. Be kita ko Įstatymo 32 straipsnio 2 punktas įpareigoja triukšmo šaltinio valdytojus atlyginti už žalą padarytą žmonių sveikatai, turtui, aplinkai. Ataskaitoje būtina numatyti kompensacijas ar atlyginimą už žalą žmonių sveikatai, turtui ar aplinkai, kai būtų fiksuojamas virštriukšmis.

Vertinamiems ataskaitoje parametrams būtina numatyti kritines ribas, kurias peržengus, atliekami atitinkami veiksmai žalai mažinti ar naikinti. Mūsų supratimu, ataskaitoje būtina nurodyti sąlygas, kuriomis planuojama ūkinė veikla turi veikti visą eksploatacijos periodą pagal numatytą ataskaitoje. Būtina numatyti, kas ir kaip dažnai fiksuos poveikį, vertins ar jis yra viršijantis kritinę ribą ar ne ir atitinkamai reaguos į poveikį.

Motyvuotas pasiūlymas: Numatyti VJ nuolatinį darbo monitoringą, įpareigojant nepriklausomus ekspertus ar techninę įrangą fiksuoti VJ skleidžiamą girdimą-negirdimą triukšmą. Gauti duomenys turi būti pasiekiami vietos gyventojams bet kuriuo paros metu. Būtina iš anksto numatyti ribinius dydžius, kuriuos viršijus VJ privalo sustoti, sulėtėti ar kitaip keistis, kad nebūtų daroma žala gyventojų sveikatai.

16. Motyvuotas pasiūlymas: Ataskaitoje numatyti esminių visuomenės teisėtus interesus užtikrinančių priemonių neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.

17. Motyvuotas pasiūlymas: būtina numatyti neigiamo VJ poveikio mažinimo priemones fiziologiškai jautrioms žmonių grupėms.

18. Atkreipiame dėmesį, kad PŪV programos rengėjai įsipareigojate mažinant psichoemocinį poveikį gyventojams pateikti visą išsamią vertinimo rezultatų informaciją.

Motyvuotas pasiūlymas: Jei teigsite ataskaitoje, kad monitoringas nėra būtinas, tada suteikite informaciją iš įvairių tyrimų apie VJ skleidžiamos žalos nebuvimą. Prašome naudoti tyrimų medžiagą iš daugybės atliktų tyrimų tiek Lietuvoje tiek Vakarų Europos valstybėse ar kitose pasaulio valstybėse, nes poveikio aplinkai vertinimo reikalavimas tyrinėti kitų šalių patirtį nagrinėjama tema.

Taip pat viešo ataskaitos pristatymo metu pateikti, pristatyti tokių tyrimo atlikimo metodologijos, eigos, rezultatų ir jų pritaikymo galimybių.

19. Ataskaitos poveikį visuomenės sveikatai vertintojas privalo pateikti leidimą verstis visuomenės sveikatos, socialinės aplinkos, aplinkosauginiu vertinimu patvirtinančių dokumentų. Akustinio triukšmo modeliavimą atliekantis specialistas privalo pateikti gebėjimo dirbti su VJ programine įranga patvirtinantį dokumentą. Būtina pateikti naudotos programinės įrangos legalumą patvirtinantį dokumentą. Ataskaitoje būtina pateikti ar VJ programinės įrangos generuoti žemėlapiai pagal ataskaitoje minimus vėjo jėgainių parametrus, reljefo savybes ir kitus parametrus, todėl būtina pateikti pradinius įvesties ir gautus išvesties duomenis, t.y. žemėlapiai yra tik schematinis ir supaprastintas gautų duomenų variantas, todėl tikslieji duomenys turi būti pateikti. Jei ataskaitoje pateikto akustinio triukšmo ribinio triukšmo ir ribinio šešėliavimo zonų izolinijos nužymėtos itin artimoje gyvenamųjų teritorijų aplinkoje, tada būtina nustatyti ar tinkamai, nepažeidžiant programinės įrangos naudojimo taisyklių, buvo suvesti įvesties duomenys į programinę įrangą ir tinkamai aiškintos gautos išvesties reikšmės, todėl būtina pateikti naudojimosi su programine įranga naudotojo instrukciją, patvirtintą programinės įrangos tiekėjo.

Motyvuotas pasiūlymas: ataskaitoje būtina pateikti informaciją:

- kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti su licenzijuota programine įranga;
- kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti kompetentingo asmens (-ų);
- kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti asmens (-ų), kurie turėjo kvalifikaciją dirbti su naudota programine įranga patvirtinančius dokumentus;
- pateikti duomenis apie naudotos programinės įrangos įvesties ir išvesties elementus: programinės įrangos vartotojo instrukciją ir/ar darbo su programine įrangos tvarkos aprašą.

20. Dėl VJ programinės įrangos teikiamų ataskaitų turinio išpildymo prie PAV ataskaitoje pateiktų grafinių priedų. Būtinieji klausimai, į kuriuos PAV ataskaitoje pateikti atsakymus:

20.1. Atsakymai dėl šešėlių mirgėjimo.

- Koks didžiausias įtakos atstumas?
- Koks minimalus turintis įtakos saulės pakilimo virš horizonto aukštis?
- Koks dienų žingsnis skaičiavimuose?
- Koks laiko žingsnis skaičiavimuose?
- Kokia saulėtų dienų tikimybė metų eigoje?
- Koks saulės poveikio laikas?
- Koks akių aukštis skaičiavimuose?
- Koks tinklės dydis?
- Kokios tikslios kiekvienos vėjo jėgainės koordinatės?
- Kokia įvesta „z“ reikšmė prie kiekvienos vėjo jėgainės?
- Koks tikslus kiekvienos vėjo jėgainės gamintojas, koks jos tipas, galia?
- Koks kiekvienos vėjo jėgainės sparnų diametras?
- Koks kiekvienos vėjo jėgainės stiebo aukštis?
- Kokia įvesta kiekvienai vėjo jėgainei „RPM“ reikšmė?
- Kokios įvestos tikslios gyvenamųjų teritorijų koordinatės?
- Kokia „z“ reikšmė nurodyta prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos?
- Kokios tikslios reikšmės įvestos prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos apskaičiuojant poveikio plotį, aukštį, aukštį nuo žemės paviršiaus, nuokrypį nuo pietų, lango nuolydis ir krypties modelį?

Kokie gauti tikslūs apskaičiuoti duomenys prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos nurodant maksimalų (blogiausio varianto) šešėliavimo dienų skaičių per metus, maksimalų (blogiausio varianto) šešėliavimo valandų skaičių per metus, maksimalų (tikėtino varianto) šešėliavimo dienų skaičių per metus, maksimalų (tikėtino varianto) šešėliavimo valandų skaičių per metus?

20.2. Atsakymai dėl akustinio triukšmo.

Koks įvertinamasis vėjo greitis?

Koks dirvožemio paviršiaus silpninimas?

Koks meteorologinis koeficientas?

Koks įvestas skaičiavimo poreikio tipas?

Kokios triukšmo vertės skaičiavimuose?

Kokios įvestos gryojo tono vertės?

Koks vertinamasi aukštis virš žemės paviršiaus?

Koks įvestas galimas nuokrypis nuo „oficialaus“ triukšmo lygio poreikio?

Kokios tikslios kiekvienos vėjo jėgainės koordinatės?

Kokia įvesta „z“ reikšmė prie kiekvienos vėjo jėgainės?

Koks tikslus kiekvienos vėjo jėgainės gamintojas, koks jos tipas, galia, skleidžiamo maksimalaus triukšmo lygis?

Koks kiekvienos vėjo jėgainės sparnų diametras?

Koks kiekvienos vėjo jėgainės stiebo aukštis?

Koks įvestas oktavinių duomenų tipas?

Koks įvestas foninio triukšmo lygis?

Kokios įvestos tikslios gyvenamųjų teritorijų koordinatės?

Kokia „z“ reikšmė nurodyta prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos?

Kokios gautos tikslios reikšmės prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos atlikus skaičiavimus: „z“ reikšmės, poveikio aukštį, reikalaujamo triukšmo lygis, suminis triukšmo lygis nuo vėjo jėgainių?

Kokie gauti tikslūs apskaičiuoti duomenys prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos nuo aplink jos esančių kelių vėjo jėgainių, kokie triukšmo lygiai nuo kiekvienos vėjo jėgainės?

Bendruomenės pirmininkė

Gražina Jankauskienė

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius, tel. 8 706 62 008, el. p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutui
El. p. info@corpi.lt

2020-08-

Nr. (30.2)-A4E-

Kopija
Asociacijai kaimo bendruomenei „Lumpėnų
strazdas“
El. p. lumpenustrazdas@gmail.com

DĖL PERSIUNTIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO DOKUMENTŲ RENGĖJUI

Aplinkos apsaugos agentūra 2020-08-03 gavo asociacijos kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ skundą dėl VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo instituto parengtos poveikio aplinkai vertinimo programos UAB „LT Energija“ planuojamai ūkinei veiklai – vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Tauragės apskrities, Pagėgių savivaldybės, Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.

Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo¹ 73 punktu, persiunčiame informaciją poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui.

PRIDEDAMA. Asociacijos kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ 2020-07-31 skundo „Dėl planuojamos ūkinės veiklos nepriežiūros“ kopija, 1 lapas.

Direktorius įgaliota direktoriaus pavaduotoja

Aldona Teresė Kučinskienė

Dovilė Petraškaitė, tel. (8 315) 56735, el. p. dovile.petraskaite@aaa.am.lt

¹ Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

ASOCIACIJA KAIMO BENDRUOMENĖ „LUMPĖNŲ STRAZDAS“
BŪSTINĖ: STRAZDŲ K. 2, LUMPĖNŲ SEN., PAGĖGIŲ SAV.
EL. PAŠTAS: LUMPENUSTRAZDAS@GMAIL.COM
JURIDINIO ASMENS REGISTRO KODAS: 302709131

Aplinkos apsaugos agentūra
A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
El.p. aaa@aaa.am.lt

2020-07-31 Nr. R3-08
I Nr.

Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos
Inspekcijai prie Aplinkos ministerijos
El. paštas: info@vtpsi.lt

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie
Sveikatos apsaugos ministerijos
Kalvarijų g. 153, LT-08221, Vilnius, Lietuva
El. paštas: info@nvsc.lt

Pagėgių savivaldybės administracija,
El. paštas: info@pagegiai.lt

SKUNDAS
DĖL PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS NEPRIEŽIŪROS

Informuojame Jus, kad UAB „Energetikos projektavimo institutas“ (toliau - Projektuotojas) pagal UAB „LT energija“, adresas Jonalaukio k., Ruklos sen., LT-55296 Jonavos raj. (toliau – Užsakovas) užsakymą atlieka projekto „Kitų inžinerinių statinių (vėjo elektrinės), Lumpėnų sen., Pagėgių sav., naujos statybos projektas“ (toliau - Projektas) viešo supažindinimas su visuomene procedūras vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu ir statybos techniniu reglamentu STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“. Viešas susirinkimas vyks 2020 m. rugpjūčio 18 (Vilkyškių k. ir Natkiškių k.) ir 20 (Lumpėnų k.) dienomis. Informacija patalpinta 2020 m. liepos 27 d.: <http://pagegiai.lt/index.php?1686954181> (Vilkyškių sen.), <http://pagegiai.lt/index.php?2409625861> (Natkiškių sen.), <http://pagegiai.lt/index.php?2505748910> (Lumpėnų sen.). Vėjo jėgainės yra planuojamos neįgyvendinant Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo (toliau – PŪV PAV Į) nuostatų (2 priedas, 3.8.1 punktas, t. y. neatlikta atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ir be suminio vėjo jėgainių įvertinimo).

Pažymėtina, kad VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas yra parengęs pagal UAB „LT Energija“, adresu Vėjo g. 5, Benaičių k., LT-97282, Kretingos r. užsakymą Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) programą. Informacija patalpinta 2020 m. liepos 30 d.: <http://pagegiai.lt/index.php?1985013803> Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas ir vieta: Vėjo elektrinių parko įrengimas ir eksploatacija Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen. Programa planuojama iki 62 vnt. vėjo jėgainių.

Atkreiptinas dėmesys, kad PAV programa apima dalį Projekto vėjo jėgainių (4 vnt., žemės sklypų kadastriniai numeriai sutampa: 8832/0002:0371, 8832/0002:0367, 8832/0002:0374, 8832/0002:0377), o likusios dalies (8 vnt.) – ne. Projekte numatyta 12 vnt. vėjo jėgainių, kurių nominali galia 6 MW, o bendras aukštis – 220 m. PAV programoje nagrinėjamos iki 3,4 MW galios ir iki 200 m. aukščio vėjo jėgainės.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Aplinkos apsaugos agentūra, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL PERSIUNTIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO DOKUMENTŲ RENGĖJUI
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-08-27 Nr. (30.2)-A4E-7456
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	ALDONA TERESĖ KUČINSKIENĖ, Direktorius pavaduotoja
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-08-26 19:55:30
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-08-26 19:55:43
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2019-12-03 - 2022-12-02
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Danguolė Petravičienė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-08-27 08:20:12
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2020-01-09 - 2021-01-08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2020-08-28 10:03:19
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2020-08-28 atspausdino Dovilė Petraškaitė
Paieškos nuoroda	

**SUINTERESUOTOS VISUOMENĖS PASIŪLYMŲ DĖL
VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR EKSPLOATACIJOS PAGĖGIU
SAVIVALDYBĖJE
IR JOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO REGISTRACIJA**

Eil. Nr.	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymo gavimo diena	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymo teikimo diena	Suinteresuotos visuomenės duomenys (fizinio asmens vardas, pavardė, juridinio asmens pavadinimas, adresas, telefono numeris, el. pašto adresas)	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymai
1	2	3	4	5
Dėl PAV programos				
1.	2020-08-12	2020-08-12	Asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“, Būstinė: Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav. El. Paštas: lumpenustrazdas@gmail.com	Nr. 1. 2020-08-12 raštu Nr. R3-10 pateikti pasiūlymai dėl planuojamos ūkinės veiklos PAV programos (13 lapų).
2.	2020-07-31	2020-08-28	Asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“, Būstinė: Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav. El. Paštas: lumpenustrazdas@gmail.com	Nr. 2. 2020-07-31 raštu Nr. R3-08 pateiktas skundas pasiūlymai dėl planuojamos ūkinės veiklos nepriežiūros (1 lapas).

Suinteresuotos visuomenės pasiūlymus užregistravo

Rosita Milerienė,

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas direktorė, 2020-09-01, tel. 868239537

(vardas, pavardė, pareigos, telefono Nr., parašas, data)

**SUINTERESUOTOS VISUOMENĖS PASIŪLYMŲ DĖL
VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO ĮRENGIMO IR EKSPLOATACIJOS PAGĖGIŲ SAVIVALDYBĖJE
IR JOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ĮVERTINIMAS**

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
Dėl PAV programos			
1.	Asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“, Būstinė: Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav. El. Paštas: lumpenustrazdas@gmail.com	Dėl alternatyvų: 1. Prašome atlikti VE vietų alternatyvas (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 10): „Siekiant tinkamai parinkti vietą vėjo jėgainėms įrengti bei įvertinti galimus aplinkos pokyčius įrengus vėjo jėgaines ar jų parkus, turi būti atliekama pasirinktos vietos ir gretimų sklypų (atsižvelgiant į gretimų teritorijų žemės naudojimo tikslinę paskirtį, apsaugos statusą, gali būti analizuojama teritorija iki 10 km spinduliu, atstumu pakankamu nustatyti galimą poveikį aplinkai) analizė”. 2. Prašome atlikti bent tris (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 9) alternatyvas: „„nulinė“ alternatyva, kuri apibūdina aplinkos sąlygas bei natūralius aplinkoje vykstančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju, palankiausia aplinkai ir palankiausia veiklos organizatoriui (užsakovui) alternatyva.” Dėl poveikio aplinkos orui ir klimatui: 3. Prašome pateikti kompetentingos Lietuvos institucijos raštą ar nutarimą, kad pastačius aptariamas VJ, bus sunaudojama mažiau iškastinio kuro; kiek bus uždaryta ar planuojama uždaryti eksploatuojamų	Atsižvelgta iš dalies. Planuojamai ūkinei veiklai vieta (analizuojami žemės sklypai) yra parinkta ankstesniame etape, jau suderintais PAV ir PVSV dokumentais, kuriems 2017–2018 metais yra gautos teigiamos derinančių institucijų išvados. Rengiamo PAV vienas iš tikslų yra įvertinti ar pasirinktose VE įrengimo vietose yra galima įrengti technologinę VE modelio alternatyvą – didesnės galios VE modelį, leidžiantį optimizuoti veiklą, t. y. pagaminti daugiau elektros energijos sunaudojant tiek pat aplinkos resursų. Vadovaujantis rekomendacijomis R 44-03 bus atliekama pasirinktos vietos ir gretimų sklypų (ne mažesniu nei iki 10 km spinduliu atstumu) analizė. PAV proceso eigoje, pagal nustatytą poveikį aplinkai gali būti koreguojamas VE išdėstymas ir/arba VE skaičius, taip suformuojant vieną ar net kelias VE išdėstymo analizuojamuose sklypuose alternatyvas. Atsižvelgta. PAV programoje numatyta, kad PAV ataskaitoje bus nagrinėjamos dvi pagrindinės alternatyvos: nulinė – veiklos nevykdymo alternatyva, bei alternatyva kuomet veikla vykdoma. Tokiu atveju kaip pagrindinė alternatyva bus analizuojama veiklos organizatoriui palankiausia alternatyva, t. y. maksimalaus planuojamo VE skaičiaus (62 VE) įrengimo galimybė. Atsižvelgiant į teritorijoje atliktus tyrimus bei galimo poveikio įvairiems aplinkos komponentams nustatymo išvadas bus suformuojant palankiausia aplinkai alternatyvą. Neatsižvelgta. PŪV organizatorius negali įpareigoti uždaryti ar sumažinti eksploatuojamas elektrines, naudojančias iškastinį kurą. PAV ataskaitoje numatoma atlikti PŪV galimo poveikio klimatui analizę PAV programoje nurodytais aspektais.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		elektrinių. Ar įgyvendinus konkretų projektą bus sumažinta oro tarša? Ar planuojama uždaryti ar atitinkamu pajėgumu sumažinti esamos iškastinį kurą naudojančios elektrinės pajėgumus? Koks planuojamas 1 kWh pabrangimas Lietuvos gyventojams, įgyvendinus VJ statybos projektą? Dėl ekonominio poveikio: 4. Prašome pateikti duomenis kiek mokesčių ir kitų išmokų planuojama sumokėti per metus/eksplotacijos periodą, įrodant šios investicijos ekonominę naudą Pagėgių sav. gyventojams. Kokios planuojamos investicijos į infrastruktūrą, vietos darbuotojų samdymą, įrengiant ir prižiūrint VJ parką? Kiek planuojama skirti lėšų kasmet vietos gyventojų ir bendruomenių poreikiams tenkinti (jei numatyta, tuomet tai pagrindžiantį dokumentą)? Kokia suma nuo planuojamų investicijų liks Lietuvos ar Pagėgių sav. biudžete? Ar yra Pagėgių sav., Lietuvoje specialistų, atitinkančių reikalavimus, keliamus VJ priežiūrą ir aptarnavimą vykdančiams darbuotojams? 5. Prašome pateikti bent kelių užsienio valstybių, kuriose VJ gaminama energija sudaro ženklų įnašą į bendrą energijos tinklą, autoritetingos institucijos raštą, kad gyventojų nekilnojamo turto vertė artimoje kaimynystėje nuo VJ nesumažėja. Būtina pateikti Lietuvoje veikiančių turto vertintojų atstovo garantinį raštą, kad VJ kaimynystėje ateityje neturės neigiamos įtakos vertinant gyventojų nekilnojamą turtą.	Atsižvelgta. PŪV organizatorius numato ilgalaikę paramą Pagėgių savivaldybės kaimo bendruomenės, yra parangės paramos teikimo sutartis. Kaimo bendruomenėms teikiama parama galės būti naudojama konkrečios bendruomenės nuožiūra aktualių problemų sprendimui ar bendruomenių gerbūvio gerinimui, lėšas kiekvienai bendruomenei paskirstant individualiai, atsižvelgiant į poreikį. Vystant projektą taip pat numatomas papildomos naudos savivaldybei – įdarbinami vietos gyventojai, kuriamos naujos darbo vietos, vietinės įmonės įtraukiamos į statybų r eksploataavimo procesą. Statybų etape naudojamas vietos įmonių teikiamos apgyvendinimo, maitinimo, prekybos paslaugos. Numatomos investicijos į kelių tinklo vystymą ir priežiūrą, atlikti melioracijos sistemų remonto darbai ir kt. PAV ataskaitoje bus vertinamas PŪV poveikis materialinėms vertybėms. Neatsižvelgta. Prašymas pateikti „bent kelių užsienio valstybių, kuriose VJ gaminama energija sudaro ženklų įnašą į bendrą energijos tinklą, autoritetingos institucijos raštą, kad gyventojų nekilnojamo turto vertė artimoje kaimynystėje nuo VJ nesumažėja“ yra neįgyvendinamas. Lietuvoje veikiantys turto vertintojai prašomo pobūdžio garantinių raštų neteikia.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		Dėl gyvūnijos apsaugos: 6. Pasiūlymai dėl paukščių laikinos santalkos ir migracijos kelių: 6.1. Ar migruojančios žąsys apsistoja Piktupės slėniuose tik maitintis ar poilsiui ir maitinimuisi (paukščių sankaupa)? Kiek vidutiniškai užtrunka žąsys laikinoje poilsio vietoje? Kokiu atstumu, kuriomis kryptimis ir kaip dažnai paprastai skrenda į maitinimosi plotus iš sankaupos-laikino poilsio vietos? Ar VJ trikdytų/apribotų migruojančių paukščių maršrutus iš sankaupos į maitinimosi vietas? 6.2. Būtina iš kompetentingos institucijos pateikti raštą ar leidimą apie saugų atstumą nuo ne pavienių VJ, bet nuo 10 km ilgio ištisinio VJ parko konkrečioje aptariamoje PŪV teritorijoje. Taip pat raštą ar leidimą apie leidžiamų paukščių žūčių skaičių. Ar liks paukščiams patraukli paukščių sankaupa Piktupės upelio slėnyje, jei VJ parkai išsidėstys joje? 6.3. Siekiant apsaugoti paukščių sankaupą, išnagrinėti vėjo jėgainių alternatyvių statymo vietų variantai dėl paukščių migracijos. Jei nagrinėjamoje vietoje žus	Atsižvelgta. VŠĮ PTPI specialistai teritorijoje paukščių ir šikšnosparnių tyrimus, būtinus PAV ataskaitos parengimui, vykdo nuo 2020-liepos mėnesio. Norint įvertinti paukščių santalkas ir jų naudojamas teritorijas planuojamo VE parko teritorijoje yra atliekamos sistemingos paukščių apskaitos tiek prie planuojamų VE, tiek aplinkinėse teritorijose. Tyrimai yra vykdomi pagal metodikas pagal Lietuvos ornitologų draugija su partneriais – Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu įgyvendinto projekto „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos (sutrump. – VENBIS)“ rekomendacijas. Atlikus paukščių santalkų apskaitas bus aišku, kurias teritorijas paukščiai naudoja, kokie biotopai jiems yra patraukliausi mitybai ir poilsiui. Tyrimų metu surinkta informacija bus panaudota vertinant planuojamo VE parko galimą poveikį aplinkai. Neatsižvelgta. Yra žinoma kad Piktupės slėnyje formuojasi gausios vandens paukščių pavasarinės santalkos. Ši teritorija daugiausiai yra naudojamas įvairių rūšių žąsų, gulbių ir ančių. Šiuo metu yra atliekami paukščių tyrimai ir bus įvertintas jų skaitlingumas ir rizika žūti dėl VE veiklos. Šiuo metu nėra nustatyta reikšmių dėl paukščių žuvimo, kai poveikis yra laikomas didelis. Tokio rašto apie leistinas paukščių žūčių ribas, kiek mums yra žinoma, neteikia nei viena atsakinga organizacija (AM, AAA ar VSTT). Šiuo metu Aplinkos ministerijos ir jos pavaldžių institucijų yra rengiami teisės aktai kurie numatys reikšmes dėl žūstančių paukščių. Žuvimas dėl VE veiklos yra tik vienas iš VE galimo poveikio, kitas poveikis gali būti teritorijos vengimas, praradimas dėl VE pastatymo, bet vandens paukščiams kaip žąsims, gulbėms antims VE atsiradimas didelio poveikio nedaro. Didesnis neigiamas poveikis santalkoms atsiranda, kai pakeičiama žemėnauda ir teritorijos užsodinamos biokuro plantacijomis. Bet kokiu atveju šie poveikiai bus išanalizuoti baigus paukščių stebėjimo darbus, informacija bus pateikta PAV ataskaitoje, kurią derins PAV subjektai ir atsakinga institucija. Atsižvelgta. PAV ataskaitoje bus vertinamas VE išdėstymo poveikis migruojantiems paukščiams.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		paukščiai, tai gal už kelių kilometrų pastačius VJ paukščių žūčių tikimybė bus visiškai maža arba nulinė?	
		6.4. Prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar informaciją apie rekomenduojamą atstumą nuo VJ parko iki dirbamų laukų, kuriuose nebūtų ribojamas kultūrų auginimas. Pateikti duomenis apie auginamas kultūras PŪV teritorijoje ir 10 km. spinduliu apie ją. 6.5. Prašome atsakyti į šį klausimą: „Jei PŪV teritorijoje ir atitinkamu atstumu neliks paukščių, tai VJ statyba galima ar ne?“ Kas atsakys jei, įgyvendinus VJ parkų statybą, neliks nei vietinių paukščių, šikšnosparnių nei migruojantys ar tranzitu skrendantys paukščiai neužsuks į istoriškai nusistovėjusią sankaupą Piktupės upelio slėnyje ar gretimose jos aplinkoje? 6.6. Rambyno kraštovaizdžio draustinyje ir visoje PŪV teritorijoje perintys gandrai, gali lankytis PŪV teritorijoje. Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų gandrų žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. 6.7. Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų šikšnosparnių žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. Būtina atlikti pilną šikšnosparnių tyrimą suskaičiuojant jų buveines ir preliminarų individų kiekį. Gyvosios gamtos	Neatsižvelgta. Ūkininkų auginamų pasėlių struktūros tyrimai nėra numatyti. Tiek rapsų, tiek žiemkenčių ar kitos grūdinių, ankštinių pasėlių kultūros atitinkamais auginimo, jų nuėmimo periodais pritraukia žasinių būrio, sėjikinių ir žvirblinių būrio paukščius. Nėra draudimo/ribojimo auginti kultūras po VE ar VE parke. Pagal planuojamoje ir gretimose teritorijose atliekamus paukščių tyrimus ir identifikuotas paukščių rūšis PAV metu bus pateiktos rekomendacijos apie paukščiams palankius ūkininkavimo principus. Atsakydami į pateiktą klausimą pažymime, kad paukščių ir šikšnosparnių stebėjimai Lietuvoje veikiančiuose VE parkuose leidžia teigti, kad pastačius VE parką ir jį eksploatuojant VE parko teritorijoje paukščiai neišnyksta, toks scenarijus yra nulinės tikimybės. Pastačius VE parką bus vykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas. Nustačius didesnę neigiamą poveikį nei buvo numatyta rengiant PAV bus taikomos atitinkamos papildomos neigiamo poveikio mažinimo priemonės, orientuotos į nustatytą poveikį, ar tai būtų šikšnosparniai ar paukščiai. Atsižvelgta. Poveikis baltiesiems gamsams bus vertinamas atlikus paukščių stebėjimus, išanalizavus, jų santalkų vietas, lizdų išsidėstymą būsimo VE parko teritorijoje ir už jos ribų. PAV ataskaitoje taip pat bus įvertinta ir rizika dėl galimų gandrų žūčių. Atsižvelgta. Kiek mums žinoma tokio rašto jokios institucijos neišduoda. Šiuo metu būsime VE parke yra atliekami šikšnosparnių tyrimai, yra nustatoma jų veisimosi vietos, migracijos intensyvumas, rūšinė sudėtis ir kt. Prieš pradedant VE parko eksploataciją bus parengta išsami paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa, kurią tvirtins atsakinga institucija – Aplinkos apsaugos agentūra. Pagal patvirtintą

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		monitoringo plane būtina numatyti reguliarią šikšnosparnių apsaugą ir apskaitą. Įgyvendinus VJ statybą neliks šikšnosparnių, todėl kas gaudys naktinius kenkėjus, vamzdžius?	programą turės būti atliekamas nustatytos apimties monitoringas, įvertinamas poveikis konkrečioms paukščių rūšims ir šikšnosparniams, bei teikiamos rekomendacijos poveikio sumažinimui. Norėtume pažymėti, kad gamtoje nėra sąvokos „naktinis kenkėjas“, kuriuos būtina gaudyti. Jūsų įvardinti naktiniai kenkėjai ir vabzdžiai natūraliai dalyvauja mitybos grandinėje ir yra svarbi natūralių gamtinių procesų dalis.
		6.8. Prašome pristatyti tyrimo duomenis ir išvadas apie plėšriuosius paukščius PŪV teritorijoje. Prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą apie VJ parko nekenksmingumą plėšriesiems paukščiams.	Atsižvelgta. Duomenys apie plėšriųjų paukščių pasiskirstymą ir teritorijos naudojimą yra renkami ir bus pateikiami PAV ataskaitoje. Tyrimo duomenys apie plėšriuosius paukščius bus įvertinti baigus paukščių tyrimus. Galimas PŪV poveikis plėštiesiems paukščiams bus vertinamas PAV metu.
		6.9. Prašome kreiptis į atsakingas institucijas dėl pritarimo konkrečiam VJ parkui Pagėgių savivaldybėje dėl paukščių migracijos (ne)sutrikdymo. Ar parengta studija apie vėjo jėgainių poveikį paukščių ir šikšnosparnių migracijai, taip pat visai biologiniai įvairovei?	Atsižvelgta. Analizuojamo VE parko poveikis paukščių ir šikšnosparnių migracijoms bus išanalizuotas PAV metu, informacija bus pateikta PAV Ataskaitoje, kurią analizuos PAV subjektai bei atsakinga institucija Aplinkos apsaugos agentūra, kuri teikia pritarimą veiklai, pagal poreikį konsultuodamasi su atitinkamomis Aplinkos ministerijai pavaldžiomis institucijomis. Pažymėtina, kad Lietuvos ornitologų draugija su partneriais – Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu nuo 2015 m. vasario iki 2017 kovo mėn. įgyvendino projektą „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos (sutrump. – VENBIS)“. http://corpi.lt/venbis/ . Joje yra išnagrinėti įvairūs VE poveikiai paukščiams, šikšnosparniams ir galimi jų sprendimų būdai. Taip pat yra išspausdinta mokslinė publikacija: Morkūnė R., Marčiukaitis M., Jurkin V., Gecevičius G., Morkūnas J., Raudonikis L., Markevičius A., Narščius A., Gasiūnaitė Z.R. Wind energy development and wildlife conservation in Lithuania: A mapping tool for conflict assessment. Lei Chen (Ed.), PLoS ONE, 15, 1, 2020.
		6.10. Pateikti atsakingos institucijos raštą ar atitinkama metodika įvertintą tyrimą dėl VJ poveikio naminiams gyvūnams. Kas prisiims atsakomybę, jei bus neigiamas poveikis naminiams gyvūnams? Kokie kompensaciniai ar žalą atstatantieji mechanizmai yra numatyti?	Neatsižvelgta. Pastaboje minima studija nėra publikuota recenzuojamame mokslo žurnale ar kitame šaltinyje, joje pateikiami duomenys nėra patikimai įvertinti recenzentų, todėl nerekomenduotume pasikliauti viskuo kas yra rašoma. Iš Lietuvoje veikiančių VE parkų ir greta jų ūkininkaujančių ūkininkų nėra gaunama

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		Ataskaitoje numatyti ir suderinti su atsakinga institucija už naminių gyvūnų sutrikdymus, žūtis, apsigimimus, sumažėjusį produktyvumą.	nusiskundimų gyvulių sveikata, nors po veikiančiomis VE ganomi tiek mėsiniai galvijai, tiek melžiamos karvės ir arkliai.
		Dėl fizinio poveikio: 7. Prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo rezultatus, kurie apimtų triukšmo zoną, siekiančią 35 dBA.	Neatsižvelgta. PAV ataskaitoje vertinant PŪV triukšmo poveikį gali būti nurodyta 40 dBA triukšmo zona, tačiau vėjo jėgainių sanitarinės apsaugos zonos ribos bus nustatomos pagal vėjo jėgainių triukšmo sklaidos rezultatus: 45 dBA izoliniją, vadovaujantis HN 33:20111 lentelės 4 punkte nustatyta didžiausia nakties metu ribine verte – 45 dBA triukšmo lygiu.
		8. Vertinimo ataskaitoje naudoti tiksliai 10 m/s vidutinį metinį vėjo greitį.	Atsižvelgta. Triukšmo vertinimui bus naudojamas vėjo greitis prie kurio, remiantis techninėmis VE specifikacijomis, VE generuoja didžiausią triukšmo lygį.
		9. Prašome pateikti informaciją apie išmatuotą ilgalaikį foninio triukšmo lygį skirtingose PŪV teritorijos vietose (visuose gyvenamosiose teritorijose) ir gautus duomenis naudoti modeliuojant akustinio triukšmo įvertinimus.	Neatsižvelgta. Mūsų žiniomis ilgalaikiai triukšmo fono matavimai skirtingose PŪV teritorijos vietose (visuose gyvenamosiose teritorijose), kuriuos būtų galima panaudoti PAV metu nėra atliekami. Vienkartinius foninio triukšmo matavimus atlikti PAV metu nėra tikslinga. Tokie matavimai yra tinkami ekvivalentinio ir maksimalaus tam tikrų įrengimų, gamybinės veiklos triukšmo nustatymui. O aplinkos, gyventojų kasdieninės buities triukšmas ramiose kaimo vietovėse labiau priklauso nuo aplinkos sąlygų, vykdomų lauko darbų ir pan. Todėl PAV metu akustinio triukšmo vertinimas bus atliekamas matematinio modeliavimo būdu, naudojant WindPro programos modelį DECIBEL. Triukšmo poveikio įvertinimui bus naudojama Lietuvos higienos norma HN 33:2011, taikomi HN nurodyti triukšmo vertinimo rodikliai.
		10. Prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo duomenis, žemėlapius, kai naudojami faktiniai matavimų duomenys prie Lietuvoje jau stovinčių VJ. Neturinčių analogų VJ (daugiau nei 4,5 MW galios) VJ akustinio triukšmo modeliavimui naudoti faktinius duomenis gautus kitoje valstybėje. Šiuo atveju akustinio	Atsižvelgta iš dalies. Triukšmo sklaida nuo triukšmo šaltinio priklauso ne tik nuo skleidžiamo garso stiprumo, tačiau ir nuo aplinkos faktorių bei triukšmo šaltinių (šiuo atveju VE) išsidėstymo teritorijoje, todėl kiekvienu atveju, net ir naudojant analogiškas VE, skirtinguose parkuose triukšmo sklaida skirsis. Planuojamo VE parko triukšmo poveikis bus vertinamas modeliavimo būdu nustatant

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		triukšmo apimama teritorija prie gyvenamųjų sodybų ribų gali siekti iki 45 dBA, o patalpose iki 35 dBA. 11. Prašome atlikti akustinio triukšmo modeliavimus prie -5 dBA, t. y. apibrėžti VJ skleidžiamo 40 dBA ir 30 dBA akustinio triukšmo apimamą teritoriją ir aprašyti koks plotas tampa triukšmingas, kiek žmonių jame gyvena. Galutinį modelį pateikti visuomenei supažindinimui. 12. Prašome atsakingai ir pilnai įvertinti žemo dažnio ir infragarso poveikį gyvajai gamtai. Siūlome atlikti tyrimus prie Lietuvoje veikiančių VJ ir apie tyrimų duomenis informuoti visuomenę. 13. Atlikti šešėliavimo modeliavimą, įvertinant realų šešėliavimo dydį (iki 10 VJ aukščio). Supažindinti vietos gyventojus su šešėlių mirgėjimo efektu, mažinimo priemonėmis. Dėl kraštovaizdžio 14. Būtina pateikti atsakingos institucijos už kraštovaizdžio vertinimą (pvz. Gamtos tyrimų centro Botanikos instituto Kraštovaizdžio ekologijos laboratorijos) pritarimą galutiniam VJ parko išdėstymui dėl atitikimo ekoestetiniui kraštovaizdžiui, ar žala ekoestetiniui kraštovaizdžiui bus neženkli.	prognozuojamą 45 dBA triukšmo izoliniją, pagal kurią bus siūloma formuoti SAZ ribas. Neatsižvelgta. Mūsų nuomone PAV metu apibrėžti 30 dBA akustinio triukšmo apimamą teritoriją yra netikslinga, nes net ir ramioje vietovėje natūralus aplinkos triukšmo fonas viršys 30 dBA. PAV ataskaitoje vertinant PŪV triukšmo poveikį gali būti nurodyta 40 dBA triukšmo zona, tačiau vėjo jėgainių sanitarinės apsaugos zonos ribos bus nustatomos pagal vėjo jėgainių triukšmo sklaidos rezultatus: 45 dBA izoliniją, vadovaujantis HN 33:20111 lentelės 4 punkte nustatyta didžiausia nakties metu ribine verte – 45 dBA triukšmo lygiu. Atsižvelgta. PAV ataskaitoje numatoma atlikti infragarso poveikio analizę. Atsižvelgta. Šešėlio dydis priklauso nuo VE modelio: bokšto aukščio, rotorius skersmens bei nuo geografinės vietovės. PAV ataskaitoje numatoma atlikti PŪV šešėliavimo vertinimą naudojant WindPRO 3.3 programos modelį SHADOW. Parengta PAV ataskaita, įskaitant šešėliavimo vertinimo rezultatus ir poveikio mažinimo priemones, bus viešai pristatyta visuomenei. Atsižvelgta. PAV ataskaitoje bus vertinimas PŪV vizualinis poveikis kraštovaizdžiui bei estetiniam potencialui. Išvadą dėl vertinimo kokybės priims kompetentingi PAV subjektai bei atsakinga institucija.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		Dėl poveikio mažinimo priemonių 15. Numatyti VJ nuolatinį darbo monitoringą, įpareigojant nepriklausomus ekspertus ar techninę įrangą fiksuoti VJ skleidžiamą girdimą-negirdimą triukšmą. Gauti duomenys turi būti pasiekiami vietos gyventojams bet kuriuo paros metu. Būtina iš anksto numatyti ribinius dydžius, kuriuos viršijus VJ privalo sustoti, sulėtėti ar kitaip keistis, kad nebūtų daroma žala gyventojų sveikatai.	Atsižvelgta iš dalies. Įrengus VE bus atliekami sukeliama triukšmo matavimai artimiausių sodybų teritorijoje. Matavimus atliks akredituotų laboratorijų specialistai, su matavimų duomenimis bus galima susipažinti. Nustačius Lietuvos higienos normos HN33:2011 reglamentuojamų ribinių dydžių viršijimus turės būti taikomos papildomos priemonės, užtikrinančios, kad VE poveikis neviršytų PAV metu nustatytų ir teisės aktais leistinių reikšmių.
		16. Ataskaitoje numatyti esminių visuomenės teisėtus interesus užtikrinančių priemonių neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.	Atsižvelgta. PAV metu bus vertinamas ne tik poveikis visuomenės sveikatai bei materialinėms vertybėms, tačiau siekiama, kad PŪV organizatorius atsižvelgtų į visuomenės, vietos bendruomenių interesus. PAV ataskaitoje bus numatytos priemonės neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.
		17. Būtina numatyti neigiamo VJ poveikio mažinimo priemones fiziologiškai jautrioms žmonių grupėms.	Atsižvelgta. PAV ataskaitoje nustačius galimą neigiamą poveikį aplinkai ar visuomenės sveikatai, įskaitant ir jautrias gyventojų grupes, bus numatytos prevencinės, poveikio sumažinimo ar kompensacinės priemonės.
		18. Jei teigsite ataskaitoje, kad monitoringas nėra būtinas, tada suteikite informaciją iš įvairių tyrimų apie VJ skleidžiamos žalos nebuvimą. Prašome naudoti tyrimų medžiagą iš daugybės atliktų tyrimų tiek Lietuvoje, tiek Vakarų Europos valstybėse ar kitose pasaulio valstybėse, nes poveikio aplinkai vertinimo reikalavimas tyrinėti kitų šalių patirtį nagrinėjama tema. Taip pat viešo ataskaitos pristatymo metu pateikti, pristatyti tokių tyrimo atlikimo metodologijos, eigos, rezultatų ir jų pritaikymo galimybių.	Atsižvelgta. PAV ataskaitoje bus pateikti visų atliktų tyrimų duomenys, metodika, modeliavimo rezultatai, duomenų analizė bei išvados apie nustatytą poveikį, jo dydį, atitikimą teisės aktais nustatytoms ribinėms vertėms.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
		Dėl poveikio vertinimo programinės įrangos licencijų ir vertintojų kvalifikacijos 19. Ataskaitoje būtina pateikti informaciją: - kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti su licenzijuota programine įranga; - kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti kompetentingo asmens (-ų); - kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti asmens (-ų), kurie turėjo kvalifikaciją dirbti su naudota programine įranga patvirtinančius dokumentus; - pateikti duomenis apie naudotos programinės įrangos įvesties ir išvesties elementus: programinės įrangos vartotojo instrukciją ir/ar darbo su programine įrangos tvarkos aprašą.	Atsižvelgta. VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas specialistai turi įgiję atitinkamą kvalifikaciją bei ilgametę patirtį vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Specialistų kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai bus pateikiami PAV ataskaitos prieduose. Vertinimui bus naudojama tik oficialiai įsigyta licencijuota programinė įranga, naudojama kvalifikuoto asmens, kvalifikaciją pagrindžiant ilgamete darbo patirtimi. PAV ataskaitoje bus pateikiamos programinės įrangos įvesties duomenys, generuojamos ataskaitos pilna apimtimi bei modeliavimo rezultatų duomenys skaitinėmis ir grafinėmis reikšmėmis.
		20. Dėl VJ programinės įrangos teikiamų ataskaitų turinio išpildymo prie PAV ataskaitoje pateiktų grafinių priedų.	Atsižvelgta. Žr. atsakymą į 19 pastabą.
2.	Asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“, Būstinė: Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav.	Pastaba dėl ankstesniais projektais suplanuotų ir PAV procesu planuojamų VE skaičiaus.	Atsižvelgta. PAV programos įvadinėje dalyje pateiktas išsiaiškinimas apie Pagėgių VE parko planavimo etapų darbų eigą bei poveikslas, kuriame matomas atskiromis PAV atrankomis ir PVSV dokumentais planuotas VE skaičius ir išdėstymas bei atliekamame PAV procese planuojamas VE skaičius ir išdėstymas.

Eil. Nr.	Suinteresuota visuomenė (fiziniai ar juridiniai asmenys)	Suinteresuotos visuomenės sugrupuotų pasiūlymų pobūdis pagal temas	Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų motyvuotas įvertinimas
1	2	3	4
	El. Paštas: lumpenustrazdas@gmail.com		

Suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą parengė

Rosita Milerienė, VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas direktorė, projekto vadovė, tel. 868239537, 2020-09-14

(vardas, pavardė, pareigos, telefono Nr., parašas, data)

Asociacija kaimo bendruomenė
„Lumpėnų strazdas“

2020-09-15 Nr. S20-151

Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav.

Į 2020-08-12 Nr. R3-10

el. paštas: lumpenustrazdas@gmail.com

DĖL ATSAKymo Į SKUNDĄ

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas išnagrinėjo asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ 2020-08-12 raštu Nr. R3-10 pateiktus pasiūlymus dėl planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) programos.

Informuojame, kad pasiūlymai yra užregistruoti ir įvertinti planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos apraše patvirtintas LR AM 2017-10-31 įsakymu Nr. D1-885) nurodyta tvarka. Atsakymai į rašte pateiktus pasiūlymus pateikiami pridedamoje lentelėje bei pateikiami PAV programos priede.

Papildyta PAV programa yra prieinama VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/>

Atsakymai teikiami el. paštu lumpenustrazdas@gmail.com.

Pridedama:

1. Atsakymai į asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ 2020-08-12 raštu Nr. R3-10 pateiktus pasiūlymus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo programos – 22 lapai.

Direktorė

 – Rosita Milerienė

Kontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt

VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas

Vilhelmo Berbomo g. 10, 201 kab. LT-92221, Klaipėda, Lietuva, tel. (8~46) 39 08 18, info@corpi.lt, <http://corpi.lt/>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303211151

PVM mokėtojo kodas LT100008277714, A/s LT477300010137882091, AB Swedbank.

Priedas prie 2020-09-15 rašto Nr. S20-151

Atsakymai į asociacija kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ 2020-08-12 raštu Nr. R3-10 pateiktus pasiūlymus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo programos

Pastaba/pasiūlymas	Atsakymas
Teikiame šiuo raštu pasiūlymus PAV programai. 1. Programos rengėjų teiginiai: „PAV procese VE vietos alternatyvos nenagrinėjamos. PAV eigoje pagal atlikto vertinimo rezultatus gali būti keičiamas VE išdėstymas analizuojamų sklypų ribose, numatomas triukšmo mažinimo, šešėliavimo ar poveikio gyvosios gamtos komponentams mažinimo priemonės bei jų alternatyvos“. Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti VE vietų alternatyvas (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 10): “Siekiant tinkamai parinkti vietą vėjo jėgainėms įrengti bei įvertinti galimus aplinkos pokyčius įrengus vėjo jėgaines ar jų parkus, turi būti atliekama pasirinktos vietos ir gretimų sklypų (atsižvelgiant į gretimų teritorijų žemės naudojimo tikslinę paskirtį, apsaugos statusą, gali būti analizuojama teritorija iki 10 km spinduliu, atstumu pakankamu nustatyti galimą poveikį aplinkai) analizė”.	PŪV PAV tvarkos aprašo (patvirtintas 2017-10-31 AM įsakymu Nr. D10-885) 14 punktą nurodo, kad rengiant programą ir ataskaitą, Nuostatuose ir Rekomendacijose pateikti reikalavimai pritaikomi konkrečiai planuojamai ūkinei veiklai, įvertinus jos specifiką (mastą, pobūdį, vietos ypatumus) ir turimos informacijos pobūdį konkrečiais planavimo ar projektavimo procesų etapais. Planuojamai ūkinei veiklai vieta (analizuojami žemės sklypai) yra parinkta ankstesniame etape, jau suderintais PAV ir PVSV dokumentais, kuriems 2017–2018 metais yra gautos teigiamos derinančių institucijų išvados. Rengiamo PAV vienas iš tikslų yra įvertinti ar pasirinktose VE įrengimo vietose yra galima įrengti technologinę VE modelio alternatyvą – didesnės galios VE modelį, leidžiantį optimizuoti veiklą, t. y. pagaminti daugiau elektros energijos sunaudojant tiek pat aplinkos resursų. Vadovaujantis rekomendacijomis R 44-03 bus atliekama pasirinktos vietos ir gretimų sklypų (ne mažesniu nei iki 10 km spinduliu atstumu) analizė. PAV proceso eigoje, pagal nustatytą poveikį aplinkai gali būti koreguojamas VE išdėstymas ir/arba VE skaičius, taip suformuojant vieną ar net kelias VE išdėstymo analizuojamuose sklypuose alternatyvas.
2. Programos rengėjų teiginiai: „Poveikio aplinkai vertinimo metu numatoma išanalizuoti dvi alternatyvas: „nulinė“ <...> ir „VE parko įrengimas ir eksploatacija analizuojamoje teritorijoje“. Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti bent tris (vadovaujantis VJ įrengimo rekomendacijomis R 44-03 p. 9) alternatyvas: „nulinė“	PAV programoje numatyta, kad PAV ataskaitoje bus nagrinėjamos dvi pagrindinės alternatyvos: nulinė – veiklos nevykdymo alternatyva, bei alternatyva kuomet veikla vykdoma. Tokiu atveju kaip pagrindinė alternatyva bus analizuojama veiklos organizatoriui palankiausia alternatyva, t. y.

alternatyva, kuri apibūdina aplinkos sąlygas bei natūralius aplinkoje vykstančius pokyčius veiklos nevykdymo atveju, palankiausia aplinkai ir palankiausia veiklos organizatoriui (užsakovui) alternatyva.”	maksimalaus planuojamo VE skaičiaus (62 VE) įrengimo galimybė. Atsižvelgiant į teritorijoje atliktus tyrimus bei galimo poveikio įvairiems aplinkos komponentams nustatymo išvadas bus suformuojant palankiausia aplinkai alternatyvą.
3. Programos rengėjų teiginiai: „teigiamas poveikis klimatui dėl atsinaujinančių energetinių išteklių naudojimo ir iškastinio kuro naudojimo mažinimo“. Tačiau pagal ataskaitą „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „anot Ontario energetikos ir infrastruktūros ministerijos: gamtos išteklių ir vėjo jėgainių pramonė teigia, kad vėjo jėgainės padės sumažinti aplinkos užterštumą, CO2 išmetimą, globalinį atšilimą, elektros energijos išlaidas. Tačiau kiekvienoje šalyje, kurioje buvo pastatytos vėjo turbinos, jie šių teiginių įrodyti negalėjo. Šalyse, kuriose buvo naudojamos vėjo jėgainių energija, elektros kainos ženkliai padidėjo. Vokietijoje ir Danijoje yra pastatyta daugiausiai vėjo jėgainių, šiose šalyse elektros energijos kainos yra didžiausios visoje Europoje. <...> 2005 m. Vokietijos elektros energijos tiekėjas E-ON Netz ataskaitoje įspėjo, kad energija iš vėjo jėgainių gali tik dalinai pakeisti energiją iš tradicinių gamintojų iki atitinkamo lygio. <...> Atitinkamai, tradicinės energijos gamintojos galinčios tiekti iki 90 % energijos kiekio kaip gaunama iš vėjo jėgainių, turi nuolatos būti pajungtos į tinklą, kad galėtų garantuoti nenutrūkstamą energijos tiekimą.“ Todėl vėjo energetikos plėtra tampa itin brangi, nes būtinas nuolatinis tradicinių energijos gamintojų darbas tinkle, dėl ko ženkliai išauga elektros energijos kaina vartotojams. Panašią išvadą pateikia Europos klimato ir energijos instituto (Europaeisches Institut für Klima und Energie) Dr. Gunther Keil 2011 m. gruodžio mėn. ataskaitoje „Germany’s Energy Supply Transformation Has Already Failed“, kurioje teigia: Pagrindinis argumentas naudojamas pagrindžiant “atsinaujinančią” energiją, yra iškastinį kurą deginančių jėgainių pakeitimas vėjo ir saulės jėgainių parkais. Bet iš tikrųjų iki šiol, nepaisant šimtų milijardų investicijų, nė viena iškastinį kurą deginančių elektrinių nebuvo uždaryta todėl, kad iškastinį kurą naudojančios elektrinės būtinos kaip atsarginės, rezervinės - net kai yra ženklus "žaliosios" energijos padavimas. Jei padavimas iš vėjo ar saulės energijos atslūgsta dėl	PŪV organizatorius negali įpareigoti uždaryti ar sumažinti eksploatuojamas elektrines, naudojančias iškastinį kurą. PAV ataskaitoje numatoma atlikti PŪV galimo poveikio klimatui analizę PAV programoje nurodytais aspektais.

tam tikros oro struktūros, tai iškastinio kuro elektrinės turi tiekti energiją tiek skubiai kiek galima, kad tarnautų kaip pakaitalas. Be to, iškastinį kurą naudojančios jėgainės turi būti paleistos per 30 minučių, kas reiškia, kad jas negalima įjungti į tinklą, kol jos nėra pasiekusios savo pajėgumų. Jų įjungimas nuo šaltos būsenos užtrunka valandas. Savalaikis reagavimas į energijos gamybos-poreikių svyravimus tampa neįmanomas. Todėl iškastinio kuro jėgainės privalo nuolatos veikti, laukimo būsenoje degindamos kurą. Todėl vėjo ir saulės energiją naudojančios jėgainės negali pakeisti iškastinio kuro ekvivalento vienas prie vieno – bet greičiau tik to dalis.“ Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti kompetentingos Lietuvos institucijos raštą ar nutarimą, kad pastačius aptariamas VJ, bus sunaudojama mažiau iškastinio kuro; kiek bus uždaryta ar planuojama uždaryti eksploatuojamų elektrinių. Ar įgyvendinus konkretų projektą bus sumažinta oro tarša? Ar planuojama uždaryti ar atitinkamu pajėgumu sumažinti esamos iškastinį kurą naudojančios elektrinės pajėgumus? Koks planuojamas 1 kWh pabrangimas Lietuvos gyventojams, įgyvendinus VJ statybos projektą?	
4. Programos rengėjų teiginiai, kad VJ parko plėtra turi teigiamos įtakos Pagėgių savivaldybės, jos gyventojų ir Lietuvos ekonominiam gerbūviui. Tačiau šios investicijos iškeliauja iš Pagėgių savivaldybės ir Lietuvos Respublikos, nes Pagėgių sav. nei viena įmonė neužsiima VJ komponentų gamyba, o Lietuvoje tik smulkių elementų gamyba, statyba ar priežiūra, todėl vietos bendruomenei ir gyventojams tai yra nulinė ekonominė nauda. Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti duomenis kiek mokesčių ir kitų išmokų planuojama sumokėti per metus/eksploatacijos periodą, įrodant šios investicijos ekonominę naudą Pagėgių sav. gyventojams. Kokios planuojamos investicijos į infrastruktūrą, vietos darbuotojų samdymą, įrengiant ir prižiūrint VJ parką? Kiek planuojama skirti lėšų kasmet vietos gyventojų ir bendruomenių poreikiams tenkinti (jei numatyta, tuomet tai pagrindžiantį dokumentą)? Kokia suma nuo planuojamų investicijų liks Lietuvos ar Pagėgių sav. biudžete? Ar yra Pagėgių sav., Lietuvoje specialistų, atitinkančių reikalavimus, keliamus VJ priežiūrai ir aptarnavimą vykdantiems darbuotojams?	Su teiginiu, kad „vietos bendruomenei ir gyventojams tai yra nulinė ekonominė nauda“ nesutinkame. PŪV organizatorius numato ilgalaikę paramą Pagėgių savivaldybės kaimo bendruomenės, yra parangės paramos teikimo sutartis. Kaimo bendruomenėms teikiama parama galės būti naudojama konkrečios bendruomenės nuožiūra aktualių problemų sprendimui ar bendruomenių gerbūvio gerinimui, lėšas kiekvienai bendruomenei paskirstant individualiai, atsižvelgiant į poreikį. Vystant projektą taip pat numatomas papildomos naudos savivaldybei – įdarbinami vietos gyventojai, kuriamos naujos darbo vietos, vietinės įmonės įtraukiamos į statybų ir eksploatavimo procesą. Statybų etape naudojamas vietos įmonių teikiamos apgyvendinimo, maitinimo, prekybos paslaugos. Numatomos investicijos į kelių tinklo vystymą ir priežiūrą, atlikti melioracijos sistemų remonto darbai ir kt. PAV ataskaitoje bus vertinamas PŪV poveikis materialinėms vertybėms.

5. Dėl žemės sklypų vertės kaitos. Sklypuose, kur statomos VJ tikrai padidėja jų vertė, nes šiems sklypams VJ valdytojai moka kompensacijas. Tačiau ataskaitoje būtina analizuoti poveikį nekilnojamam turtui, kuriame žmonės gyvena. Daugybiniai tyrimai atskleidžia, kad nekilnojamo turto vertė ženkliai sumažėja iki nulinės, priklausomai nuo atstumo iki VJ. Dažniausiai žmonės net nepajėgia už niekinę kainą parduoti savo turto, todėl yra priversti palikti savo namus tuščius, išsikeldami toliau nuo VJ. Kritinis neigiamas poveikis fiksuojamas įvairiose šalyse iki 1-2 km. atstumu nuo VJ. Daugybiniai tyrimai išvadose nurodo apie dėsningą visur pasaulyje pasireiškiantį dramatišką namų vertės kritimą pastatius vėjo jėgaines (yra daug oficialių nekilnojamo turto agentūrų vertės pokyčių analizių). Neigiamą (mirtiną) įtaką VJ turės tiek žemės ūkiui, nes nesikurs tose vietose ūkininkų (šeimos) ūkiai, tiek turizmo, poilsiautojų aptarnavimo verslui. Prašome pristatyti objektyvių tyrimų, atliktų užsienio šalyse. Mūsų turimomis žiniomis investicijos į VJ „apiplėšia“ dešimteriopai vietos gyventojus per patiriamus nuostolius dėl turto nuvertėjimo ir ekonominės veiklos apribojimus. Jei šiame krašte nekilnojamas turtas yra santykinai pigus, tai nereiškia, kad žmonės nėra „apiplėšiami“, nes jų turto vertė iš mažos tampa nuline. Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti bent kelių užsienio valstybių, kuriose VJ gaminama energija sudaro ženklų įnašą į bendrą energijos tinklą, autoritetingos institucijos raštą, kad gyventojų nekilnojamo turto vertė artimoje kaimynystėje nuo VJ nesumažėja. Būtina pateikti Lietuvoje veikiančių turto vertintojų atstovo garantinį raštą, kad VJ kaimynystėje ateityje neturės neigiamos įtakos vertinant gyventojų nekilnojamą turtą.	Prašymas pateikti „bent kelių užsienio valstybių, kuriose VJ gaminama energija sudaro ženklų įnašą į bendrą energijos tinklą, autoritetingos institucijos raštą, kad gyventojų nekilnojamo turto vertė artimoje kaimynystėje nuo VJ nesumažėja“ yra neįgyvendinamas. Lietuvoje veikiantys turto vertintojai prašomo pobūdžio garantinių raštų neteikia.
6. Programos pasiūlymai dėl paukščių laikinos santalkos ir migracijos kelių. Ar yra atlikta migruojančių paukščių, paukščių sankaupų, tranzitu skrendančių paukščių, PŪV teritorijoje ir jos prieigose gyvenančių plėšriųjų paukščių, šikšnosparnių ir kitos ornitofaunos atstovų tyrimų, kuriais būtų galima priimti vienokį ar kitokį sprendimą dėl VJ parko (ne pavienių VJ) statybos Pagėgių sav. teritorijoje (kas, kada atliko tyrimus)?	Rengiant PAV ataskaitą paukščių ir šikšnosparnių tyrimams yra skiriamas itin didelis dėmesys. Planuojamoje teritorijoje, dar rengiant specialiųjų VE išdėstymo planą 2014 metais tyrimus atliko, bei savo išvadas specialiojo plano SPAV ataskaitoje pateikė Lietuvos ornitologų draugija. VŠĮ PTPI specialistai teritorijoje paukščių ir šikšnosparnių tyrimus, būtinus PAV ataskaitos parengimui, vykdo nuo 2020-liepos mėnesio.

6.1. Manome yra akivaizdu, kad paukščių migracija itin susijusi su žemės ūkio veikla konkrečioje vietoje, bet taip pat su galimybe ne tik pasimaitinti, bet taip pat pernaktoti tradicinėse vietose. Žemės ūkio pasėliai metai iš metų keičiasi ir ne kiekvienais metais konkrečioje zonoje būna paukščiams būtinų pasėlių, vadinasi konkreti apsilankymo vieta labiau aktuali paukščiams kaip nakvynės vieta, o maitintis skrenda ir toliau nuo nakvynės vietos, kol randa maisto, todėl migruojantys paukščiai (žąsys, gulbės ir kt.) daugybę kartų gali kirsti planuojamą PŪV zoną. Kaip pažymima „Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ identifikavimas 2010–2011 metais“ galutinėje ataskaitoje, Vilnius, 2011 m. rugpjūčio 26 d., parengtoje Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) „įprastas migruojančių įvairių rūšių žąsų ir pilkųjų gervių elgesys yra toks, jog sankaupų vietose paukščiai apsistoja nakčiai, tačiau dieną išskrenda į aplinkinius laukus maitintis ant želmenų, žalienu bei ražienų. Šiuo metu net dalinai nėra išspręsta jų apsauga maitinimosi vietose. Laikino apsistojimo migracijų metu vietose šie paukščiai padaro nuostolių ūkininkams, todėl yra išbaidomi, patiria nuolatinį stresą, netenka daugiau energijos, todėl daugiau paukščių žūsta nepasiekę migracinių kelionių tikslo.“ Motyvuotas pasiūlymas: Ar migruojančios žąsys apsistoja Piktupės slėniuose tik maitintis ar poilsiui ir maitinimuisi (paukščių sankaupa)? Kiek vidutiniškai užtrunka žąsys laikinoje poilsio vietoje? Kokiu atstumu, kuriomis kryptimis ir kaip dažnai paprastai skrenda į maitinimosi plotus iš sankaupos-laikino poilsio vietos? Ar VJ trikdys/apribos migruojančių paukščių maršrutus iš sankaupos į maitinimosi vietas?	Norint įvertinti paukščių santalkas ir jų naudojamas teritorijas planuojamo VE parko teritorijoje yra atliekamos sistemingos paukščių apskaitos tiek prie planuojamų VE, tiek aplinkinėse teritorijose. Tyrimai yra vykdomi pagal metodikas pagal Lietuvos ornitologų draugija su partneriais – Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu įgyvendinto projekto „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos (sutrump. – VENBIS)“ rekomendacijas. Atlikus paukščių santalkų apskaitas bus aišku, kurias teritorijas paukščiai naudoja, kokie biotopai jiems yra patraukliausiai mitybai ir poilsiui. Tyrimų metu surinkta informacija bus panaudota vertinant planuojamo VE parko galimą poveikį aplinkai.
6.2. Atkreiptinas dėmesys, kad egzistuojančios nakvynės vietos (šiuo atveju apsemtuose Piktupės upelio slėnio plotuose) yra numatytos VJ statymo vietos, todėl yra paukščių žuvimo rizika, todėl klausime: kiek paukščių gali žūti konkrečioje vietoje, koks įvertinimas būtų pripažintas kaip kritinis, lemiantis ženklų poveikį migruojantiems paukščiams. Ornitologai yra vieningos nuomonės, kad paukščių migracijos koridoriuose vėjo jėgaines statyti yra neleistina (pvz. M. Žalakevičius). Planuojamos VJ bus statomos viduryje Piktupės upės slėnio (esamoje paukščių sankaupoje), nes po metų nuo šių VJ statybos Piktupės upelio slėnyje neapsistos nei vienas paukštis nakvynei.	Yra žinoma kad Piktupės slėnyje formuojasi gausios vandens paukščių pavasarinės santalkos. Ši teritorija daugiausiai yra naudojamas įvairių rūšių žąsų, gulbių ir ančių. Šiuo metu yra atliekami paukščių tyrimai ir bus įvertintas jų skaitlingumas ir rizika žūti dėl VE veiklos. Šiuo metu nėra nustatyta reikšmių dėl paukščių žuvimo, kai poveikis yra laikomas didelis. Tokio rašto apie leistinas paukščių žūčių ribas, kiek mums yra žinoma, neteikia nei viena atsakinga organizacija (AM, AAA ar VSTT). Šiuo metu Aplinkos ministerijos ir jos pavaldžių institucijų yra rengiami teisės aktai kurie numatys reikšmes dėl žūstančių paukščių.

Motyvuotas pasiūlymas: būtina iš kompetentingos institucijos pateikti raštą ar leidimą apie saugų atstumą nuo ne pavienių VJ, bet nuo 10 km. ilgio ištisinio VJ parko konkrečioje aptariamoje PŪV teritorijoje. Taip pat raštą ar leidimą apie leidžiamų paukščių žūčių skaičių. Ar liks paukščiams patraukli paukščių sanauja Piktupės upelio slėnyje, jei VJ parkai išsidėsčius joje?	Žuvimas dėl VE veiklos yra tik vienas iš VE galimo poveikio, kitas poveikis gali būti teritorijos vengimas, praradimas dėl VE pastatymo, bet vandens paukščiams kaip žąsims, gulbėms antims VE atsiradimas didelio poveikio nedaro. Didesnis neigiamas poveikis santalkoms atsiranda, kai pakeičiama žemėnauda ir teritorijos užsodinamos biokuro plantacijomis. Bet kokiu atveju šie poveikiai bus išanalizuoti baigus paukščių stebėjimo darbus, informacija bus pateikta PAV ataskaitoje, kurią derins PAV subjektai ir atsakinga institucija.
6.3. Siekiant apsaugoti paukščių sanaują, išnagrinėti vėjo jėgainių alternatyvių statymo vietų variantai dėl paukščių migracijos. Jei nagrinėjamoje vietoje žus paukščiai, tai gal už kelių kilometrų pastačius VJ paukščių žūčių tikimybė bus visiškai maža arba nulinė?	PAV ataskaitoje bus vertinamas VE išdėstymo poveikis migruojantiems paukščiams.
6.4. Apibrėžti atstumus auginamų kultūrų nuo PŪV zonos ir nuo nuolatinės paukščių nakvojimo vietos Piktupės slėnyje. Ištirti ūkininkų pasėlių struktūrą – kokių kultūrų kokie plotai auginami nagrinėjamoje teritorijoje ir numatyti kompensacijos kainą/mechanizmą neauginant nepageidaujamų kultūrų. Ornitologai pažymi „Biologinės įvairovės poveikio rodiklio „paukščių populiacija žemės ūkio naudmenose“ identifikavimas 2010–2011 metais“ galutinėje ataskaitoje, Vilnius, 2011 m. rugpjūčio 26 d., parengtoje Lietuvos ornitologų draugijos (LOD): „reikia remti ūkininkų veiklą, kuria jie prisidėtų prie tinkamų sąlygų paukščiams formavimo (pvz. agrotechninėmis priemonėmis, tinkamų pasėlių įveisimu ir pan.), jų netrikdytų. <...> Taupant lėšas, mūsų nuomone, pradžioje nereikėtų specialiai auginti javų laukiniams paukščiams, tačiau skatinti ūkininkus už palankų paukščiams ūkininkavimą. Tikslinga būtų auginti daugiau žiemkenčių, žieminio rapso, palikti rudeniui pievas su didesniais atolais, nenaudoti pesticidų, trąšų, vėliau suarti ražienas, paukščių nebaudyti, nemedžioti ir kt. Už pageidaujamą veiklą reikėtų numatyti ir tinkamo dydžio išmokas.“ Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar informaciją apie rekomenduojamą atstumą nuo VJ parko iki dirbamų laukų, kuriuose nebūtų ribojamas kultūrų auginimas. Pateikti duomenis apie auginamas kultūras PŪV teritorijoje ir 10 km. spinduliu apie ją.	Ūkininkų auginamų pasėlių struktūros tyrimai nėra numatyti. Tiek rapsų, tiek žiemkenčių ar kitos grūdinių, ankštinių pasėlių kultūros atitinkamais auginimo, jų nuėmimo periodais pritraukia žąsinių būrio, sėjikinių ir žvirblinių būrio paukščius. Nėra draudimo/ribojimo auginti kultūras po VE ar VE parke. Pagal planuojamoje ir gretimose teritorijose atliekamus paukščių tyrimus ir identifikuotas paukščių rūšis PAV metu bus pateiktos rekomendacijos apie paukščiams palankius ūkininkavimo principus.

6.5. Prašome atsakyti į šį klausimą: „Jei PŪV teritorijoje ir atitinkamu atstumu neliks paukščių, tai VJ statyba galima ar ne?“ Kas atsakys jei, įgyvendinus VJ parkų statybą, neliks nei vietinių paukščių, šikšnosparnių nei migruojantys ar tranzitu skrendantys paukščiai neužsuks į istoriškai nusistovėjusią sankaują Piktupės upelio slėnyje ar gretimose jos aplinkoje?	Paukščių ir šikšnosparnių stebėjimai Lietuvoje veikiančiuose VE parkuose leidžia teigti, kad pastačius VE parką ir jį eksploatuojant VE parko teritorijoje paukščiai neišnyksta, toks scenarijus yra nulinės tikimybės. Pastačius VE parką bus vykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas. Nustačius didesnę neigiamą poveikį nei buvo numatyta rengiant PAV bus taikomos atitinkamos papildomos neigiamo poveikio mažinimo priemonės, orientuotos į nustatytą poveikį, ar tai būtų šikšnosparniai ar paukščiai.
6.6. Rambyno kraštovaizdžio draustinyje ir visoje PŪV teritorijoje perintys gandrai, gali lankytis PŪV teritorijoje. Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų gandrų žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį.	Poveikis baltiesiems gamsams bus vertinamas atlikus paukščių stebėjimus, išanalizavus, jų santakų vietas, lizdų išsidėstymą būsimame VE parko teritorijoje ir už jos ribų. PAV ataskaitoje taip pat bus įvertinta ir rizika dėl galimų gandrų žūčių.
6.7. PAV programoje 3.6.6 pav. pateiktas šikšnosparniams jautrios teritorijos, tačiau šis žemėlapis yra labai netikslus, nes mūsų bendruomenės nariai gali patvirtinti, kad šikšnosparniai paplitę po visą gyvenamąją teritoriją. Jei žūs šikšnosparniai, tuomet reikia atsakingos institucijos rašto ar nutarimo dėl galimų neskaitlingų šikšnosparnių žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. Taip pat reikia atsakingos institucijos rašto dėl šikšnosparnių poveikio gyvajai gamtai, nes, mūsų žiniomis, šikšnosparniai yra itin saugomi, nes jie yra bene vieninteliai skraidantys gyvūnai Lietuvoje, kurie medžioja naktinius kenkėjus. VJ kaimynystėje masiškai žūva šikšnosparniai. Jie išnyksta, arba stipriai sumažėja jų populiacija dideliu spinduliu nuo vėjo jėgainių. Žemiau pateiktoje nuorodoje yra daug mokslinių straipsnių teigiančių ypatingai didelį VJ poveikį šikšnosparnių populiacijai : http://www.windaction.org/documents/c37/. Dar papildomai galima paskaityti apie poveikį šikšnosparniams: Keeley et al. 2001, Johnson et al. 2002, Johnson et al. 2003, Manes et al. 2002, Manville 2003. Motyvuotas pasiūlymas: Būtina pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą dėl galimų neskaitlingų šikšnosparnių žūčių apibrėžiant jų skaičių ar kiekį. Būtina atlikti pilną šikšnosparnių tyrimą suskaičiuojant jų buveines ir preliminarų individų kiekį. Gyvosios gamtos monitoringo plane būtina numatyti reguliarią šikšnosparnių apsaugą ir apskaitą. Įgyvendinus VJ	Kiek mums žinoma tokio rašto jokios institucijos neišduoda. Šiuo metu būsimame VE parke yra atliekami šikšnosparnių tyrimai, yra nustatoma jų veisimosi vietos, migracijos intensyvumas, rūšinė sudėtis ir kt. Prieš pradedant VE parko eksploataciją bus parengta išsami paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programa, kurią tvirtins atsakinga institucija – Aplinkos apsaugos agentūra. Pagal patvirtintą programą turės būti atliekamas nustatytos apimties monitoringas, įvertinamas poveikis konkrečioms paukščių rūšims ir šikšnosparniams, bei teikiamos rekomendacijos poveikio sumažinimui. Norėtume pažymėti, kad gamtoje nėra sąvokos „naktinis kenkėjas“, kuriuos būtina gaudyti. Jūs įvardinti naktiniai kenkėjai ir vabzdžiai natūraliai dalyvauja mitybos grandinėje ir yra svarbi natūralių gamtinių procesų dalis.

statybą neliks šikšnosparnių, todėl kas gaudys naktinius kenkėjus, vamzdžius?	
6.8. Pateikti plėšriųjų paukščių apskaitos duomenis, skaitlingumas PŪV teritorijoje ir atsakingai apibrėžtu saugiu atstumu. Nelikus plėšriųjų paukščių kas atliks jų gamtoje surėdytą funkciją? Motyvuotas pasiūlymas: prašome pristatyti tyrimo duomenis ir išvadas apie plėšriuosius paukščius PŪV teritorijoje. Prašome pateikti atsakingos institucijos raštą ar nutarimą apie VJ parko nekenksmingumą plėšriesiems paukščiams.	Duomenys apie plėšriųjų paukščių pasiskirstymą ir teritorijos naudojimą yra renkami ir bus patiekiami PAV ataskaitoje. Tyrimo duomenys apie plėšriuosius paukščius bus įvertinti baigus paukščių tyrimus. Galimas PŪV poveikis plėšriesiems paukščiams bus vertinamas PAV metu.
6.9. LR AM 2009-11-24 d. raštu Nr. (11-1)-D8-10240 LR Seimo Aplinkos apsaugos komitetui pažymi, kad „Lietuvos pajūryje migruojantys paukščiai skrenda palyginti siauru, aiškiai išreikštu migraciniu srautu. <...> pavasarį ir rudenį šis migracijos kelias yra vienas stipriausių pasaulyje, juo rudenį praskrenda dešimtys milijonų paukščių. Jo plotis virš sausuminės pajūrio dalies yra maždaug 30 kilometrų. Migracijos koridorius šioje zonoje neturi griežtų ribų, nes srauto glaustumą, skridimo intensyvumą, aukštingumą ir kitus parametrus gali iš esmės keisti klimatinės sąlygos, vėjo kryptis ir stiprumas. Kadangi apie 85% paukščių skrenda naktį, radaru gauti duomenys patvirtina nuostatą, kad migracijos srautų apsaugai sunku nustatyti pastovias konkrečias vietas, teritorijas ir zonas. Tačiau šis faktas svarbus apsisprendžiant dėl jėgainių statymo, nes jų išdėstymas negali kisti, ypač jeigu po kurio laiko poveikis neatitiks išankstinių nustatytų sąlygų. <...> Aplinkos ministerijos nuomone, būtina studija apie vėjo jėgainių poveikį paukščių ir šikšnosparnių migracijai, taip pat visai biologiniai įvairovei“ 2011-12-01 LR Seimo kanceliarijos Parlamentinių tyrimų departamento Ekonominės ir socialinės informacijos skyriaus parengtoje mokslinėje ataskaitoje pažymima, kad „Vėjo elektrinių poveikis paukščiams pasireiškia per jų sutrikdymą, natūralių buveinių praradimą ar žalą jiems ir susidūrimus. Jeigu vėjo elektrinės statomos toliau nuo paukščių migracijos kelių, saugomų paukščių rūšių maitinimosi ir perėjimosi vietovių, tai jos daro minimalią įtaką¹. Motyvuotas pasiūlymas: Prašome kreiptis į atsakingas institucijas dėl pritarimo konkrečiam VJ parkui Pagėgių savivaldybėje dėl paukščių	Analizuojamo VE parko poveikis paukščių ir šikšnosparnių migracijoms bus išanalizuotas PAV metu, informacija bus pateikta APV Ataskaitoje, kurią analizuos PAV subjektai bei atsakinga institucija Aplinkos apsaugos agentūra, kuri teikia pritarimą veiklai, pagal poreikį konsultuodamasi su atitinkamomis Aplinkos ministerijai pavaldžiomis institucijomis. Pažymėtina, kad Lietuvos ornitologų draugija su partneriais – Pajūrio tyrimų ir planavimo institutu ir Lietuvos energetikos institutu nuo 2015 m. vasario iki 2017 kovo mėn. įgyvendino projektą „Vėjo energetikos plėtra ir biologinei įvairovei svarbios teritorijos (sutrump. – VENBIS)“. http://corpi.lt/venbis/ Joje yra išnagrinėti įvairūs VE poveikiai paukščiams, šikšnosparniams ir galimi jų sprendimų būdai. Taip pat yra išspausdinta mokslinė publikacija: Morkūnė R., Marčiukaitis M., Jurkin V., Gecevičius G., Morkūnas J., Raudonikis L., Markevičius A., Narščius A., Gasiūnaitė Z.R. Wind energy development and wildlife conservation in Lithuania: A mapping tool for conflict assessment. Lei Chen (Ed.), PLoS ONE, 15, 1, 2020.

¹ Assessing the impacts of wind farms on birds, in: <http://www.gflrpc.org/programareas/wind/TechnicalDocuments/AvianImpactsSocietyforProtectionofBirds.pdf>

migracijos (ne)sutrikdymo. Ar parengta studija apie vėjo jėgainių poveikį paukščių ir šikšnosparnių migracijai, taip pat visai biologiniai įvairovei?	
6.10. Pagal ataskaitą „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „taip pat buvo ištirtas poveikis ir gyvūnams. Ilgos Europos biologų studijos parodė, kad vėjo jėgainės turi įtakos ir gyvūnams. Tolimesni tyrinėjimai parodė, kad pagrindinės gyvūnų išgyvenimo funkcijos, tokios kaip: medžiojimas, savęs apsauga ir dauginimasis buvo sutrikdytas dėl skleidžiamo žemo dažnio triukšmo. <...> Žemo dažnio triukšmas gyvūnus veikia kur kas labiau nei žmones. <...> Poveikis gyvūnams: naminiai paukščiai deda mažiau kiaušinių, ožkos pradėjo duoti mažiau pieno, avių ir ėriukų širdies sutrikimų dažnis padidėjo. Ūkininkai gyvenantys Ontario gyvenvietėje teigia, kad jų galvijai pradėjo elgtis agresyviai, (suspardydavo gimusius veršelius), suserga mastitu, veršeliai gimsta deformuoti, taip pat gimdavo negyvi veršeliai. Ožkos nebeėsdavo, jas taip pat kankindavo nemiga.” Motyvuotas pasiūlymas: pateikti atsakingos institucijos raštą ar atitinkama metodika įvertintą tyrimą dėl VJ poveikio naminiams gyvūnams. Kas prisiims atsakomybę, jei bus neigiamas poveikis naminiams gyvūnams? Kokie kompensaciniai ar žalą atstatantieji mechanizmai yra numatyti? Ataskaitoje numatyti ir suderinti su atsakinga institucija už naminių gyvūnų sutrikdymus, žūtis, apsigimimus, sumažėjusį produktyvumą.	Pastaboje minima studija nėra publikuota recenzuojamame mokslo žurnale ar kitame šaltinyje, joje pateikiami duomenys nėra patikimai įvertinti recenzentų, todėl nerekomenduotume pasikliauti viskuo kas yra rašoma. Iš Lietuvoje veikiančių VE parkų ir greta jų ūkininkaujančių ūkininkų nėra gaunama nusiskundimų gyvulių sveikata, nors po veikiančiomis VE ganomi tiek mėsiniai galvijai, tiek melžiamos karvės ir arkliai.
7. Prancūzijos nacionalinė medicinos akademija (French National Academy Of Medicine) 2006 m. teigė: “Kenksmingas vėjo jėgainių skleidžiamas triukšmas nėra pakankamai įvertintas. Sparnų gaminamas garsas yra žemo dažnio, kuris sklinda lengvai pagal vėjo kryptį keldamas nuolatinį pavojų žmonėms, gyvenantiems šalia. Akademija rekomenduoja nestatyti vėjo jėgainių stiebų arčiau kaip 1.5 km. nuo gyventojų”. Ataskaitoje „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „Vienintelis būdas išvengti šio neigiamo poveikio, tai tinkamai atskirti vėjo turbinas nuo laukinių gyvūnų buveinių ir žmonių gyvenviečių - Dr Christopher Hanning”	PAV ataskaitoje vertinant PŪV triukšmo poveikį gali būti nurodyta 40 dBA triukšmo zona, tačiau vėjo jėgainių sanitarinės apsaugos zonos ribos bus nustatomos pagal vėjo jėgainių triukšmo sklaidos rezultatus: 45 dBA izoliniją, vadovaujantis HN 33:20111 lentelės 4 punkte nustatyta didžiausia nakties metu ribine verte – 45 dBA triukšmo lygiu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ p. 8 nurodo, kad „pastovus [triukšmas gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje vertinamas] – pagal ekvivalentinį garso slėgio lygį. Prognozuojamas planuojamos ūkinės veiklos triukšmas vertinamas pagal **ekvivalentinį garso slėgio lygį** arba pagal L_{dvn} , L_{dienos} , L_{vakaro} ir $L_{nakties}$ triukšmo rodiklius“, kuris pagal 1 lentelę „**Gyvenamųjų pastatų (namų) gyvenamosios patalpos**, visuomeninės paskirties pastatų miegamieji kambariai, stacionarinių asmens sveikatos priežiūros įstaigų palatos“ tarp 22 ir 6 val. turi būti ne aukštesnis **35 dBA**. Vadinasi net šiltą, karštą vasaros naktį gyventojai bus priversti miegoti su uždarytais langais, nes atidarius langą iš lauko sklis iki 45 dBA triukšmas, kai mažai apgyvendintose PŪV teritorijose dabar esantis foninis garsas neviršija 20 - 30 dBA (B.Thorn, 2010; J.Harrison, 2009, Kaperman and James, 2008, WHO, 1999; WHO,2009 ir t.t). Taigi, jeigu vėjo jėgainių triukšmo lygis bus apie 35-45dBA, jis apie 30 300 kartų viršys natūralaus fono triukšmo intensyvumą., tai yra visiškai jį užgoš. Žmonės dideliu atstumu nuo jėgainių nebegirdės natūralių gamtos garsų. Daug foninio triukšmo matavimų yra atlikta, todėl, kad daugelyje valstybių (Prancūzija, Australija, UK) nustatomas leistinas ūkinės veiklos triukšmo lygis, kuris negali viršyti foninio triukšmo 3-5 decibelais. Tai yra labai svarbu, nes jeigu gamtinis fonas yra viršijamas daugiau, triukšmas užgožia natūralius garsus, sukelia žmonėms erzimą, dirginimą, o tai jau neišvengiamai sukelia neigiamas pasekmes žmonių sveikatai. Būtina pateikti VJ akustinio triukšmo modeliuotus žemėlapius ir atlikti akustinio triukšmo skaičiavimą prie 35 dBA triukšmo lygio, atsakant kiek gyvenamųjų namų patenka į šią triukšmo zoną ir pan. Jei stovėtų tik 1 VJ iš vienos pusės nuo gyvenamųjų teritorijų, tuomet šis reikalavimas būtų nepagrįstas, tačiau VJ yra išsidėsčiusios didesnėje nei 10 km. ilgio ir 7 km. pločio teritorijoje, kurioje yra daugybė pavienių gyvenamųjų pastatų, kaimų bei tankiai apgyvendintų gyvenviečių (Lumpėnai, Piktupėnai, Kentriai, Trakininkai, ribinis akustinis triukšmas siekia net Natkiškius ir Benininkus, Pagėgius). Akustinio triukšmo įvertinimas prie 35 dBA būtinas, nes triukšmo šaltiniai visoje PŪV teritorijoje yra išsisklaidę ir konkrečioms gyvenamosios teritorijoms tenka

po kelis triukšmo šaltinius, kurie priklausomai nuo oro sąlygų, vėjo krypties ir greičio skirtingai veikia konkrečią gyvenamąją teritoriją (vienam triukšmo šaltiniui nuslopus kito triukšmas pasieks gyvenamąją teritoriją). Būtina įvertinti tai, kad PŪV teritorijoje didžioji dalis pastatų yra senos architektūros, t.y. be šiuolaikinių triukšmą sumažinančių priemonių, todėl dažnai koks triukšmas yra lauke, toksai ir viduje. Šis reikalavimas būtinas, siekiant nuraminti vietos gyventojus, kad būtų atsižvelgiama ir į mūsų interesus. Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo rezultatus, kurie apimtų triukšmo zoną, siekiančią 35 dBA.	
8. UAB „New energy group“ parengtas Lietuvos vėjų žemėlapis, parengtas pagal THE UNDP/GEF Baltic Wind Atlas (žr. http://www.neg.lt/index.php/lt/vjo-energija/liuvos-tinkamumas-vjo-energetikai), PŪV teritorija patenka į vėjuotą zoną, kurioje vyrauja atvira lygi vietovė su pavienėmis sodybomis ir pavieniais medžiais ir 50 m. aukštyje vidutinis metinis vėjo greitis gali siekti iki 7,6 m/s, o 100 m. aukštyje (kuriame stovės planuojamos VJ) vėjo greitis gali siekti iki 9 m/s. Netgi esant vietovėje pavienių medžių sankauptų ir kaimų vidutinis metinis vėjo greitis 100 m. aukštyje gali siekti iki 8,2 m/s. Priimant vidutinį vėjo greitį 5 m/s bus bukai neigiamas faktas, kad šioje teritorijoje vyrauja stipresnis vėjas, nei poveikis yra vertinamas Motyvuotas pasiūlymas: Vertinimo ataskaitoje naudoti tiksliai 10 m/s vidutinį metinį vėjo greitį.	Triukšmo vertinimui bus naudojamas vėjo greitis prie kurio, remiantis techninėmis VE specifikacijomis, VE generuoja didžiausią triukšmo lygį.
9. Programoje neradome užfiksuoto PŪV teritorijos foninio triukšmo lygio. Didinant foninį, autotransporto, geležinkelio triukšmą, akustinio triukšmo modeliavimas atliekamas VJ skleidžiamo triukšmo įtakos mažinimo linkme. Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijomis R 44-03, patvirtintomis 2003 m. liepos 31 d. LR AM įsakymu Nr. 406 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ (2003, Nr. 60-578) p. 10.3 numato, kad PAV ataskaitoje turi būti įvertintas esamas triukšmo lygis, esant skirtingiems vėjo parametrams.	Mūsų žiniomis ilgalaikiai triukšmo fono matavimai skirtingose PŪV teritorijos vietose (visuose gyvenamosiose teritorijose), kuriuos būtų galima panaudoti PAV metu nėra atliekami. Vienkartinius foninio triukšmo matavimus atlikti PAV metu nėra tikslinga. Tokie matavimai yra tinkami ekvivalentinio ir maksimalaus tam tikrų įrengimų, gamybinės veiklos triukšmo nustatymui. O aplinkos, gyventojų kasdieninės buities triukšmas ramiose kaimo vietovėse labiau priklauso nuo aplinkos sąlygų, vykdomų lauko darbų ir pan. Todėl PAV metu akustinio triukšmo vertinimas bus atliekamas matematinio modeliavimo būdu,

Motyvuotas pasiūlymas: prašome pateikti informaciją apie išmatuotą ilgalaikį foninio triukšmo lygį skirtingose PŪV teritorijos vietose (visuose gyvenamosiose teritorijose) ir gautus duomenis naudoti modeliuojant akustinio triukšmo įvertinimus.	naudojant WindPro programos modelį DECIBEL. Triukšmo poveikio įvertinimui bus naudojama Lietuvos higienos norma HN 33:2011, taikomi HN nurodyti triukšmo vertinimo rodikliai.
10. Daugelyje šaltinių (pvz. Minnesota Department of Health, “Public Health Impacts of Wind Turbines”, 2009; UK Department of Transport and Industry, 2006; J.Harrison, 2009; Kaperman and James) yra nurodyta, kad faktinis triukšmo lygis pastačius vėjo jėgaines kaip taisyklė yra 10-15 dBA, o kartais ir 25 dBA, t.y. pagal triukšmo intensyvumą, galingumą nuo 10 iki 300 kartų ir daugiau didesnis negu sumodeliuotas pagal gamintojo išėjinius duomenis. Dar didesnis skirtumas būtų jei būtų naudojamas Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijomis (Guidelines for Community Noise, WHO, 1999) t.y. poveikiui žmonių sveikatai įvertinti būtų naudojamas žemus dažnius matuojantis “C” svertinis triukšmo matavimo metodas. Pateikiami gamintojų duomenys negali būti naudojami triukšmo vertinimui. Būtina pateikti VJ akustinio triukšmo modeliuotus žemėlapius ir atlikti akustinio triukšmo skaičiavimą, prie gamintojo deklaruojamo triukšmo lygio pridėdant 15 dBA ir pateikti apimamą PŪV teritoriją, atsakant kiek gyvenamųjų namų patenka į šią triukšmo zoną prie 45 dBA ir prie 35 dBA. VDU gamtos mokslų fakulteto aplinkotyros katedros studentas Tadas Budreika 2008 m. parašė magistro baigiamąjį darbą tema „Skirtingų tipų vėjo jėgainių triukšmo ir jo spektro tyrimai“, kuriame faktiškai matavo VJ skleidžiamą akustinį triukšmą. Tyrimo duomenyse matyti (39 psl.), kad Enercon E40 VJ esant 8 m/s vėjo greičiui ekvivalentinis garso slėgio lygis pasiekia 45 dBA ribą tiksliai didesniu nei 500 m. atstumu, o 42,67 dBA akustinio triukšmo lygis dar fiksuotas ties 800 m. riba. Taip pat tyrime nurodyta, įvertinant kelių VJ triukšmo lygius, kad „garso slėgio maksimumai užfiksuoti ne prie pat jėgainės, bet tarp vėjo jėgainių.“ Ataskaitoje akustinio garso žemėlapiuose išryškinti kitą svarbią akustinio triukšmo savybę – akustinio triukšmo padidėjimą artėjant prie pastatų, medžių, kitų gamtinių kliūčių, kurios tyrime taip pat nustatytos „toliau didinant atstumą iki jėgainės garso slėgio L_{Aeq} reikšmė padidėjo iki 45 dBA, šį padidėjimą būtų galima sieti su priartėjimu prie sodybos.“ Taip pat tyrime nustatytas akivaizdus neatitikimas tarp teoriškai, pagal modelį, apskaičiuoto garso slėgio mažėjimo ir matavimais nustatyto garso slėgio mažėjimo. 400	Triukšmo sklaida nuo triukšmo šaltinio priklauso ne tik nuo skleidžiamo garso stiprumo, tačiau ir nuo aplinkos faktorių bei triukšmo šaltinių (šiuo atveju VE) išsidėstymo teritorijoje, todėl kiekvienu atveju, net ir naudojant analogiškas VE, skirtinguose parkuose triukšmo sklaida skirsis. Planuojamo VE parko triukšmo poveikis bus vertinamas modeliavimo būdu nustatant prognozuojamą 45 dBA triukšmo izoliniją, pagal kurią bus siūloma formuoti SAZ ribas.

m. atstumu nuo VJ skirtumas siekė apie 7 dBA. Darbo autorius konstatuoja, kad „teorinis modelis nusakantis triukšmo slopinimą neatitinka realiai išmatuotų reikšmių. Todėl nustatant vėjo jėgainės keliamo triukšmo lygius, bei sanitarinę zoną būtina remtis sudėtingesniais skaičiavimais arba matavimais atliktais panašios vėjo jėgainės aplinkoje.“ Motyvuotas pasiūlymas: Prašome pateikti akustinio triukšmo skaičiavimo duomenis, žemėlapius, kai naudojami faktiniai matavimų duomenys prie Lietuvoje jau stovinčių VJ. Neturinčių analogų VJ (daugiau nei 4,5 MW galios) VJ akustinio triukšmo modeliavimui naudoti faktinius duomenis gautus kitoje valstybėje. Šiuo atveju akustinio triukšmo apimama teritorija prie gyvenamųjų sodybų ribų gali siekti iki 45 dBA, o patalpose iki 35 dBA.	
11. Ataskaitoje įvertinti triukšmo amplitudės moduliacijas, pulsacijas, aerodinamines moduliacijas. Pulsacijos siekia 5-10 dBA, tuo labiau padidindamos triukšmo lygį ir sukeldamos susierzinimą. Aerodinaminės moduliacijos susidaro dėl nevienodo vėjo greičio įvairiuose aukščiuose. Tas skirtumas ypač ryškus nakties metu, todėl nakties metu vėjo jėginių sukeltas triukšmas paprastai yra gerokai didesnis negu dienos metu (Van Den Berg 2005; 2008; UK Department of Transport and Industry, 2006) Motyvuotas pasiūlymas: prašome atlikti akustinio triukšmo modeliavimus prie -5 dBA, t.y. apibrėžti VJ skleidžiamo 40 dBA ir 30 dBA akustinio triukšmo apimamą teritoriją ir aprašyti koks plotas tampa triukšmingas, kiek žmonių jame gyvena. Galutinį modelį pateikti visuomenei supažindinimui.	Mūsų nuomone PAV metu apibrėžti 30 dBA akustinio triukšmo apimamą teritoriją yra netikslinga, nes net ir ramioje vietovėje natūralus aplinkos triukšmo fonas viršys 30 dBA. PAV ataskaitoje vertinant PŪV triukšmo poveikį gali būti nurodyta 40 dBA triukšmo zona, tačiau vėjo jėginių sanitarinės apsaugos zonos ribos bus nustatomos pagal vėjo jėginių triukšmo sklaidos rezultatus: 45 dBA izoliniją, vadovaujantis HN 33:20111 lentelės 4 punkte nustatyta didžiausia nakties metu ribine verte – 45 dBA triukšmo lygiu.
12. Minesotos sveikatos departamentas „Minnesota Department of Health“ 2009 m. gegužės 22 išleido ataskaitą apie žemo dažnio ir triukšmo įtaką žmogaus sveikatai. Išvadoje pabrėžė, kad vėjo jėgainės gamina labai plataus spektro žemo dažnio triukšmą. Žemo dažnio bangos veikia žmones, ypatingai naktį: „Populiariausi nusiskundimai įvairiuose vėjo jėginių įtakos žmonių sveikatai tyrimuose yra įtaka žmonių gyvenimo kokybei. Nemiga ir galvos skausmas yra dažniausi nusiskundimai ir jie labai stipriai susiję su (tiesiogiai) susierzinimu. Nusiskundimai yra stipresni ir ženklesni, kai vėjo jėgainės yra matomos arba jų šešėliai krinta šalia. Lengviausiai pamatuojiama ir nustatoma aplinkybė nuo kurios ženkliai didėja nusiskundimų kiekis yra, kai viršijamas 35 dB(A) akustinio triukšmo lygis“. Buxton I., 2006. “Low Frequency Noise and Infrasound. Some possible	PAV ataskaitoje numatoma atlikti infragarso poveikio analizę.

causes and effects upon land-based animals and freshwater creatures” ir Leventhall, H. G. (2005). “How the “mythology” of infrasound and low frequency noise related to wind turbines might have developed.” Fizikas G. Leventhall’is dirbantis ir atstovaujantis vėjo jėgainių statytojams savo labai šališkuose, dažnai klaidinančiuose straipsniuose nedrįsta teigti, kad žemi dažniai ir infragarsas skleidžiamas vėjo jėgainių neturi neigiamo poveikio žmonių sveikatai. Net jis pripažįsta neigiamą poveikį ir siūlo vertinant VJ poveikį žmonėms dėl skleidžiamų žemų dažnių ir infragarso pulsacijų pridėti 3dB A”penalty” (Leventhall, H. G. 2003). Ataskaitoje naudoti nepriklausomų, pasaulinio garso gydytojų, akustikos specialistų Dr Ch. Hanning, Dr. A.Harry, Dr.M. Nissenbaum, Dr. N. Pierpont, B. Frey G.Kamperman tyrimus, kurie įrodo, kad VJ skleidžiamas pulsuojančias žemo dažnio triukšmas ypatingai neigiamai veikia žmonių, gyvenančių netoli (iki 2 km. spinduliu) VJ, sveikatą. Ataskaitoje „Summary of recent research on adverse health effects of wind turbines“ kurią 2009 m. spalio 10 d. pristatė Keith Stelling, MA, MNIMH, Dip Phyt, MCPP (Anglija) ir Carmen Krogh, BScPharm, teigiama, kad „Moksliniais tyrimais įrodyta, kad žmonių nemigos priežastis yra žemo dažnio triukšmas. Įrodyta, kad ilgalaikis jų veikimas veda prie rimtų sveikatos sutrikimų. Vienintelis būdas išvengti šio neigiamo poveikio, tai tinkamai atskirti vėjo turbinas nuo laukinių gyvūnų buveinių ir žmonių gyvenviečių. <...> Australijoje žmonės gyvenantys netoli vėjo jėgainių fermų, skundžiasi, kad žemo dažnio ūžimas jiems sukelia pykinimą. <...> Žemo dažnio garsas gali paveikti žmones esančius savo namuose, ypač naktį. Nemiga ir galvos skausmai yra pagrindiniai ir dažniausiai pasitaikantys nusiskundimai, kuriuos patiria žmonės. <...> Amerikoje buvo atliktas tyrimas, kuriame dalyvavo 21 suaugęs žmogus, 7 paaugliai ir 10 vaikų. Visi tyrime dalyvavę dalyviai teigė, kad jie jaučiasi irzlūs, jaučia nerimą, nervingumą, juos kankina nemiga. Sunku susikoncentruoti ir atsiranda problemų su atmintimi. Japonijoje gyvenantys žmonės netoli vėjo jėgainių negalėdavo užmigti, juos kankino galvos svaigimas. Kai šie žmonės išvykdavo kuo toliau nuo savo namų, šie visi nemalonūs pojūčiai pradingdavo.”

Motyvuotas pasiūlymas: prašome atsakingai ir pilnai įvertinti žemo dažnio ir infragarso poveikį gyvajai gamtai. Siūlome atlikti tyrimus prie Lietuvoje veikiančių VJ ir apie tyrimų duomenis informuoti visuomenę.

13. Nuo VJ krintantis šešėlis ryte ir vakare gali driektis iki kelių kilometrų, priklausomai nuo reljefo ir saulės padėties. Praktika rodo, kad šešėliavimo zonos neigiamai veikiančios gyventojus siekia gerokai toliau nei 3 VJ aukščius (šešėliavimo įtakos skaičiavimo metodikose tas atstumas paprastai atitinka 10 vėjo jėgainės aukščių, tai yra- iki 2000m). Motyvuotas pasiūlymas: atlikti šešėliavimo modeliavimą, įvertinant realų šešėliavimo dydį (iki 10 VJ aukščio). Supažindinti vietos gyventojus su šešėlių mirgėjimo efektu, mažinimo priemonėmis.	Šešėlio dydis priklauso nuo VE modelio: bokšto aukščio, rotoriaus skersmens bei nuo geografinės vietovės. PAV ataskaitoje numatoma atlikti PŪV šešėliavimo vertinimą naudojant WindPRO 3.3 programos modelį SHADOW. Parengta PAV ataskaita, įskaitant šešėliavimo vertinimo rezultatus ir poveikio mažinimo priemones, bus viešai pristatyta visuomenei.
14. Dėl kraštovaizdžio. Motyvuotas pasiūlymas: Būtina pateikti atsakingos institucijos už kraštovaizdžio vertinimą (pvz. Gamtos tyrimų centro Botanikos instituto Kraštovaizdžio ekologijos laboratorijos) pritarimą galutiniam VJ parko išdėstymui dėl atitikimo ekoestetiniui kraštovaizdžiui, ar žala ekoestetiniui kraštovaizdžiui bus neženkli.	PAV ataskaitoje bus vertinimas PŪV vizualinis poveikis kraštovaizdžiui bei estetiniam potencialui. Išvadą dėl vertinimo kokybės priims kompetentingi PAV subjektai bei atsakinga institucija.
15. Dėl teršalų – triukšmo – monitoringo plano. Keith et. al. (2008), įvardino susierzinimą kaip tiesiogiai įtakotą vėjo jėgainių skleidžiamo triukšmo. Tą patvirtina keliuose straipsniuose Pedersen (ir kiti) kaip susierzinimas susijęs su vėjo jėgainėmis. Ryšys tarp triukšmo ir tiesioginio poveikio žmonių sveikatai yra aprašytas Michaud et. al (2008) darbuose. Kaip seniau tabako pramonė neigė, kad jos produktai neigiamai įtakoja žmonių sveikatą taip vėjo energetikai šiandien neigia savo produktų neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Nacionalinis sveikatos institutas (National Institutes Of Health (NIH)): 2008 m. (part of the US Department of Health and Human Services) įspėjo: „Vėjo energija neišvengiamai sukuria triukšmą, kuris didina stresą, kuris vėliau padidina riziką susirgti širdies ir kraujagyslių ligomis bei vėžiu“ (Environmental Health Perspectives, volume 116, pg A237 – 238, 2008). Pasaulio sveikatos organizacija konstatavo, kad triukšmas šiuo metu yra vienas iš pagrindinių teršalų, labiausiai veikiantis aplinką ir žmonių sveikatą, o jo neigiamas poveikis ypač labai sparčiai auga (World Health Organization „Occupationat and Community Noise“, Fact Sheet No. 258; February 2001). Atlikti moksliniai tyrimai konstatuoja, kad net gyvenantiems keleto kilometrų	Įrengus VE bus atliekami sukeliama triukšmo matavimai artimiausių sodybų teritorijoje. Matavimus atliks akredituotų laboratorijų specialistai, su matavimų duomenimis bus galima susipažinti. Nustačius Lietuvos higienos normos HN33:2011 reglamentuojamų ribinių dydžių viršijimus turės būti taikomos papildomos priemonės, užtikrinančios, kad VE poveikis neviršytų PAV metu nustatytų ir teisės aktais leistinų reikšmių.

spinduliu nuo jėgainės itin pablogėja gyvenimo kokybė. Absoliuti dauguma respondentų skundžiasi pablogėjusia sveikata dėl jėgainės poveikio. Apie 80% kamuoja chroniška nemiga, nuolatinis nuovargis. Daugumai pasireiškia nerimas, galvos skausmai, migrenos, nervingumas, depresijos, nuolatinis zvimbesys ausyse, klausos sutrikimai. Žmonėms vystosi psichologinė alergija jėgainių vaizdai ir garsui. Neigiamas poveikis vaikams yra kur kas stipresnis.

Remiantis Europos parlamento ir komisijos direktyva 2002/49/EB dėl aplinkos triukšmo įvertinimo ir valdymo yra išskiriamos 4 esminės akustinių taršos šaltinių grupės, kurioms taikomos atitinkamos metodikos: 1. Pramoninis triukšmas ...“ E.Pederseno atlikti tyrimai įrodė, kad vėjo jėgainių triukšmas dėl dažnių spektre vyraujančių žemų dažnių yra žymiai labiau erziantis ir neigiamai veikiantis žmones, palyginus su kitų industrinių šaltinių triukšmu. Jau 40 dB(A) vėjo jėgainių keliamas triukšmas labai stipriai erzina daugumą žmonių (palyginimui, Lietuvos higienos norma leidžia nuolatinį 45 dB(A) triukšmą gyvenamo namo aplinkoje). Nereikia būti didžiu visuomenės sveikatos specialistu, kad suprastum, kad nuolatinis be perstojo dieną, naktį žmogų erziantis, dirginantis triukšmas, dėl jo atsirandantis susierzinimas, nervinė įtampa, stresas, neišvengiamai ankščiau ar vėliau sukels labai rimtų pasekmių žmogaus sveikatai. „Triukšmas“ yra taršos šaltinis.

Monitoringo planas yra svarbiausias poveikio aplinkai vertinimo procedūros elementas. Jame privalu nustatyti galimo neigiamo poveikio fiksavimo būdus, mažinimo ar šalinimo priemones. Vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijomis R 44-03, patvirtintomis 2003 m. liepos 31 d. LR AM įsakymu Nr. 406 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos (vėjo jėgainių įrengimo) poveikio aplinkai vertinimo rekomendacijų R 44-03 patvirtinimo“ (2003, Nr. 60-578) **p. 16.** kuris teigia sekančiai: „poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje, išnagrinėjus galimą vėjo jėgainių poveikį aplinkai ir numčius priemones neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti, **turi būti pateikiamas monitoringo planas**, kuriame pateikiami stebėjimo objektai, atsižvelgiant į galimus neigiamus poveikius aplinkai (pvz., **triukšmas**, elektromagnetinis laukas, gyvūnų žūtis ir kt.). Monitoringo plane turi būti pateikta informacija palyginimui prieš pradedant veiklą ir tam tikru

laikotarpiu vykdančią veiklą. **Veiklos vykdymo metu nustatius tokį veiklos poveikį, kuris nebuvo įvertintas poveikio aplinkai vertinimo metu, turi būti imamasi priemonių šiam poveikiui sumažinti, jo išvengti ar jį sušvelninti.**“ Vadinasi, neparengus monitoringo plano, nebus būdų atsiradusiam neigiamam poveikiui **fiksuoti**, sumažinti, sušvelninti ar pašalinti. Nevykdant triukšmo stebėsenos, neigiamas poveikis gali viršyti šias ribas, jei nebus numatyta monitoringo plane priemonių fiksuoti, mažinti ar šalinti neigiamą poveikį.

Lietuvos Respublikos triukšmo valdymu įstatyme (Žin., 2004, Nr. 164-5971) 3 straipsnyje įtvirtinti triukšmo valdymas **principai**: 1 punkto 1 papunktyje „**žmogaus apsauga nuo triukšmo** – joks asmuo neturi būti veikiamas tokio lygio triukšmo, dėl kurio **kyla pavojus jo gyvybei ar sveikatai**“, 2 papunktyje „**žmogaus gyvenimo kokybės užtikrinimas**“. To paties straipsnio **2 punkto** 2 papunktyje išskirtas „teritorijų planavimas, projektų ekspertizė ir statinių priežiūra“ kaip **triukšmo valdymo priemonės**. 4 papunktyje išskirtos „**techninės priemonės triukšmo šaltiniuose** (mažesnę triukšmą skleidžiančių šaltinių parinkimas, triukšmo mažinimas šaltinyje, **triukšmo mažinimas poveikio vietoje**). 6 papunktyje išskirtas „**ūkinės veiklos sąlygų reglamentavimas ir triukšmo normavimas**“. 7 papunktyje išskirta „**triukšmo kontrolė**“. 8 papunktyje išskirtas „planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimas, visuomenės sveikatos saugos ekspertizė, triukšmo poveikio visuomenės sveikatai vertinimas“. 10 papunktyje išskirtas „strateginis triukšmo kartografavimas ir triukšmo lygio ribojimo zonų nustatymas“. Įstatymo 8 straipsnis apibrėžia aplinkos ministerijos kompetenciją triukšmo valdyme, o 4 punktas nurodo prievolę įstatymų nustatyta tvarka išduoti leidimus naudoti triukšmą skleidžiančius įrenginius ir vertinti, ar šių įrenginių skleidžiamas triukšmas atitinka teisės aktų patvirtintus ribinius dydžius. Be kita ko, 5 punkte įtvirtinta nuostata teikti informaciją visuomenei apie įmonių ir įrenginių skleidžiamą triukšmą. Įstatymo 14 straipsnio 1 p. įpareigoja triukšmo šaltinių valdytojus laikytis kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą: „[t]riukšmo šaltinių valdytojai, planuojantys savo ūkinėje veikloje naudoti stacionarius triukšmo šaltinius, privalo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlikti triukšmo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai vertinimą“. Įstatymo 22 straipsnio

1 p. įtvirtintas reikalavimas triukšmo kontrolei: „**[t]riukšmo kontrolė privaloma aglomeracijose ir zonose, kur triukšmas viršija arba gali viršyti ribinius dydžius**“. Pagal to paties straipsnio 4 p. 1 papunktį teisėtus triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus turi įvykdyti „juridiniai asmenys, užsiimantys gamyba, – ne vėliau kaip per 90 kalendorinių dienų“. Neparengus triukšmo monitoringo plano, įgalinama vėjo jėgainių valdytojus nestebėti, nekontroliuoti ir neįrengti triukšmo mažinimo priemonių, kaip to reikalauja Įstatymo 22 straipsnio 1 p., t.y. privalomai vykdyti triukšmo kontrolę zonose, kur triukšmas viršija arba gali viršyti ribinius dydžius. Dėl triukšmo šaltinio nepastovumo, meteorologinių sąlygų ir faktinio (fiksuojamo) triukšmo lygio kitimo, triukšmo kontrolė tyliosiose zonose (gyvenamosios paskirties teritorijose) prie įrengtų vėjo jėgainių, pagal galiojančius teisės aktus nėra įmanoma. Todėl triukšmo monitoringo planas turėtų susidėti iš planinių, techninių ir organizacinių priemonių, kurios esamu laiku fiksuotų triukšmą prie vėjo jėgainių, artimiausiose tyliosiose zonose (gyvenamosios paskirties teritorijose) ir keistų esamu laiku vėjo jėgainių skleidžiamą triukšmą. Informacija apie esamą triukšmo lygį turėtų būti teikiama Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai. Siekiant įgyvendinti Triukšmo valdymo įstatymo 8 straipsnio 5 punkte įtvirtintą reikalavimą teikti skleidžiamo triukšmo duomenis visuomenei, visuomenė taip pat turėtų turėti tiesioginę prieigą prie ūkio subjekto teikiamų duomenų Aplinkos ministerijai ar jos įgaliotai institucijai apie esamą triukšmo lygį tyliosiose zonose. Monitoringo plane, siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką, kai viršijami triukšmo ribiniai dydžiai, be kita ko turi būti įvardintos priemonės, vadovaujantis Triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 punkto 1 papunkčiu, t.y. stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimas. Siekiant įgyvendinti Įstatymo 28 straipsnio 2 punktą, turi būti numatytos priemonės triukšmo lygiams mažinti. Be kita ko to paties straipsnio **3 punktas įpareigoja planavimo organizatorius, planuojamos ūkinės veiklos užsakovus**, rengiant ir tvirtinant teritorijų planavimo dokumentus ir **planuojant ūkinę veiklą užtikrinti, kad nebus viršijami nustatyti triukšmo ribiniai dydžiai**. Šiuo metu Lietuvoje nėra galiojančių teisės aktų aiškiai ir vienareikšmiškai reglamentuojančių planuojamą ūkinę veiklą – vėjo jėgainių (pavienių, grupių, parkų) statybą ir jos poveikio aplinkai vertinimą. Įstatymo 30

straipsnis apibrėžia asmenų teises, o 2 ir 3 papunkčiai ne tik įtvirtina nuostatą dėl asmenų dalyvavimo vertinant planuojamos ūkinės veiklos, kurioje numatoma naudoti triukšmo šaltinius, poveikį visuomenės sveikatai ir aplinkai, bet taip pat reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai. Neparengus triukšmo monitoringo plano nėra galimybės įgyvendinti Įstatymo 31 straipsnio 3 punkte numatytos pareigos triukšmo šaltinių valdytojams naudoti triukšmo šaltinius pagal technines ir papildomas sąlygas, kurios turėtų būti įrašytos monitoringo plane ir suderintos su atsakingomis institucijomis dėl saugios, aplinkai nekenksmingos vėjo jėgainių eksploatacijos. Be kita ko Įstatymo 32 straipsnio 2 punktas įpareigoja triukšmo šaltinio valdytojus atlyginti už žalą padarytą žmonių sveikatai, turtui, aplinkai. Ataskaitoje būtina numatyti kompensacijas ar atlyginimą už žalą žmonių sveikatai, turtui ar aplinkai, kai būtų fiksuojamas virštriukšmis. Vertinamiems ataskaitoje parametrams būtina numatyti kritines ribas, kurias peržengus, atliekami atitinkami veiksmai žalai mažinti ar naikinti. Mūsų supratimu, ataskaitoje būtina nurodyti sąlygas, kuriomis planuojama ūkinė veikla turi veikti visą eksploatacijos periodą pagal numatytą ataskaitoje. Būtina numatyti, kas ir kaip dažnai fiksuos poveikį, vertins ar jis yra viršijantis kritinę ribą ar ne ir atitinkamai reaguos į poveikį. Motyvuotas pasiūlymas: Numatyti VJ nuolatinį darbo monitoringą, įpareigojant nepriklausomus ekspertus ar techninę įrangą fiksuoti VJ skleidžiamą girdimą-negirdimą triukšmą. Gauti duomenys turi būti pasiekiami vietos gyventojams bet kuriuo paros metu. Būtina iš anksto numatyti ribinius dydžius, kuriuos viršijus VJ privalo sustoti, sulėtėti ar kitaip keistis, kad nebūtų daroma žala gyventojų sveikatai.	
16. Motyvuotas pasiūlymas: Ataskaitoje numatyti esminių visuomenės teisėtus interesus užtikrinančių priemonių neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.	PAV metu bus vertinamas ne tik poveikis visuomenės sveikatai bei materialinėms vertybėms, tačiau siekiama, kad PŪV organizatorius atsižvelgtų į visuomenės, vietos bendruomenių interesus. PAV ataskaitoje bus numatytos priemonės neigiamam poveikiui išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo pasekmėms likviduoti.
17. Motyvuotas pasiūlymas: būtina numatyti neigiamo VJ poveikio mažinimo priemones fiziologiškai jautrioms žmonių grupėms.	PAV ataskaitoje nustatčius galimą neigiamą poveikį aplinkai ar visuomenės sveikatai, įskaitant ir jautrias gyventojų grupes, bus numatytos prevencinės, poveikio sumažinimo ar kompensacinės

18. Atkreipiame dėmesį, kad PŪV programos rengėjai įsipareigojate mažinant psichoemocinį poveikį gyventojams pateikti visą išsamią vertinimo rezultatų informaciją. Motyvuotas pasiūlymas: Jei teigsite ataskaitoje, kad monitoringas nėra būtinas, tada suteikite informaciją iš įvairių tyrimų apie VJ skleidžiamos žalos nebuvimą. Prašome naudoti tyrimų medžiagą iš daugybės atliktų tyrimų tiek Lietuvoje tiek Vakarų Europos valstybėse ar kitose pasaulio valstybėse, nes poveikio aplinkai vertinimo reikalavimas tyrinėti kitų šalių patirtį nagrinėjama tema. Taip pat viešo ataskaitos pristatymo metu pateikti, pristatyti tokių tyrimo atlikimo metodologijos, eigos, rezultatų ir jų pritaikymo galimybių.	priemonės. PAV ataskaitoje bus pateikti visų atliktų tyrimų duomenys, metodika, modeliavimo rezultatai, duomenų analizė bei išvados apie nustatytą poveikį, jo dydį, atitikimą teisės aktais nustatytoms ribinėms vertėms.
19. Ataskaitos poveikį visuomenės sveikatai vertintojas privalo pateikti leidimą verstiti visuomenės sveikatos, socialinės aplinkos, aplinkosauginiu vertinimu patvirtinančių dokumentų. Akustinio triukšmo modeliavimą atliekantis specialistas privalo pateikti gebėjimo dirbti su VJ programine įranga patvirtinantį dokumentą. Būtina pateikti naudotos programinės įrangos legalumą patvirtinantį dokumentą. Ataskaitoje būtina pateikti ar VJ programinės įrangos generuoti žemėlapiu pagal ataskaitoje minimus vėjo jėgainių parametrus, reljefo savybes ir kitus parametrus, todėl būtina pateikti pradinius įvesties ir gautus išvesties duomenis, t.y. žemėlapiu yra tik schematinis ir supaprastintas gautų duomenų variantas, todėl tikslieji duomenys turi būti pateikti. Jei ataskaitoje pateikto akustinio triukšmo ribinio triukšmo ir ribinio šešėliavimo zonų izolinijos nužymėtos itin artimoje gyvenamųjų teritorijų aplinkoje, tada būtina nustatyti ar tinkamai, nepažeidžiant programinės įrangos naudojimo taisyklių, buvo suvesti įvesties duomenys į programinę įrangą ir tinkamai aiškintos gautos išvesties reikšmės, todėl būtina pateikti naudojimosi su programine įranga naudotojo instrukciją, patvirtintą programinės įrangos tiekėjo. Motyvuotas pasiūlymas: ataskaitoje būtina pateikti informaciją: - kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti su licenzijuota programine įranga;	Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius pasirinkimus poveikio aplinkai vertinimą atlieka VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas specialistai, turintys atitinkamą kvalifikaciją bei ilgametę patirtį vertinant planuojamos ūkinės veiklos poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Specialistų kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai bus pateikiami PAV ataskaitos prieduose. Vertinimui bus naudojama tik oficialiai įsigyta licencijuota programinė įranga, naudojama kvalifikuoto asmens, kvalifikaciją pagrindžiant ilgametę darbo patirtimi. PAV ataskaitoje bus pateikiamos programinės įrangos įvesties duomenys, generuojamos ataskaitos pilna apimtimi bei modeliavimo rezultatų duomenys skaitinėmis ir grafinėmis reikšmėmis.

- kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti kompetentingo asmens (-ų); - kad poveikio aplinkai vertinimo elementai (akustinio triukšmo, šešėlių mirgėjimo) buvo vertinti asmens (-ų), kurie turėjo kvalifikaciją dirbti su naudota programine įranga patvirtinančius dokumentus; - pateikti duomenis apie naudotos programinės įrangos įvesties ir išvesties elementus: programinės įrangos vartotojo instrukciją ir/ar darbo su programine įrangos tvarkos aprašą.	
20. Dėl VJ programinės įrangos teikiamų <u>ataskaitų</u> turinio išpildymo prie PAV ataskaitoje pateiktų grafinių priedų. Būtinieji klausimai, į kuriuos PAV ataskaitoje pateikti atsakymus: 20.1. Atsakymai dėl šešėlių mirgėjimo. Koks didžiausias įtakos atstumas? Koks minimalus turintis įtakos saulės pakilimo virš horizonto aukštis? Koks dienų žingsnis skaičiavimuose? Koks laiko žingsnis skaičiavimuose? Kokia saulėtų dienų tikimybė metų eigoje? Koks saulės poveikio laikas? Koks akių aukštis skaičiavimuose? Koks tinklelio dydis? Kokios tikslios kiekvienos vėjo jėgainės koordinatės? Kokia įvesta „z“ reikšmė prie kiekvienos vėjo jėgainės? Koks tikslus kiekvienos vėjo jėgainės gamintojas, koks jos tipas, galia? Koks kiekvienos vėjo jėgainės sparnų diametras? Koks kiekvienos vėjo jėgainės stiebo aukštis? Kokia įvesta kiekvienai vėjo jėgainei „RPM“ reikšmė? Kokios įvestos tikslios gyvenamųjų teritorijų koordinatės? Kokia „z“ reikšmė nurodyta prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos? Kokios tikslios reikšmės įvestos prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos apskaičiuojant poveikio plotį, aukštį, aukštį nuo žemės paviršiaus, nuokrypį nuo pietų, lango nuolydis ir krypties modelį? Kokie gauti tikslūs apskaičiuoti duomenys prie kiekvienos	Žr. atsakymą į 19 pastabą.

gyvenamosios teritorijos nurodant maksimalų (blogiausio varianto) šešėliavimo dienų skaičių per metus, maksimalų (blogiausio varianto) šešėliavimo valandų skaičių per metus, maksimalų (tikėtinio varianto) šešėliavimo dienų skaičių per metus, maksimalų (tikėtinio varianto) šešėliavimo valandų skaičių per metus?

20.2. Atsakymai dėl akustinio triukšmo.

Koks įvertinamasis vėjo greitis?

Koks dirvožemio paviršiaus silpninimas?

Koks meteorologinis koeficientas?

Koks įvestas skaičiavimo poreikio tipas?

Kokios triukšmo vertės skaičiavimuose?

Kokios įvestos gryojo tono vertės?

Koks vertinamasi aukštis virš žemės paviršiaus?

Koks įvestas galimas nuokrypis nuo „oficialaus“ triukšmo lygio poreikio?

Kokios tikslios kiekvienos vėjo jėgainės koordinatės?

Kokia įvesta „z“ reikšmė prie kiekvienos vėjo jėgainės?

Koks tikslus kiekvienos vėjo jėgainės gamintojas, koks jos tipas, galia, skleidžiamo maksimalaus triukšmo lygis?

Koks kiekvienos vėjo jėgainės sparnų diametras?

Koks kiekvienos vėjo jėgainės stiebo aukštis?

Koks įvestas oktavinių duomenų tipas?

Koks įvestas foninio triukšmo lygis?

Kokios įvestos tikslios gyvenamųjų teritorijų koordinatės?

Kokia „z“ reikšmė nurodyta prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos?

Kokios gautos tikslios reikšmės prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos atlikus skaičiavimus: „z“ reikšmės, poveikio aukštį, reikalaujamo triukšmo lygis, suminis triukšmo lygis nuo vėjo jėgainių?

Kokie gauti tikslūs apskaičiuoti duomenys prie kiekvienos gyvenamosios teritorijos nuo aplink jos esančių kelių vėjo jėgainių, kokie triukšmo lygiai nuo kiekvienos vėjo jėgainės?

Asociacija kaimo bendruomenė
„Lumpėnų strazdas“

2020-09-15 Nr. S20-152

Strazdų k. 2, Lumpėnų sen., Pagėgių sav.
el. paštas: lumpenustrazdas@gmail.com

DĖL ATSAKymo Į SKUNDĄ

Aplinkos apsaugos agentūra 2020-08-27 raštu Nr. (30.2)-A4E-7456 persiuntė VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas, kaip poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjui, asociacijos kaimo bendruomenė „Lumpėnų strazdas“ 2020-08-03 pateiktą skundą.

Pažymime, kad VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas rengia UAB LT Energija planuojamo 62 VE vėjo elektrinių parko įrengimo ir eksploatacijos Pagėgių savivaldybėje (Tauragės apskrities Pagėgių savivaldybės Natkiškių sen., Pagėgių sen., Lumpėnų sen., Vilkyškių sen.) poveikio aplinkai vertinimo dokumentus, tačiau nedalyvauja skunde paminėtų UAB „Energetikos projektavimo institutas“ rengiamų dokumentų rengime ir viešiname.

Pažymime, kad informacija apie ankstesniuose projekto vystymo etapuose atliktas PAV atrankas bei PVSV vertinimus bei gautas išvadas pateikiama PAV programos įvadinėje dalyje. Taip pat PAV programos 1 priede yra pateikiamos 2017–2018 metais analizuojamoje teritorijoje suplanuotiems atskiriems VE parkams parengtų PAV atrankų ir PVSV dokumentų priimtos atsakingų institucijų išvados. VšĮ PTPI rengiamuose dokumentuose šie parkai analizuojami kaip viena veikla, taip įvertinant jų suminį poveikį įvairiems aplinkos komponentams. Pažymime, kad iš ankstesniais etapais nagrinėtų VE šiuo metu planuojama įrengti mažiau – 62 VE, t. y. dalies VE įrengimo yra atsisakoma.

Atsižvelgiant į skunde išdėstytą informaciją ir norint kuo aiškiau apibrėžti PAV metu analizuojamą objektą PAV programa papildyta šiuo metu planuojamų (PAV dokumentuose nagrinėjamų) VE ir ankstesniuose etapuose planuotų VE išdėstymo schema.

Papildyta PAV programa yra prieinama VšĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas internetinėje svetainėje adresu: <http://corpi.lt/>

Atsakymai teikiami el. paštu lumpenustrazdas@gmail.com.

Direktorė

 Rosita Milerienė

Kontaktinis asmuo: Rosita Milerienė, tel. 868239537, rosita@corpi.lt